

แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตร
และเทคโนโลยีลพบุรี

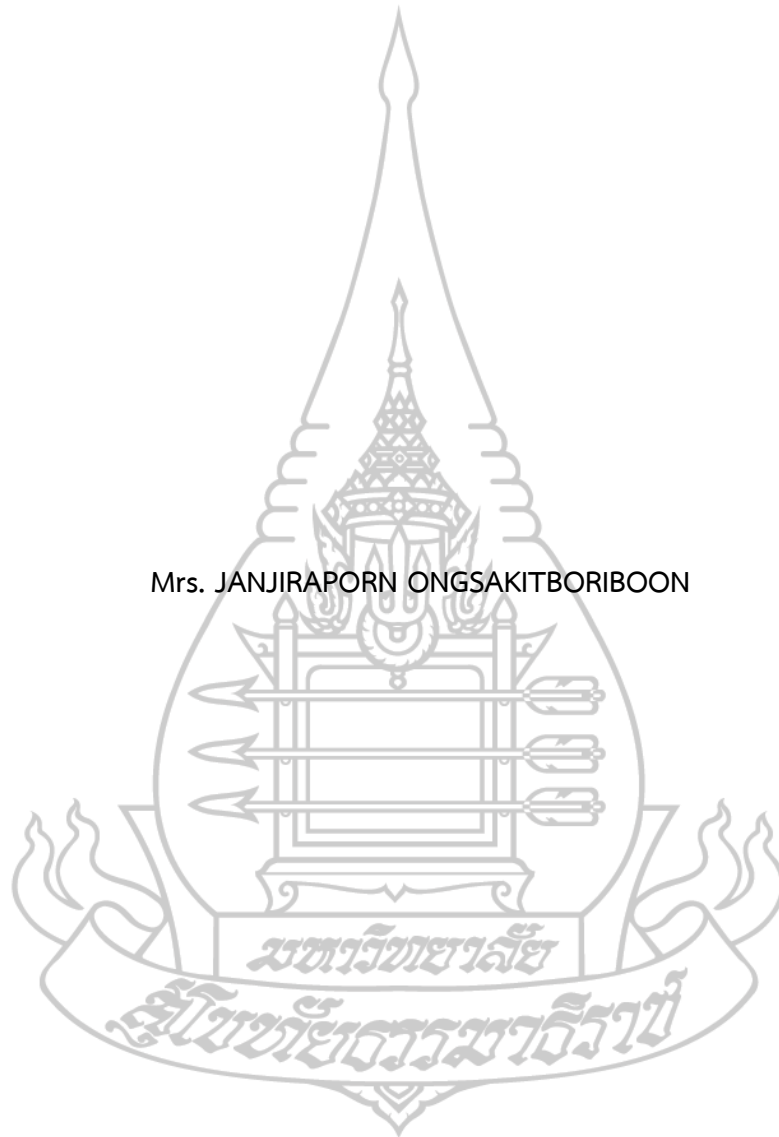

นางจันทร์จิราภรณ์ ่องศากิจบริบูรณ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Guidelines for Development of Dual System Vocational Education
Management in Lopburi College of Agriculture and Technology

Mrs. JANJIRAPORN ONGSAKITBORIBOON

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration
School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี
ชื่อและนามสกุล นางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิบริบูรณ์
แขนงวิชา / วิชาเอก บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณา สุตสมบูรณ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คำนคว่ำอิสระ แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ผู้ศึกษา นางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิบริบูรณ์ รหัสนักศึกษา 2602300531

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรรรณพ จินะวัฒน์ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี 2) ความต้องการจำเป็นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี และ 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 60 คน ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน และผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีค่าความเที่ยง .97 และ .98 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารจัดการ การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา และการจัดหลักสูตร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย เรียงลำดับเช่นเดียวกับสภาพปัจจุบัน 2) ความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การจัดหลักสูตร ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการ และ 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือ สถานศึกษาและสถานประกอบการควรกำหนดข้อตกลงร่วมกันในการจัดทำแผนการเรียนรู้และแผนการฝึก จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ชัดเจนและสร้างความเข้าใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กำหนดบทบาทภาระหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ตลอดจนข้อตกลงต่างๆ ให้ชัดเจน ประชุมอบรมสร้างความเข้าใจในหลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้องให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผล โดยเน้นตามสภาพจริง และมีวิธีการที่หลากหลาย

คำสำคัญ การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

Independent Study title: Guidelines for Development of Dual System Vocational Education Management in Lopburi College of Agriculture and Technology

Author: Mrs. JANJIRAPORN ONGSAKITBORIBOON; ID: 2602300531;

Degree: Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisor: Associate Professor Dr. Annop Jeenawathana; Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this research were to study (1) the current and desirable conditions of the dual system vocational education management in Lopburi College of Agriculture and Technology; (2) the needs for educational management of the dual system vocational education in Lopburi College of Agriculture and Technology; and (3) guidelines for development of the dual system vocational education management in Lopburi College of Agriculture and Technology.

The research population comprised 60 administrators, teachers, and educational personnel. The interview informants were two college administrators and one entrepreneur, totaling three persons. The employed research tool was a questionnaire on the current and desirable conditions of the dual system vocational education management, with reliability coefficients of .97 and .98 respectively, and an interview form concerning guidelines for development of the dual system vocational education management. Data were analyzed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, PNI_{modified}, and content analysis.

The research findings revealed that (1) the overall current condition of the dual system vocational education management was rated at the high level; when considering the specific aspects, they could be ranked from top to bottom based on their rating means as follows: the aspects of administration and management, measurement and evaluation, teaching and learning management, cooperation between enterprises and the college, and curriculum management; on the other hand, the overall desirable condition of the dual system vocational education management was rated at the highest level; when considering the specific aspects, their rankings were similar to those of the current condition; (2) the needs for educational management of the dual system vocational education could be ranked from top to bottom as follows: curriculum management, cooperation between enterprises and the college, learning and teaching management, measurement and evaluation, and administration and management; and (3) guidelines for development of the dual system vocational education management were as follows: the college and enterprises should determine the Memorandum of Understanding (MOU) in developing learning and training plans, create a clear action plan on educational management of the dual system vocational education and ensure understanding among all relevant parties, clearly determine the roles and responsibilities of each party as well as agreements; conduct meetings or training sessions to create an understanding of the curriculum for those involved to help them to realize the importance of the dual system vocational education management; and establish criteria and methods for measurement and evaluation, with an emphasis on various methods of authentic assessment.

Keywords : Vocational education management, Dual system, College of Agriculture and Technology

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร จินะวัฒน์ ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งให้ความรู้ ข้อคิด และ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการศึกษาค้นคว้าอิสระอย่างใกล้ชิด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณา สุตสมบูรณ์ และคณาจารย์ทุกท่านในแขนง วิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้ความรู้และฝึก ทักษะในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ขอขอบพระคุณ นายอภิวัฒน์ จันทวรรณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ลพบุรี นางสาวอนงค์ลักษณ์ อัจฉมิ่งกร รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี และนายอาคม นาค น้อย ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครนายก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายอภิวัฒน์ จันทวรรณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ลพบุรี นางสาวจรรุตา อินทรกองแก้ว รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ วิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี และนายณรงค์ชัย จุลอำพันธ์ หัวหน้าส่วนบุคคล บริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด (กลุ่มไทยรุ่งเรือง) ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์ในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ นางสาวมยุรี ศรีระบุตร ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ที่ให้คำแนะนำปรึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ขอขอบคุณนางสาวธนิสา ศิริวงศ์ หัวหน้า งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นางสาวปฐมพร รัตนสิปปกร หัวหน้างานประกันคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา นางรัตนภรณ์ รัตนแสง หัวหน้างานวางแผนและงบประมาณ วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีลพบุรี ที่ให้ข้อมูลสถานศึกษาและการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ขอขอบคุณ นายณรงค์ อองศาภิจรบุรี ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ขอขอบคุณ นางสาวกานดา ปานอ่อน ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านยางโทนและครอบครัว ที่สนับสนุนและให้ กำลังใจในการศึกษา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้วิจัยขอมอบเป็น กตัญญูตราบูชาแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนสร้างพื้นฐานการศึกษา ให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณเพื่อนๆ ทุกคน และครอบครัวที่รักของข้าพเจ้า ที่มีส่วนให้การศึกษา ค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี

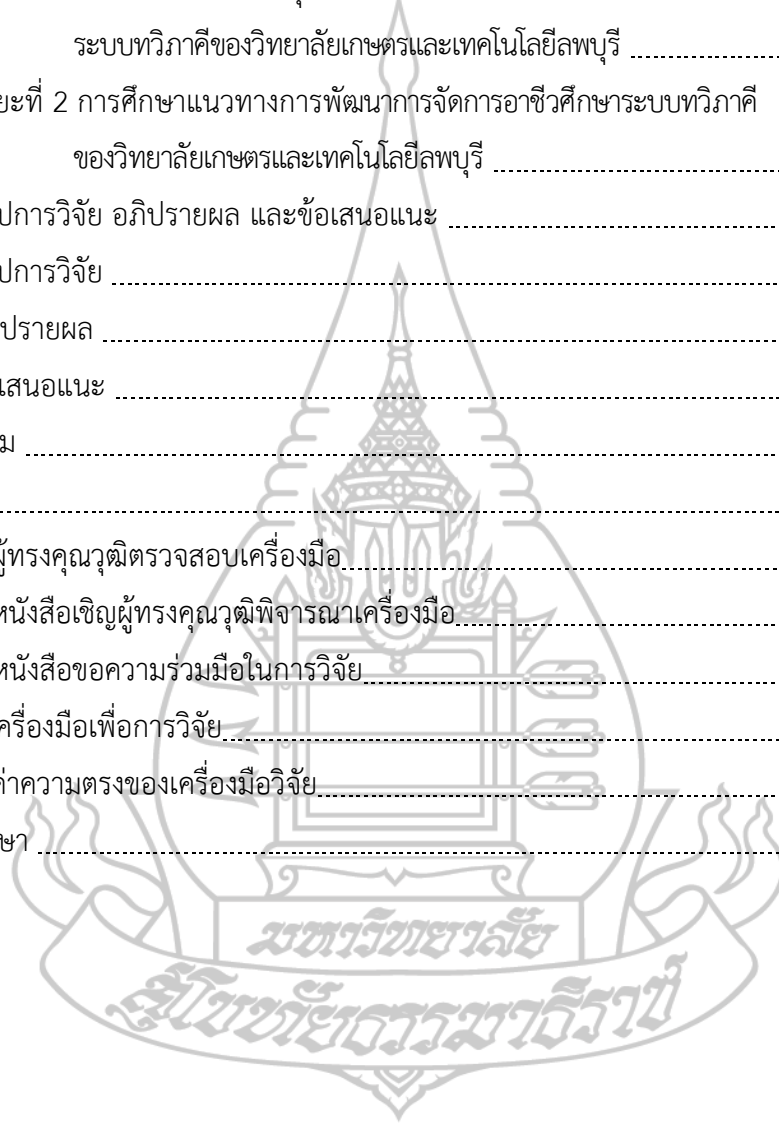
นางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิจรบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
การบริหารสถานศึกษา	10
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา	13
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	16
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น	41
บริบทของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	65
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการ จำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ลพบุรี.....	65
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีลพบุรี.....	68
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	71
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	93
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
สรุปการวิจัย	105
อภิปรายผล	111
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	127
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	128
ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ	130
ค หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	134
ง เครื่องมือเพื่อการวิจัย	138
จ ค่าความตรงของเครื่องมือวิจัย	149
ประวัติผู้ศึกษา	154

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ	71
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี โดยรวมและรายด้าน	73
ตารางที่ 4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน	74
ตารางที่ 4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการบริหารจัดการ	76
ตารางที่ 4.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านความร่วมมือระหว่างสถาน ประกอบการกับสถานศึกษา	78
ตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดหลักสูตร	80
ตารางที่ 4.7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการวัดและประเมินผล	82
ตารางที่ 4.8 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ในแต่ละด้าน	84
ตารางที่ 4.9 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน	85
ตารางที่ 4.10 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการบริหารจัดการ	87
ตารางที่ 4.11 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านความร่วมมือระหว่าง สถานประกอบการกับสถานศึกษา	89
ตารางที่ 4.12 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดหลักสูตร	90
ตารางที่ 4.13 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการวัดและประเมินผล	92

ญ

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.14 แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 93

๘

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีภารกิจในการดำเนินการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ตลอดจนเชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกณิสัยที่เหมาะสมในการทำงานตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551, น.3-4)

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ระบุไว้ในมาตรา 8 ว่าการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในรูปแบบ (1) การศึกษาในระบบ (2) การศึกษานอกระบบ (3) การศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน ทั้งนี้ในมาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด โดยให้จัดการศึกษาในระดับ (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้ ตามมาตรา 51 ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและสถานประกอบการ

ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและสถานประกอบการ ดังนั้นการจัดการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศไทย จึงต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทฤษฎีและเชี่ยวชาญภาคปฏิบัติ ซึ่งสามารถทำได้โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการอันจะเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การอาชีวศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551, น.3-4)

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งของการอาชีวศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดเตรียมกำลังคนทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผลิต่างๆที่มีผู้มีความชำนาญเฉพาะเพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ผลิตกำลังคนที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ให้โอกาสในการศึกษาวิชาชีพแก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดโอกาสให้บุคคลในวัยเรียนและวัยทำงานพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานศึกษาในการเข้าสู่ระบบการปฏิรูปทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นอกจากนี้ยังเป็นการลดปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติโดยแท้จริง ทันต่อเทคโนโลยี และส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพ การจ้างงานและอาชีพอิสระ การเรียนในระบบทวิภาคีนี้ ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ คือ นอกจากมีรายได้และยังได้รับความช่วยเหลืออื่น ๆ ระหว่างการเรียนจากสถานประกอบการ มีทักษะวิชาชีพในสาขาที่เรียนอย่างแท้จริง เพราะผ่านการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง เป็นผู้มีความสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีคุณภาพทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมีทักษะวิชาชีพ และคุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพ เนื่องจากผ่านการฝึกฝนมาอย่างเป็นระบบ และได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจากสถานศึกษาและหนังสือรับรองการผ่านงานจากสถานประกอบการซึ่งรับรองความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558, น. 80) ในภาพรวมด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับฝีมือแรงงานเนื่องจากนักเรียน นักศึกษาจะได้ความรู้เชิงทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกทักษะเชิงปฏิบัติและยังเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน แต่การจะทำให้ระบบการศึกษาทวิภาคีประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่เหมาะสมและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน กล่าวคือภาครัฐต้องสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมชั้นนำของไทย เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ อาหาร เคมีภัณฑ์ ตลอดจนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและธุรกิจบริการ ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระบบทวิภาคีโดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ และอาจให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การลดหย่อนภาษีหรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษาและผู้ประกอบการภาคเอกชนยังต้องร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาทวิภาคีให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นที่ประจักษ์ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์กับนักศึกษาและผู้ปกครองให้เข้าใจถึงรูปแบบของการศึกษาระบบทวิภาคีและประโยชน์ที่พึงได้รับ และสร้างความเชื่อมั่นในผลสัมฤทธิ์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (ปารีชาติ จันโตรี, 2555, น. 37)

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี (2566, น. 3-4) เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและระบบทวิภาคีตามพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี (Dual Vocational Education หรือ DVE) ด้วยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ซึ่งพบปัญหา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ไม่มีการทดสอบหรือประเมินสมรรถนะ บุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานอาชีพ จึงไม่มีผู้เรียนที่ผ่านทดสอบหรือประเมินสมรรถนะ บุคคลของผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานอาชีพ และจากร้อยละของจำนวนแรกเข้ากับจำนวน ผู้สำเร็จการศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนแรกเข้าของรุ่น จำนวนผู้เรียนที่สายอาชีพด้านการเกษตรน้อยลงเป็นอย่างมาก ส่งผลให้มีผู้เรียนที่ได้ฝึกประสบการณ์ สมรรถนะวิชาชีพหรือฝึกอาชีพน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานประกอบการหรือ ตลาดแรงงาน การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญในการดูแลและพัฒนา เช่น ห้องปฏิบัติการหรืองานฟาร์มต่าง ๆ อย่างขาดแคลนผู้ที่มีประสบการณ์เฉพาะทางในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้ดำเนินการได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร นอกจากนี้ยังขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ผู้มีประสบการณ์วิชาชีพเกษตรโดยตรง (วิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีลพบุรี, 2566, น. 3-8)

จากความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา พบว่าการผลิตกำลังคนให้เป็นไปในทิศทางที่ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และการพัฒนาประเทศเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ตามความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน โดยเน้นการผลิตกำลังคนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และ ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการให้มีคุณภาพ และมีค่านิยมที่ดีในการเรียนด้านอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีลพบุรี เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาและสถานประกอบการ นำไปเป็นข้อมูลประกอบการ พัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี รวมทั้งสามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีทักษะฝีมือในการปฏิบัติงานวิชาชีพอย่างแท้จริงและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อภาคแรงงานภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

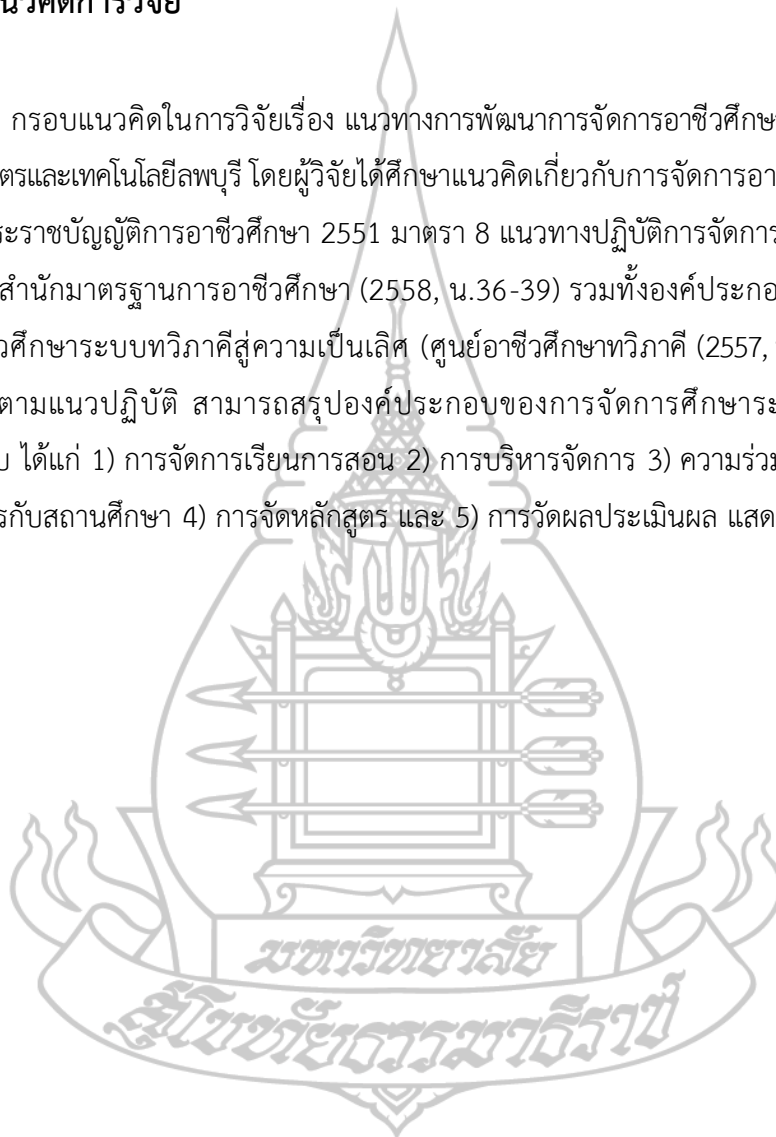
2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

2.2 เพื่อศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

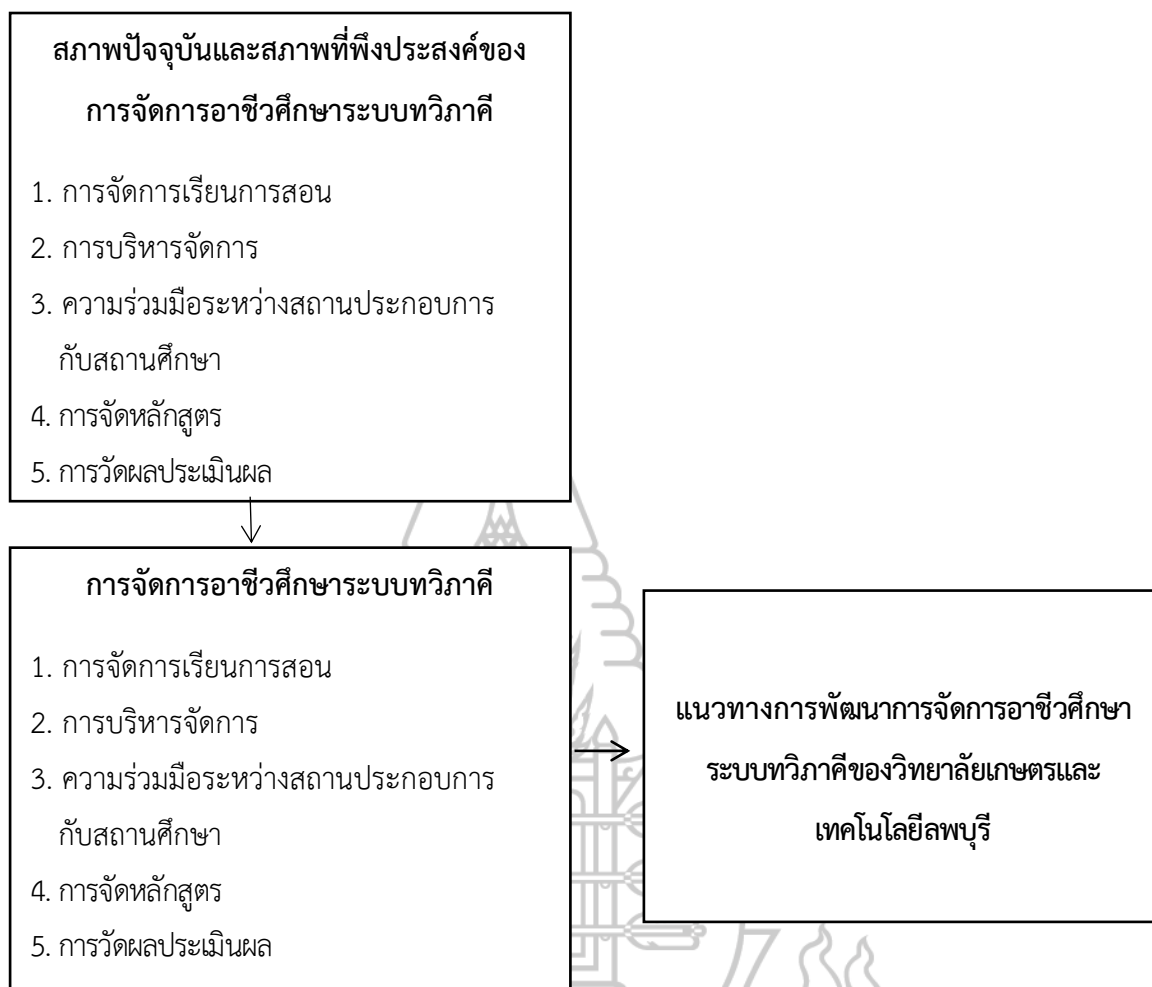
2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตาม พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551 มาตรา 8 แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา (2558, น.36-39) รวมทั้งองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2557, น.42-45) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติ สามารถสรุปองค์ประกอบของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการ 3) ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา 4) การจัดหลักสูตร และ 5) การวัดผลประเมินผล แสดงดังภาพที่ 1.1

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัยแบ่งเป็น ดังนี้คือ

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 60 คน (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี, 2566, น. 2)

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

- 4.2.1 การจัดการเรียนการสอน
- 4.2.2 การบริหารจัดการ
- 4.2.3 ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา
- 4.2.4 การจัดหลักสูตร
- 4.2.5 การวัดผลประเมินผล

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

5.1 การจัดการอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาสายอาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ที่เน้นการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะในการทำงาน

5.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล ให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติและเกณฑ์มาตรฐานแต่ละระดับ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

5.2.1 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษาและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการออกแบบ กำหนดวิเคราะห์เนื้อหา หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ และแผนการฝึกอาชีพ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมิติ การกำกับติดตามนิเทศ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การค้นคว้าวิจัย นวัตกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ

5.2.2 การบริหารจัดการ หมายถึง สถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีภายในสถานศึกษา กำกับติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานตามแผน มีการจัดสรรและบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ พัฒนาเสริมสร้างทักษะบุคลากรร่วมกัน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ วัดและประเมินผล มีแผนปฏิบัติการทวิภาคีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และโครงการที่ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5.2.3 ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย กระบวนการประเมินผล นิเทศ และการจัดการการ

นำผลประเมินมาแก้ไข การบริหารจัดการและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างเป็นรูปธรรม การติดตามประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการอย่างมีระบบ และเกิดคุณภาพ

5.2.4 การจัดหลักสูตร หมายถึง การจัดแผนการเรียน หรือโปรแกรมการศึกษาที่ประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่พัฒนาความรู้ และกลุ่มกิจกรรมที่พัฒนาทักษะ ประสบการณ์ และคุณธรรมจริยธรรม แก่ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การฝึกอาชีพตามความมุ่งหมาย สามารถศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามความสนใจและความถนัดต่อไปได้โดยให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

5.2.5 การวัดผลประเมินผล หมายถึง สถานศึกษา และสถานประกอบการร่วมกัน กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผล ร่วมกันดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการฝึกอาชีพของผู้เรียน นอกจากนี้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดประเมินผลผู้เรียนเพื่อครอบคลุมสมรรถนะรายวิชา รวมถึงใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการวัดประเมินผลผู้เรียน ตามมาตรฐานวิชาชีพ

5.3 การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบเพื่อหาความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ และนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เพื่อหาความต้องการจำเป็นที่แท้จริงมาใช้เพื่อแก้ปัญหาต่อไป

5.3.1 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริงในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

5.3.2 สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

5.4 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น หมายถึง ผลของการจัดเรียงน้ำหนักความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ต่างกันและได้รับการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้วยกระบวนการที่เป็นระบบตามวิธีการจัดหาค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified priority needs) โดยนำข้อมูลที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่าง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรีตามลำดับก่อนหลัง

5.5 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรสายผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ โดยมีหน้าที่กำกับ ดูแล และควบคุมการดำเนินงานในสถานศึกษา

5.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง บุคลากรในวิทยาลัยที่มีบทบาทหน้าที่เป็นครูผู้สอนและหรือเป็นครูนิเทศก์ นักเรียน นักศึกษาในการฝึกอาชีพด้วยก็ได้ รวมถึงครูในสถานประกอบการ

ซึ่งเป็นผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึกของสถานประกอบการที่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

5.7 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี หมายถึง สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรในพื้นที่
จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดการเปิดสอน
ทางด้านการเกษตรและเทคโนโลยี ที่เข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีนักเรียนหรือนักศึกษามา
เรียนที่สถานศึกษา เปิดสอนระดับ ปวช. ระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรี

6. ประโยชน์ที่จะได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีดังนี้

6.1 ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำข้อค้นพบไปใช้ประกอบในการวางแผน
ประสานงานกับสถานประกอบการในการพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยีลพบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อผลิตผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของ
ตลาดแรงงานและสถานประกอบการ

6.2 สถานประกอบการ นำผลการวิจัยเป็นแนวทางประกอบกระบวนการวางแผน และ
การดำเนินงานร่วมกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร และวางแผน
กำลังคนของแรงงานในองค์กรในอนาคต

6.3 สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปเป็น
แนวทางในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร สนับสนุน แก้ไขและ
ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี รวมถึงนำผลการวิจัยไปปรับปรุงนโยบายการ
จัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและใช้ประกอบการวางแผนกำลังคนในตลาดแรงงาน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา
 - 2.1 ความหมายการจัดการอาชีวศึกษา
 - 2.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.1 ความหมายการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.3 แนวทางปฏิบัติการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.4 มาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.6 การสังเคราะห์ตัวแปรในการศึกษาการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น
 - 4.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.3 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.4 การจัดลำดับความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
5. บริบทของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี
 - 5.1 ความเป็นมาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี
 - 5.2 ทิศทางการดำเนินงานของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี
 - 5.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การบริหารสถานศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ได้มีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของการบริหารการศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

พรทิพย์ บรรเทา (2558, น. 16) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของงานภายในสถานศึกษาและการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกันดังนั้นการบริหารสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาซึ่งหากดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดประสิทธิผล กล่าวคือ ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพนั่นเอง

วันโชค วานริน (2558, น. 40) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คน ในสังคมร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม บุคลิกภาพพฤติกรรม เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

กัญจน์รัตน์ สินธุ์รัตน์ (2559, น. 10) กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถเจตคติ พฤติกรรม บุคลิกภาพ ค่านิยม และคุณธรรมอย่างเหมาะสม โดยจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของผู้บริหารในการวินิจฉัยสั่งการควบคุม การจัดการและอำนวยความสะดวก เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อนัญญา ปั่นงาม (2559, น. 3) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่า หมายถึงการดำเนินงานของบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันพัฒนา สมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม ค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ความพยายามจัดดำเนินการทุกอย่าง เกี่ยวกับการศึกษา โดยให้มีผลผลิต คือผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุเป้าหมายหลัก คือ ทำให้นักเรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สมปอง ชาสิงห์แก้ว (2560, น. 10) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษา มุ่งพัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถขั้นสูงมีประสบการณ์วิชาชีพ และสามารถประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติวิชาชีพในการบริหารการศึกษา และการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเตรียมผู้นำทางบริหารการศึกษาขั้นสูง

จัตตุงศ์ สุราโพธิ์ (2563, น. 25) สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลร่วมกันปฏิบัติงานด้านการศึกษา โดยใช้ศาสตร์และศิลป์นำทรัพยากรต่างมาบริหารอัน ได้แก่ คน เงิน วัสดุและการจัดการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม ประกอบด้วยการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมี การดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาคูคนมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจทางการบริหารการศึกษา

1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

อรุณี ทองนพคุณ (2558, น. 10) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

กนกลักษณ์ จุลเดช (2558, น. 22) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการศึกษา การบริหารการศึกษามุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาให้สูงขึ้น คือ คน เงิน เทคโนโลยีสารสนเทศและการบริหารการศึกษากำหนดความสำเร็จต้องมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหาร มีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์

จันทรา อิ่มในบุญ (2559, น. 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การบริหารการศึกษากำหนดอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้

เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ได้ การพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงเปรียบเสมือนขุมพลัง สำหรับการอยู่รอดและการพัฒนาทั้งสำหรับบุคคล สังคม และประเทศชาติโดยรวม

พัชรี มนัสสนิท (2559, น. 10) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมี คุณภาพและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

จิตตุงศ์ สุราโพธิ์ (2563, น. 27) สรุปได้ว่าการบริหารการศึกษามีความสำคัญ เพราะเป็นการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน กติกาและวิธิดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผล การศึกษาที่เที่ยงตรง และเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้าน ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ

Kimbrough (2000, p. 44) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การดำเนินงานทั้งหลายในสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษาเป็นสำคัญ ดังนั้นในการบริหารการศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานสถานศึกษา มีทักษะทางการบริหารการศึกษา เทคนิคและวิธีการในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

Hoy and Miskel (2001, p.308) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า รูปแบบของการบริหารในสถานศึกษามักเริ่มต้นจากการดำเนินงานในสถานศึกษาผนวกกับแนวคิด ทฤษฎีความสำเร็จในองค์กร ดังนั้นความสำคัญของการบริหารจึงเป็นเรื่องของการจัดการคุณภาพในองค์กร ซึ่งจะก่อให้เกิดความสามารถทางวิชาการในการสร้างความรู้ มีผลที่ดีเยี่ยมทำให้เกิดประชาคมแห่งการเรียนรู้ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า คุ้มเงิน หรือมีประสิทธิภาพในการรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด

สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้นั้นคือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษาอยู่รอด โดยต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษา

2.1 ความหมายการจัดการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษา มีแนวคิดและหลักการที่เน้นการฝึกทักษะให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับตลาดแรงงาน ซึ่งมีหน่วยงานและนักการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

ธีรวิธ ชมใจ (2554, น.20) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีระดับใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัย โดยเน้นการเตรียมกำลังคนสายอาชีพในสาขาต่างๆ เพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีระดับที่สูงขึ้น วิชาชีพดังกล่าวคือ การศึกษาด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม

ธีรวิธ บัญยโสภณ (2556, น.24) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา เป็นการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ โดยมุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านทักษะหรือความชำนาญ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านเจตคติหรือทัศนคติเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเลือกได้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2562, น. 1-2) ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช.) ระดับเทคนิค (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือ ปวส.) และระดับเทคโนโลยี (ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ หรือ ทล.บ.) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาระยะยาว และการฝึกอบรมวิชาชีพซึ่งเป็นการจัดการศึกษาระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ โดยในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนอาชีวศึกษานั้นจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานอาชีพ ที่ได้กำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีทักษะ ความรู้และความสามารถที่เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมถึงมีระบบบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว ที่ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างกว้างขวาง การจัดการอาชีวศึกษา จึงต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายดังกล่าว หลักสูตรและการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตรถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตและพัฒนา กำลังคน โดย ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ รวมทั้งมาตรฐานอาชีพตามระดับคุณวุฒิเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิมีคุณภาพทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมและ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางานที่ศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สังคมมีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาด้วย

ทรายทอง สมเป้า (2561, น. 9-10) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาควรมีหลักพื้นฐานในการยึดถือปฏิบัติ ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเน้นส่วนหนึ่งของการอาชีวศึกษาทั้งหมดของชาติ นักศึกษาอาชีวศึกษาควรจะยอมรับว่าอาชีวศึกษาไม่ใช่ตัวแทนของการศึกษาวิชาสามัญ แต่หากว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการศึกษาทั้งหมด
2. เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบต่อทุกฝ่ายทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่รับประโยชน์ในการจัดอาชีวศึกษาของชาติ
3. การอาชีวศึกษาควรจัดไว้เพื่อเตรียมบุคคลสำหรับอาชีพส่วนหนึ่ง และเพื่อช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นให้มีความก้าวหน้าในอาชีพที่สุจริต และมีประโยชน์ต่อสังคม
4. วิชาชีพนานาประการที่จัดขึ้น จะต้องสามารถสนองความต้องการของตลาดอาชีพได้
5. การจัดอาชีวศึกษาควรคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละภาค
6. การอาชีวศึกษาชั้นสูง ผู้ที่ควรได้รับการคัดเลือกเข้าเรียนต้องมีความสามารถทางสมองหรือสติปัญญาสูง เป็นผู้ที่ได้ตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคตของตนเองแล้ว
7. ควรจัดเรื่องการแนะแนวแก่ผู้เรียนอาชีวศึกษา
8. การอาชีวศึกษาควรอาศัยผลสรุปจากการค้นคว้าวิจัยเป็นรากฐานในการวางแผนอาชีวศึกษาของชาติ

การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อจะเพิ่มคุณค่าทางทรัพยากรมนุษย์ การจัดการเรียนการสอนเพื่อการทำงาน อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน หลักการจัดอาชีวศึกษาควรคำนึงถึงความต้องการ 3 ด้าน คือ

1. ความต้องการด้านบุคคล บุคคลมีความต้องการทางกายภาพเป็นปัจจัย 4 ที่เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ยังมีความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความรัก ความเอาใจใส่ ความปลอดภัย การยกย่องนับถือ ความสำเร็จในชีวิตและบุคคลก็ยังมี ความถนัด ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันด้วย
2. ความต้องการทางสังคม เพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพได้ดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพมีประโยชน์ และมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักหน้าที่แห่งตนความต้องการทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศชาติ ประเทศต้องการแรงงานในด้านใด ต้องการช่างฝีมือ ช่างเทคนิค หรืออาชีพประเภทใดที่ขาด

แคลน และจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศจะได้จัดวางหลักสูตรอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของงานอาชีพ และสถานประกอบการ

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการพัฒนาด้านทักษะหรือความชำนาญ ด้านเจตคติ หรือทัศนคติของมนุษย์เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ตนเลือกได้ และเป็นการเตรียมผู้เรียนด้านวิชาชีพให้เข้าสู่กำลังคนที่มีทักษะ มีศักยภาพ มีสมรรถนะสูงในสายอาชีพ ตลอดจนมีความพร้อมสำหรับเวทีในการแข่งขันกำลังคนด้านทักษะฝีมือในระดับนานาชาติได้

2.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการพัฒนากำลังคนให้เข้าสู่ตลาดแรงงานด้วยการสร้างคนที่มีฝีมือและทักษะสูง เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ในประเด็นดังกล่าวได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

สิริอร สุกุลเดช (2557, น.16-17) ได้สรุปหลักการอาชีวศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ที่ประกอบขึ้นเป็นอาชีวศึกษา จะต้องรวมทั้งวิชาพื้นฐานและวิชาชีพที่จะต้องมีความสัมพันธ์และส่งเสริมกัน ซึ่งสามารถทำได้ทั้งในรูปของการศึกษาและการฝึกอบรม
2. ความรู้จากการอาชีวศึกษา จะต้องเปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่เรียนจบการศึกษาระดับหนึ่งสามารถศึกษาต่อได้ในระดับที่สูงขึ้น หรือแม้แต่เลือกเรียนในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ที่ตนสนใจในระดับเดียวกัน
3. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนจะต้องเน้นสร้างความเป็นมนุษย์มากกว่าการเป็นเครื่องจักร โดยมุ่งที่จะให้ผู้เรียนสายอาชีพจะต้องมีจิตสำนึก ค่านิยมที่ดีและถูกต้อง และมีความรับผิดชอบ
4. ความรู้จะต้องถูกจัดในลักษณะของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อให้การเรียนการสอนโดยเฉพาะภาคปฏิบัติเป็นไปตามสภาพจริง และเป็นการเอื้อโอกาสให้ผู้เรียนได้งานหลังจบการศึกษาก็ด้วย

ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์ (2560, น. 34) กล่าวถึงหลักการจัดการอาชีวศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเน้นทางด้านวิชาชีพ
2. เป็นการเตรียมคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน
3. เป็นการเตรียมความพร้อมของการเรียนทางอาชีวศึกษา
4. อาชีวศึกษาเน้นเรื่องการศึกษางาน
5. การฝึกอาชีพงานต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ด้าน
6. เป็นการฝึกทักษะความรู้ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด
7. เป็นการสร้างนิสัยการปฏิบัติ รับผิดชอบในหน้าที่
8. เป็นการฝึกอาชีพให้บุคคลเฉพาะด้าน
9. ต้องมีครูฝึกที่มีประสบการณ์ ชำนาญเฉพาะด้านนั้น
10. การจัดอาชีวศึกษาต้องร่วมมือกับภาพเอกชน

บัณฑิต ออกแมน (2560, น. 53-54) กล่าวถึง สิ่งที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของการอาชีวศึกษา คือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถนะอาชีพเป็นหลัก ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจริง สร้างความเข้มแข็งด้วยการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชนโดยสถานศึกษามีส่วนร่วมในการสอนวิชาภาคบังคับพื้นฐาน ผู้ประกอบการมีสถานะเป็นผู้ฝึกอาชีพ การฝึกอาชีพในสถานประกอบการเป็นการศึกษาที่ก่อให้เกิดสิ่งท้าทายอย่างมาก คือทั้งสองฝ่ายที่เข้าร่วมกันจัดการศึกษาจะต้องมีความเห็นพ้องต้องกันในวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐาน การดำเนินงานมาตรฐาน การตรวจสอบ และการประเมินผล จะต้องมีการวางแผนร่วมกัน เตรียมการ และควบคุมขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อให้วัตถุประสงค์ ดังที่มาตรา 6 ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษามีหลักการจัดการศึกษาเน้นทางด้านวิชาชีพ เป็นการเตรียมคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะทักษะทางด้านอาชีพ โดยความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

3.1 ความหมายของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้มีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, น. 3) ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ การวัดและการประเมินผล

จินตนา รวมชมรัตน์ (2558, น.6) ให้ความหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การบริหารจัดการการอาชีวศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา หรือสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการในเรื่องการบริหารหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ

จงสภาพร ดาวเรือง (2560, น.21) ให้ความหมายการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

ทรายทอง สมเป้า (2561, น.8) ได้สรุปไว้ว่า การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาอาชีพ โดยความร่วมมือของสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันการศึกษาหรือสถานประกอบการ โดยผู้เรียนเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้นที่สถานศึกษา และฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

ศิวพร ปานเกตุ (2561, น.5) ให้ความหมายการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาจะต้องมีการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการฝึกประสบการณ์ และประเมินผลให้แก่ผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษา

จุฑาทพร บุญวรรณ (2562, น.11) สรุปไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ภาคทฤษฎีควบคู่กับมีทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงาน ภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้วจะมีความพร้อมในการลงมือปฏิบัติ โดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้เรียนมาทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

สรุปได้ว่าการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นระบบการจัดการศึกษาอาชีพที่ดำเนินการบนพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่สอนภาคทฤษฎี และสถานประกอบการมีหน้าที่สอนภาคปฏิบัติ จนเกิดความชำนาญงานในสาขาวิชาที่เรียน นอกจากนี้ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานแล้ว ผู้เรียนยังได้เรียนรู้ทักษะต่างๆ ในสังคมของการทำงาน เช่น ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความซื่อสัตย์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีบุคลิกภาพที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีมุมมองในการทำงานที่กว้างขึ้น เป็นต้น

3.2 หลักการของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2551, น. 11) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

1. เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. หลักสูตรที่ใช้ต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่าย คือ สถานศึกษา และสถานประกอบการร่วมกันจัดทำหลักสูตร
3. โดยทั่วไปหลักสูตรระดับนี้ใช้เวลาในการเรียน และปฏิบัติ 3 ปี (โดยรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี)

4. สถานศึกษามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการสอนวิชาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการจะดูแลรับผิดชอบในการฝึกภาควิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตร ซึ่งระยะเวลาเรียนและฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการเช่น ใน 1 สัปดาห์จะมาเรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกงานในสถานประกอบการ 3-4 วัน

5. นักเรียนจะต้องทำข้อตกลงการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ และสำเนาให้สถานศึกษาทราบด้วย

6. ในระหว่างการฝึกอบรมจะต้องมีรายงานผลการศึกษาประจำตัว ซึ่งจัดทำโดยนักเรียนให้แก่ครูอาจารย์ผู้สอนจากสถานศึกษา และครูฝึกจากสถานประกอบการจะต้องร่วมกันพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาและสถานประกอบการได้เห็นชอบร่วมกัน

7. เมื่อสิ้นสุดการศึกษาระบบทวิภาคีแล้ว นักเรียนจะต้องผ่านการทดสอบ และประเมินผลด้วยข้อสอบของคณะกรรมการร่วมของสถานศึกษา และสถานประกอบการ

8. เมื่อสำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี นักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และประกาศนียบัตรรับรองความสามารถจากสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556, น. 5)

1. มีบันทึกความร่วมมือ MOU (Memorandum of Understanding) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา / สถาบัน / สถานศึกษากับสถานประกอบการ
2. มีสัญญาฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน
3. มีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพที่กำหนดในแผนการเรียนตลอดหลักสูตร
4. มีการประเมินมาตรฐานการฝึกอาชีพตามข้อตกลง และตามแผนการฝึกอาชีพที่จัดทำร่วมกันระหว่างสถานประกอบการ และสถานศึกษาหรือสถาบัน
5. มีใบรับรองการผ่านงานของสถานประกอบการ เมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพลงนามโดยสถานประกอบการ
6. มีวุฒิบัตรการศึกษาระบบทวิภาคีลงนามร่วมกัน 2 ฝ่าย คือ สถานประกอบการและสถานศึกษา/สถาบัน

สรุปได้ว่าหลักการของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษา เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาจะสอนในภาคทฤษฎีและสถานประกอบการจะสอน

ภาคปฏิบัติ เพื่อให้การเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามความต้องการของสถานประกอบการ

3.3 แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สถานศึกษากับสถานประกอบการที่ได้ตกลงร่วมมือกันจัดการศึกษาระบบทวิภาคีตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มีแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับมีสถานประกอบการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาจำนวนมาก เป็นการยกระดับคุณภาพกำลังคนในสาขาวิชาชีพที่ตรงกับจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 15 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563, น. 32-34)

1. แสดงความประสงค์

1.1 สถานศึกษาแสวงหาเครือข่ายสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการเสนอความต้องการรับนักศึกษาระบบทวิภาคี

1.2 ทหารือกับสถานประกอบการเพื่อชี้แจง

1.2.1 แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ

1.2.2 แนวทางเปิดสอนหลักสูตรตามความต้องการของสถานประกอบการ

รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐ

2. การสำรวจความพร้อม

สถานศึกษาและสถานประกอบการสำรวจความพร้อม

2.1 ด้านกำลังคน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูนิเทศ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการ ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก ปริมาณผู้เรียน/สาขาวิชาที่ต้องการส่งฝึกอาชีพ ปริมาณผู้เรียน/สาขาวิชาที่ต้องการรับเข้าฝึกอาชีพ

2.2 ด้านสวัสดิการ โดยสถานศึกษาเจรจาข้อตกลงเกี่ยวกับสวัสดิการที่ผู้เรียนจะได้รับ สถานประกอบการแจ้งข้อมูลสวัสดิการที่ผู้เรียนจะได้รับ

2.3 ด้านงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ

2.3.1 การพัฒนาบุคลากร ครูผู้สอน ครูนิเทศ ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก ผู้เรียน

2.3.2 วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน ห้องฝึกอบรม

สถานที่พัก ค่าสาธารณูปโภค และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

2.4 ด้านการบริหารจัดการ เช่น หลักสูตร สัญญาการฝึก แผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ แผนการนิเทศ ข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการฝึกอาชีพ

3. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

สถานศึกษาติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน/สถานประกอบการ ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการลงนามบันทึกข้อตกลง ประชุมร่วมกันพิจารณากรอบการดำเนินงานและความร่วมมือ (ระยะเวลาเรียน/ฝึกทักษะวิชาชีพ/ค่าใช้จ่าย/บุคลากร) นำเสนอผู้มีอำนาจลงนาม

4. จัดทำแผนการเรียน/แผนการฝึก

วางแผนร่วมกับสถานประกอบการในการจัดทำแผนการเรียน และแผนการฝึก
ดังนี้

4.1 ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ.๒๕๖๓ โครงสร้างหลักสูตร และหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น การวัดผลและการประเมินผล การนิเทศ ฯลฯ

4.2 ทำแผนการเรียนและแผนการฝึก โดยทำแผนการเรียนจากงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ทำแผนการฝึกอาชีพ โดยวิเคราะห์งาน แผนการฝึกตลอดหลักสูตร แผนการฝึกรายหน่วย

5. ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน

5.1 ด้านการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาและสถานประกอบการ ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน โดยรวบรวมข้อมูลผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ รูปแบบการเรียน สาขาวิชา จำนวนผู้เรียนที่เปิดรับสมัคร สวัสดิการที่ผู้เรียนจะได้รับ สถานประกอบการที่ร่วมโครงการ ความก้าวหน้าในงานอาชีพ ที่ตั้งสถานประกอบการ

5.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ แนะนำอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนมัธยม โรงเรียนขยายโอกาส ชุมชน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า พนักงานสถานประกอบการ กิจกรรมเปิดบ้าน (Open House) จัดนิทรรศการในงานต่าง ๆ

6. คัดเลือกผู้เข้าเรียน

ดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าเรียนร่วมกันสองฝ่าย โดยดำเนินการดังนี้

6.1 พิจารณาคุณสมบัติผู้เรียน ว่ามีคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษา มีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการกำหนด

6.2 ประชุมวางแผนการรับผู้เรียน กำหนดขั้นตอน วิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือก เช่น การสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ การสอบปฏิบัติ เป็นต้น

6.3 ดำเนินการตามแผนที่กำหนด

6.4 ประกาศผล มอบตัว ลงทะเบียน

7. ทำสัญญาการฝึกอาชีพ

7.1 สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมพิจารณาสัญญาและทำสัญญาการฝึกอาชีพโดยให้คำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (หากมีการมอบทุนการศึกษาให้ผู้เรียนขอสงวนสิทธิในการชดใช้ทุนคืน)

7.2 สถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการทำสัญญาการฝึกอาชีพ โดยในสัญญาต้องระบุเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

7.2.1 ระยะเวลาการฝึกอาชีพ

7.2.2 ข้อบังคับหรือระเบียบในการฝึกอาชีพ

7.2.3 วันหยุดประจำสัปดาห์

7.2.4 สวัสดิการ เช่น เบี้ยเลี้ยง ที่พัก เครื่องแต่งกาย ประกันอุบัติเหตุ ฯลฯ

7.2.5 เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ

7.2.6 อื่น ๆ ตามข้อตกลงเพิ่มเติม

7.3 กรณีที่จะนำสัญญาการฝึกอาชีพไปประกอบเพื่อขอความเห็นชอบรายละเอียดฝึกเตรียมเข้าทำงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ให้ใช้รูปแบบสัญญาการฝึกอาชีพของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

8. ปฐมนิเทศผู้เรียน/ประชุมผู้ปกครอง

8.1 สร้างความเข้าใจระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง สถานศึกษา สถานประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

8.2 ระเบียบต่าง ๆ ของสถานศึกษา ข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานประกอบการ

8.3 แนวทางการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการฝึกอาชีพในสถาน

ประกอบการ

8.4 ผู้รับผิดชอบ และครูที่ปรึกษา

8.5 คู่มือผู้เรียน

8.6 หลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคี

8.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

9. จัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ

9.1 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูบุคลากรของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

9.1.1 ประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

9.1.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

9.1.3 กระบวนการฝึกอาชีพ

- ผู้เกี่ยวข้อง
- 9.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของ
- 9.2.1 สถานศึกษา แต่งตั้งครูนิเทศ
- 9.2.2 สถานประกอบการ แต่งตั้งผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึก
- 9.3 อบรม สัมมนาครูผู้สอน ครูนิเทศ ครูฝึกและผู้ควบคุมการฝึก
- 9.4 จัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและฝึกอาชีพตามแผนการฝึก
- 9.4.1 สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและนิเทศการฝึก
- อาชีพตามแผนการฝึก
- 9.4.2 สถานประกอบการจัดการฝึกอาชีพตามแผนการฝึก
- 9.5 ประชุม สัมมนา อบรม ผู้เรียนระบบทวิภาคี เช่น
- 9.5.1 เตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ
- 9.5.2 ประชุมสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ
- 9.5.3 ประชุมนำเสนอสรุปผลการฝึกอาชีพ
- 9.5.4 อบรมเสริมความรู้เฉพาะเรื่องของสถานศึกษา
- 9.5.5 อบรมเสริมความรู้เฉพาะงานในสถานประกอบการ
10. นิเทศการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ
- นิเทศการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง
มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563
- 10.1 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ
- 10.1.1 สถานศึกษาแต่งตั้งครูทำหน้าที่นิเทศการฝึกอาชีพนักเรียน
นักศึกษาในสถานประกอบการ
- 10.1.2 สถานประกอบการแต่งตั้งครูฝึกในสถานประกอบการ
- 10.2 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการจัดทำแผนการนิเทศ (DVE-10-01)
- 10.3 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการนิเทศการฝึกอาชีพนักเรียน
นักศึกษา
- 10.4 สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพ/
แฟ้มสะสมผลงาน
- 10.5 รายงานผลการนิเทศ
11. วัดและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ
- 11.1 เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตร
แต่ละรายวิชาและระดับชั้นที่เกี่ยวข้อง

11.2 การประเมินผลรายวิชาตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินงานของสถานศึกษา

11.2.1 ผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้เรียน ครูนิเทศ และครูฝึกในสถาน

ประกอบการ

11.2.2 สรุปผลและดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษา

11.3 การวัดผลและประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพ

11.3.1 การประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับ

แผนการฝึกอาชีพ

11.3.2 การประเมินผลการเรียนแต่ละภาคเรียน

- ผู้ประเมินคือ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก ผู้ที่ได้รับมอบหมายตาม

ข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

- สรุปคะแนน และดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษาตาม

ระเบียบการวัดผล ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ละรายวิชาและระดับชั้น

12. ทดสอบมาตรฐานวิชาชีพแต่ละระดับ

การวัดและทดสอบมาตรฐานวิชาชีพแต่ละระดับ ดำเนินการดังนี้

12.1 การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ ประเมินเมื่อลงทะเบียนครบตามโครงสร้าง

หลักสูตรและผ่านทุกรายวิชา

12.1.1 ข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพ

- สำนักมาตรฐานวิชาชีพ (สมอ.)

12.1.2 ผู้ประเมินประกอบด้วย

- ผู้บริหารสถานศึกษา

- หัวหน้าสาขาวิชา

- หัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

- หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล

- ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้อง

- ผู้ทรงคุณวุฒิ

- ผู้แทนสถานประกอบการ

12.1.3 ผลการสอบ

- ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด

12.2 สรุปผล และดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษา

13. สำเร็จการศึกษา

การสำเร็จการศึกษา สถานศึกษาและสถานประกอบการออกเอกสารสำเร็จการศึกษาให้กับนักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาดังนี้

13.1 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และปริญญาบัตรในระดับปริญญาตรี หมายถึง เอกสารที่สถานศึกษาออกให้ตามระเบียบการวัดผลและการประเมินผลเมื่อสำเร็จการศึกษา

13.2 ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่สถานศึกษารับรองว่าผู้เรียนผ่านการเรียนรู้ การฝึกอาชีพ และสำเร็จการศึกษา

13.3 ใบผ่านมาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง เอกสารที่สถานศึกษาออกให้เมื่อผู้เรียนผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ

13.4 ใบรับรองการผ่านงาน หมายถึง เอกสารที่สถานประกอบการออกให้เพื่อแสดงว่า ผู้เรียนได้ผ่านการฝึกอาชีพระบบทวิภาคี

13.5 จัดกิจกรรมส่งเสริม สร้างแรงจูงใจ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา เช่น พิธีมอบเกียรติบัตร พิธีมอบประกาศนียบัตร/ปริญญาบัตร ใบผ่านมาตรฐานวิชาชีพ ใบรับรองการผ่านงาน

14. ติดตามการมีงานทำหรือการติดตามผู้เรียนระบบทวิภาคี

สถานศึกษามีการติดตามผู้เรียนระบบทวิภาคี โดยดำเนินการดังนี้

14.1 สํารวจภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของนักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ภายใน 1 ปี หลังสำเร็จการศึกษา

14.2 สํารวจความพึงพอใจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

14.2.1 ผู้เรียน

14.2.2 ผู้ปกครอง

14.2.3 สถานประกอบการ

14.3 จัดทำฐานข้อมูลการมีงานทำหรือการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา

15. สรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้ดำเนินการในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ ได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินการ งบประมาณ ระยะเวลา และผลสัมฤทธิ์ เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา (2558, น.36-39) ได้สรุปแนวปฏิบัติในการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

1. ด้านการวางแผนประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาต้องติดต่อกับสถานประกอบการ เชิญชวนให้เข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และวางแผนทำงานร่วมกันตามข้อตกลง

2. ด้านการดำเนินงานและการประสานงาน ต้องดำเนินงานตามแผนที่กำหนดร่วมกันโดยแต่ละฝ่ายและต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานทวิภาคีโดยเฉพาะและจัดให้ผู้รับผิดชอบทั้งสองฝ่ายได้ประสานงานกันตลอดเวลา
 3. ด้านบุคลากร บุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ดูแลงานทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้างานทวิภาคี อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นิเทศก์หรืออาจารย์ที่เกี่ยวข้องแต่ละสาขาวิชา และบุคคลที่สถานประกอบการแต่งตั้งให้ดูแลงานทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าฝ่าย ผู้ควบคุมการฝึกครูฝึก
 4. ด้านหลักสูตร ใช้หลักสูตรของกรมอาชีวศึกษาหรืออาจมีการร่วมกันจัดทำรายหลักสูตรใหม่เพื่อให้เหมาะสมหรือตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ
 5. ด้านการนิเทศการศึกษา หลังจากส่งนักเรียนเข้าไปในสถานประกอบการแล้ว ต้องติดตามและกำกับการฝึกของผู้เรียนระบบทวิภาคีในทุกด้าน
 6. ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนต้องมีการวัดผล ประเมินผลการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามเกณฑ์การวัดผลที่กำหนด พร้อมทั้งแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียน ผู้ปกครองและสถานประกอบการทราบทุกภาคเรียน
 7. ด้านการติดตามผล เป็นการติดตามผลการฝึกอาชีพของผู้เรียนระบบทวิภาคีพร้อมแนะนำให้ปรับปรุง แก้ไขหากพบข้อบกพร่อง
 8. ด้านการทดสอบมาตรฐานและการมอบวุฒิบัตร หลังสำเร็จการศึกษาควรจัดให้ผู้เรียนได้ทดสอบฝีมือโดยขอความร่วมมือกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อเป็นการวัดความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพโดยตรง ทำให้เกิดความมั่นใจ ภาคภูมิใจในวิชาชีพ และมอบวุฒิบัตรให้กับผู้เรียนเมื่อผ่านการทดสอบ
- สรุปได้ว่าแนวทางการปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการอาชีวศึกษาที่อยู่ในลักษณะของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ร่วมมือในการฝึกอาชีพที่พัฒนาคุณภาพของแรงงานระดับช่างฝีมือจำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรงเพื่อให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานของตลาดแรงงาน มีทักษะและประสบการณ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

3.4 มาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศ เรื่อง กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2562 กำหนดให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ เป็นหลักในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการไว้แล้ว เพื่อให้

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีมาตรฐานสอดคล้องกับคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติและเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้มีประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ.๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๓ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติและเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา ดังนี้

1. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ”

2. การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่ง ในสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ การศึกษาระบบทวิภาคีตามวรรคหนึ่งต้องมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การฝึกทำงาน การวัดผลและการประเมินผล เพื่อมุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับ เทคโนโลยี ให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมปฏิบัติงานได้จริง ปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างและพัฒนางาน วางแผน จัดการพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ให้ความก้าวหน้าทางวิชาการ และวิชาชีพ มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาระบบทวิภาคี และมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

3. คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทุกระดับคุณวุฒิ ประเภทวิชาและสาขาวิชาต้องมีคุณภาพตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบ คุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และต้องมีคุณลักษณะพิเศษ ดังนี้

3.1 สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่ฝึกอาชีพได้ทันที

3.2 มีสมรรถนะเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับและแต่ละสาขาวิชา

4. โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต การคิดหน่วยกิตต่อภาคเรียน และการจัดการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับและแต่ละสาขาวิชาซึ่งการฝึกอาชีพในสถานประกอบการต้องมีระยะเวลาของการฝึกอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรีสาย

เทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 2 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษาของหลักสูตร ทั้งนี้ หากสถานประกอบการมีความประสงค์จะให้ผู้เรียนฝึกอาชีพในสถานประกอบการเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้ดำเนินการได้ โดยพิจารณาร่วมกับสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา

5. ผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

5.1 ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาที่จัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบ ต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนไม่น้อยกว่าแปดสิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา จากสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.2 สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา ต้องจัดให้มีผู้ที่มีประสบการณ์ มีความชำนาญ และมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาถ่ายทอดทักษะประสบการณ์และความรู้แก่ผู้เรียนและผู้สอน ไม่น้อยกว่าสองครั้ง ครั้งละไม่ต่ำกว่าสองชั่วโมงต่อสาขาวิชาต่อภาคเรียน

6. สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการที่ร่วมกันจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีวัสดุ ครุภัณฑ์ พื้นที่ และอุปกรณ์การศึกษาสำหรับผู้เรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ

7. สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

7.1 ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

7.2 จัดการเรียนในสาขาวิชาตรงความต้องการสถานประกอบการ

7.3 ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการ

7.4 ทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างผู้เรียนกับสถานประกอบการ

7.5 ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ และแผนการนิเทศร่วมกับสถานประกอบการตลอดหลักสูตร

7.6 จัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพ และปัจฉิมนิเทศหลังเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพ

7.7 เตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการฝึกอาชีพ

7.8 จัดให้มีครูนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

7.9 มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ

7.10 ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับสถานประกอบการ ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ

8. สถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องให้ความร่วมมือ ดังนี้
- 8.1 ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 8.2 จัดลักษณะงานที่ฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ผู้เรียนกำลังศึกษา
 - 8.3 ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา หรือสถาบัน การอาชีวศึกษา
 - 8.4 ทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างผู้เรียนกับสถานประกอบการ
 - 8.5 ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ และแผนการนิเทศร่วมกับสถานศึกษา หรือสถาบัน การอาชีวศึกษาตลอดหลักสูตร
 - 8.6 ประเมินการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา
 - 8.7 จัดให้มีครูฝึกในสถานประกอบการ
 - 8.8 จัดให้มีผู้ประสานงานและผู้ควบคุมการฝึกอาชีพ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการ
 - 8.9 ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนทราบ
 - 8.10 จัดให้มีสวัสดิการและหรือเบี้ยเลี้ยงที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน ตามข้อตกลง
9. ครูฝึกในสถานประกอบการต้องมีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้
- 9.1 มีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา
 - 9.2 กำหนดจำนวนครูฝึกในสถานประกอบการเพื่อการฝึกอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ต้องมีครูฝึกหนึ่งคนต่อผู้เรียนไม่เกินสิบคน ระดับปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ต้องมีครูฝึกหนึ่งคน ต่อผู้เรียนไม่เกินแปดคน
 - 9.3 ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูฝึกตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนด
10. ผู้เรียนต้องมีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้
- 10.1 มีพื้นความรู้และคุณสมบัติเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการศึกษา
 - 10.2 เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ
11. การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของสถานประกอบการต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

11.1 การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพต้องเป็นไปตามจุดประสงค์ สาขาวิชา และมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของสาขาวิชาและสาขางาน

11.2 ผู้เรียนมีการบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรม และจิตอาสา ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

12. การนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการ แบ่งเป็นสองกรณี และให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

12.1 กรณีที่ 1 การนิเทศในประเทศ ให้ดำเนินการนิเทศ ดังนี้

- 1) ให้ครูนิเทศไปนิเทศในสถานประกอบการอย่างน้อย 3 ครั้งต่อภาคเรียน
- 2) ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศในประเทศอย่างสม่ำเสมอและให้รายงานผลการนิเทศต่อผู้บริหารสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาทราบ

3) ให้ใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลาย

12.2 กรณีที่ 2 การนิเทศในต่างประเทศ ให้ดำเนินการนิเทศ ดังนี้

- 1) ให้ครูนิเทศไปนิเทศอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อภาคเรียน หรือ
- 2) ให้ภาคีเครือข่ายในต่างประเทศเป็นผู้นิเทศแทนในทุกภาคเรียน หรือ
- 3) ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ
- 4) การไปนิเทศในต่างประเทศต้องได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจตามระเบียบก่อนการเดินทาง

3) การไปนิเทศการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกอาชีพที่จัดทำขึ้น หากการฝึกอาชีพไม่ครบถ้วนสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาต้องจัดการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชา

4) ครูนิเทศต้องผ่านการอบรมการนิเทศการฝึกอาชีพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมาย

5) ชั่วโมงนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการให้คิดเป็นเวลาชั่วโมงสอนปกติ หากชั่วโมงสอน เกินภาระงานที่กำหนดสามารถเบิกค่าสอนเกินภาระงานได้ตามระเบียบ

13. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละระดับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ และใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายตามสภาพจริงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกอาชีพโดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ

14. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนทุกหลักสูตรต้อง กำหนดระบบการประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ดังนี้

14.1 กำหนดสมรรถนะรายวิชา โดยปรับปรุงรายวิชาเดิมหรือพัฒนารายวิชา ใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

14.2 การประกันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณวุฒิตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ มีทักษะและความสามารถในการ กำกับดูแล มีความเชี่ยวชาญ ในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน สถานประกอบการมีความพึงพอใจใน ศักยภาพผู้สำเร็จการศึกษา

14.3 มีใบรับรองการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐที่นักเรียนหรือนักศึกษาได้ไปฝึกอาชีพด้วย

3.5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกิดจากนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาที่เร่ง ขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อรองรับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการเรียนด้าน อาชีวศึกษา ซึ่งมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

ธีรวิทย์ ชมใจ (2554, น.163-169) พบว่า รูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา ระบบไตรภาคี ประกอบด้วย ความร่วมมือด้านนโยบายและบทบาทหน้าที่ ด้านโครงสร้างและการ บริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการระดมทรัพยากร

กรรรัตน์ พิพัฒน์ผล (2557, น. 332-336) พบว่า องค์ประกอบความสำเร็จของการ จัดการอาชีวศึกษาในสถานประกอบการขนาดใหญ่ ได้แก่ การบริหารครูอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ใน สถาบันการศึกษา การจัดการเชิงกลยุทธ์ การสื่อสารการตลาด หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน แรงจูงใจในการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์

เบญจวรรณ ศรีค่านวล (2560, น.2535-2547) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในการจัด การศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่ง อำนวยความสะดวก ด้านสถานประกอบการ ด้านชุมชน ด้านผู้บริหาร และด้านครูผู้สอน

จุฑาทพร บุญวรรณ (2560, น.111-117) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการ การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ การจัดการ แรงจูงใจ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม และการอบรม

ศุภณีย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2566, น.19-20) ได้กำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งเป็น ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังต่อไปนี้

1. ด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ต้องการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว ทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพ จึงได้ดำเนินการขยายและยกระดับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการร่วมมือด้วยมาตรการต่าง ๆ เช่น สิทธิประโยชน์ทางภาษี ยกย่องเชิดชูเกียรติ จัดทำประกาศ ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

2. สถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาหลักสูตรต้องอยู่บนฐานความต้องการของสถานประกอบการ และความต้องการของประเทศ เนื้อหาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ต้องเป็นแบบฐานสมรรถนะ เน้นภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทางทฤษฎี และมีทักษะในทางปฏิบัติ สามารถปฏิบัติงานได้มีความยืดหยุ่นเปิดโอกาสให้ผู้สนใจสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีการสนับสนุนทรัพยากร มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ เพิ่มสมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะด้านวิชาชีพให้แก่ครู แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการนำมาประยุกต์ใช้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบเครือข่าย การประสานงานร่วมกับสถานประกอบการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยสร้างนวัตกรรมและงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

3. สถานประกอบการ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้เรียนระบบทวิภาคี ตามสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ ส่งเสริม สนับสนุนครูฝึกในสถานประกอบการ สนับสนุนทรัพยากรการจัดการศึกษา โดยร่วมมือให้สถานศึกษาพัฒนาองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่ผู้เรียน จัดสวัสดิการที่จำเป็นรวมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ ต้องเป็นไปตามข้อตกลงที่ทั้งสองฝ่ายลงนามในบันทึกความร่วมมือ แสดงความสมัครใจต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ปรากฏในหนังสือฉบับนั้น โดยที่หนังสือนี้ไม่ถือว่าเป็นสัญญาผูกมัด โดยสถานประกอบการมีการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) เป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับผู้เรียนในสาขาวิชาที่

เกี่ยวข้อง 2) มีความพร้อมในการฝึกอาชีพตามสาขาวิชานั้น 3) จัดให้มีครูฝึกที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา ทำหน้าที่สอนการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 4) จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดฝึกอาชีพ และรับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ 5) จัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพได้ 6) จัดฝึกอาชีพให้กับผู้เรียนได้ตามบันทึกข้อตกลงที่ทำไว้ร่วมกัน 7) จัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสถานศึกษาได้ 8) จัดสวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพให้แก่ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพได้ ในการเลือกสถานประกอบการเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์การประกอบกิจการความพร้อมของสถานประกอบการ และความพร้อมของสถานศึกษา ก่อนกำหนดสาขาวิชาชีพที่จะร่วมกันฝึก จะต้องทำความเข้าใจร่วมกันในหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย

4. ผู้เรียน สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้เรียนที่ศึกษาระบบทวิภาคี และคัดเลือกผู้เรียนตามความต้องการของสถานประกอบการพัฒนาผู้เรียนทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีสมรรถนะวิชาชีพพอเพียงสำหรับการปฏิบัติงาน และให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยยึดตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นสำคัญ

5. ผู้ปกครอง ควรมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติต่อการศึกษาอาชีวศึกษาเป็นเชิงบวก ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเลือกเรียนสายอาชีพในระบบทวิภาคี ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และสถานประกอบการมีความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับ และการมีงานทำหลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

สรุปได้ว่า การดำเนินงานด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เช่น ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านนักเรียน ด้านสถานประกอบการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการศึกษาวิชาชีพ

3.6 การสังเคราะห์ตัวแปรในการศึกษาการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

จากการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งผู้วิจัยได้นำพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551 มาตรา 8 การจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ข้อ 3 การศึกษาระบบทวิภาคี หลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา (2558, น.36-39) ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการดำเนินงานและประสานงาน รวมทั้งองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ 4 ด้าน (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี, 2557 น.42-45) ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ และด้านคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ.2563 ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติและเกณฑ์มาตรฐานแต่ละระดับเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการศึกษาการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน
2. การบริหารจัดการ
3. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา
4. การจัดหลักสูตร
5. การวัดผลประเมินผล

จากนั้นผู้วิจัยได้นำตัวแปร 5 ตัวแปร ดังกล่าวมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

3.6.1 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย ในการที่จะสรรหากระบวนการ วิธีการ และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะ ความสามารถเพิ่มขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา มีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2557, น.42-45) กล่าวถึงด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า กำหนดให้สถานศึกษา และสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน การใช้นวัตกรรม การจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการจัดทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ และการนิเทศ

สมพร ชูทอง (2560, น.15) กล่าวถึง ด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง สถานศึกษาและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีการจัดหลักสูตร จัดทำแผนการเรียนการสอน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การ

ใช้นวัตกรรม การวัดและประเมินผล การจัดทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ และการนิเทศ เพื่อให้ตรงตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะ

ชญาสินี สง่าเพชร (2560, น.8) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีการจัดทำแผนการเรียน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การใช้นวัตกรรม การจัดกิจกรรมต่างๆ การจัดทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพร่วมกัน

ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์ (2560, น. 31) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีการประชุมวางแผนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการพัฒนาบุคลากรร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน

ศิวพร ปานเกตุ (2561, น. 8) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ค่าระดับในการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการให้ความรู้ทั้งวิชาชีพ วิชาการ และทักษะชีวิต ตามวัตถุประสงค์สาขาวิชาของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

เอกราช เจริญสวัสดิ์ (2562, น.9) กล่าวถึง ด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การดำเนินการในเรื่องจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการฝึก กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล การทดสอบประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย

สุรัชย์ ลาพิมพ์ (2562, น.35-38) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษาและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการออกแบบ กำหนดวิเคราะห์เนื้อหา หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ และฝึกอาชีพพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมิติ กำกับติดตามนิเทศพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมการจัดสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์ในชุมชน ร่วมกันออกแบบประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงตามสมรรถนะและแผนฝึกอาชีพ สอดคล้องและตรงตามสมรรถนะของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

จงจิตร จับใจนาย (2563, น.8) กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษา มีการจัดทำแผนการเรียน และแผนการฝึกอาชีพ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อการสอน หรือนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ การค้นคว้าวิจัยนวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ

สรุปได้ว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษาและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการออกแบบ กำหนดวิเคราะห์เนื้อหา หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ และแผนการฝึกอาชีพ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมิติ การกำกับติดตามนิเทศ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การค้นคว้าวิจัยนวัตกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ

3.6.2 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ เป็นภารกิจของกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้นำองค์การในการที่จะต้องกระทำเพื่อนำพ้องค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ มีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายดังนี้

ศุภชัย อธิวณิชศึกษาทวิภาคี (2557, น.42-45) กล่าวถึง ด้านการบริหารจัดการไว้ว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถานศึกษากับสถานประกอบการมีส่วนร่วมบริหารจัดการด้านงบประมาณมีการจัดตั้ง สำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษามีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศมีการวางแผนการพัฒนาบุคลากร

ชญาณิน สง่าเพ็ชร (2560, น.8) กล่าวถึง การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์กำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ย่อมจะส่งผลให้การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีตามกัน ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานได้อย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์

สุรัชย์ ลาพิมพ์ (2562, น.35-38) กล่าวถึง การบริหารจัดการ หมายถึง สถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายในสถานศึกษา กำกับติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานตามแผน มีการจัดสรรและบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ พัฒนาเสริมสร้างทักษะบุคลากรร่วมกัน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ วัดและประเมินผล มีแผนปฏิบัติการทวิภาคีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และโครงการที่ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกราช เจริญสวัสดิ์ (2562, น.9) กล่าวถึง การบริหารจัดการไว้ว่า การดำเนินการในด้านบริหารธุรการ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดทำเครื่องมือในการตรวจสอบและประเมินผล การวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของสถานประกอบการ การจัดหาเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน การลงนามข้อตกลงความร่วมมือ การมีส่วนร่วมความรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนและการฝึกการจัดการให้มีผู้ประสานงานระดับปฏิบัติการ

จงจิตร จับใจนาย (2563, น.8) กล่าวถึง การบริหารจัดการ หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การบริหารจัดการด้านงบประมาณ การบริหารงานระบบทวิภาคีในสถานศึกษา ระบบข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากร จัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง สถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีภายในสถานศึกษา กำกับติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานตามแผน มีการจัดสรรและบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ พัฒนาเสริมสร้างทักษะบุคลากรร่วมกัน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ วัดและประเมินผล มีแผนปฏิบัติการทวิภาคีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และโครงการที่ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.6.3 ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

ความร่วมมือ เป็นการที่บุคคล หรือหน่วยงาน ตั้งแต่ 2 ฝ่ายขึ้นไป ทำข้อตกลงในการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดภารกิจนั้น ให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

ศุภย์อาชีวศึกษาทวิภาคี (2557, น.42-45) กล่าวถึง ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไว้ว่า กำหนดให้มีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการบริหารจัดการเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและส่งผลไปยังผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะวิชาชีพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

ชญาสินี สง่าเพชร (2560, น.8) กล่าวถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการบริหารจัดการ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

สมพร ชูทอง (2560, น.15) กล่าวถึง ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไว้ว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและสถานประกอบการในการบริหารจัดการเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและส่งผลไปยังผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐานกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติและตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์ (2560, น. 31) กล่าวถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หมายถึง สถานศึกษาและสถานประกอบการทำการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันที่มาจากการสำรวจ ความพร้อมของสถานประกอบการ เพื่อกำหนดสาขาวิชาชีพที่จะร่วมกันฝึกอาชีพนักเรียน นักศึกษาในการวางแผนร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

นันทิชา มารแพ้ว (2561, น. 8) กล่าวถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หมายถึง สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน/

ฝึกอาชีพ กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ อาชีพตามความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบไปด้วยงานการสำรวจความพร้อม แนะนำผู้เรียน การประชาสัมพันธ์ ข้อตกลงหรือข้อกำหนด (MOU) ความร่วมมือการจัดทำสื่อ/นวัตกรรม และการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ การวัดและประเมินผล

สุรัชย์ ลาพิมพ์ (2562, น.35-38) กล่าวถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย กระบวนการประเมินผล นิเทศ และการจัดการ มีการนำผลประเมินมาแก้ไข พัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้มีสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐานกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติและตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

วิชัย มั่นจันดา (2562, น.57) กล่าวถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการในการบริหารจัดการเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและส่งผลไปยังผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะวิชาชีพตามมาตรฐานกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติและตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

เอกราช เจริญสวัสดิ์ (2562, น.10) กล่าวถึง ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไว้ว่า การดำเนินการตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมมือกันบริหารทรัพยากร ร่วมมือกันบริหารผลประโยชน์ ร่วมมือกันสร้างเสริมประสบการณ์ให้กับบุคลากร การจัดทำสัญญาการฝึกที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและศักยภาพการจ้างงานในพื้นที่

จงจิตร จับใจนาย (2563, น.8) กล่าวถึง ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการวางแผน การบริหารจัดการงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การติดตามประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการอย่างมีระบบ และเกิดคุณภาพ

สรุปได้ว่า ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย กระบวนการประเมินผล นิเทศ และการจัดการการนำผลประเมินมาแก้ไข การบริหารจัดการและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างเป็นรูปธรรม การติดตามประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการอย่างมีระบบ และเกิดคุณภาพ

3.6.4 การจัดหลักสูตร

การจัดหลักสูตร เป็นการจัดกลุ่มรายวิชา และกิจกรรมต่าง ๆ ไว้สำหรับผู้เรียนได้เรียนและปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งมีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

ณัฐวุฒิ ประทุมชาติ (2556, น. 20) ให้ความหมายของการจัดหลักสูตรว่า เป็นการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานประกอบการในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะปฏิบัติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง โดยลำดับการเรียนรู้ตามลำดับตั้งแต่ลำดับที่ง่ายไปยาก

นวลอนงค์ ธรรมเจริญ (2558, น.30) สรุปไว้ว่า การจัดหลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ประกอบไปด้วยกระบวนการหรือกิจกรรม สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ สร้างทักษะและเจตคติตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านทักษะชีวิต และด้านทักษะวิชาชีพ ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนศึกษานิเทศก์ และบุคลากรผู้เกี่ยวข้องควรต้องเข้าใจ

กฤติกา ไหวพริบ (2560, น.30) กล่าวถึง การจัดหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมอันเป็นการพัฒนากำลังคนของประเทศซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้

ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์ (2560, น. 31) กล่าวถึง การจัดหลักสูตร หมายถึง การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ

ศิวพร ปานเกตุ (2561, น. 8) กล่าวถึง การจัดหลักสูตร หมายถึง ค่าระดับในการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดวิชาเรียนตามหมวดวิชาของแต่ละสาขาวิชาให้ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพและความต้องการของสถานประกอบการ โดยมีจำนวนหน่วยกิตเป็นไปตามกฎกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพแต่ละระดับชั้น

นันทิชา มารแพ้ว (2561, น. 8) กล่าวถึง การจัดหลักสูตร หมายถึง การฝึกอบรมวิชาชีพตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรืออาจพัฒนาหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้ หรือทักษะในการประกอบอาชีพประกอบไปด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ปริญญาตรี โครงสร้างหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

วิชัย มั่นจันดา (2562, น.57) กล่าวถึง การจัดหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ ให้ความสำคัญกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพต่างๆ เข้าประชุมปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีวศึกษาในแต่ละภาคเรียนอย่างเหมาะสม หลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่น หลากหลายเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรต้องเน้นคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ สามารถผลิตนักเรียน นักศึกษาระบบวิชาชีพให้มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ด้านการจัดหลักสูตร หมายถึง การจัดแผนการเรียน หรือโปรแกรม การศึกษาที่ประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่พัฒนาความรู้ และกลุ่มกิจกรรมที่พัฒนาทักษะ ประสบการณ์ และคุณธรรมจริยธรรม แก่ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบวิชาชีพ ให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การฝึกอาชีพตามความมุ่งหมาย สามารถศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามความสนใจและความถนัดต่อไปได้โดยให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3.6.5 การวัดผลประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ซึ่งมีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินที่หลากหลาย มีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

สมพร ชูทอง (2560, น.15) กล่าวถึง การวัดผลประเมินผล หมายถึง การประเมินผลที่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแต่ละระดับ โดยการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ กิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกอาชีพโดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการโดย สอดคล้องกับการประกันคุณภาพหลักสูตรสมรรถนะรายวิชา และผู้สำเร็จการศึกษาที่มีมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ

กฤติกา ไหวพริบ (2560, น.32) กล่าวถึง การวัดผลประเมินผล หมายถึง การวัดผลเป็นกระบวนการจัดระบบ เพื่อเป็นการตัดสินใจออกมาเป็นตัวอักษรหรือตัวเลขให้กับบุคคลหรือสิ่งของ ส่วน การประเมินผลเป็นกระบวนการกระทำต่อการวัดผลเพื่อการวินิจฉัยและตัดสินใจเป็นตัวอักษรหรือตัวเลข เพื่อแทนคุณภาพอย่างมีกฎเกณฑ์และเชื่อถือได้

ไพฑูริย์ สังข์สวัสดิ์ (2560, น. 31) กล่าวถึง ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้การฝึกอาชีพ เป็นวิธีการและกระบวนการที่สถานศึกษาและสถานประกอบการ จะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกงานของนักศึกษาหลังการฝึกอาชีพ โดยจัดในรูปของคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

นันทิชา มารแพ้ว (2561, น. 8) กล่าวถึง การวัดผลประเมินผล หมายถึง การมุ่งพัฒนาให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะมีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริง ปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน จัดการและพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ โดยมุ่งเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ศิวพร ปานเกตุ (2561, น. 8) กล่าวถึง การวัดผลประเมินผล หมายถึง ค่าระดับในการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินตามความรู้ การปฏิบัติงาน ทักษะ กระบวนการ ผลงาน บุคลิกภาพ และเจตคติของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งสามารถวัดค่าได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

นันทพล รัตนชู (2561, น.10) กล่าวถึง การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรวัดผลประเมินผลรายวิชาการฝึกอาชีพประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับแผนการฝึกอาชีพประเมิน สรุปผลการเรียนแต่ละภาคเรียนโดยผู้ประเมิน คือ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึกผู้ที่ได้รับมอบหมายตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ สรุปคะแนนดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษาตามระเบียบการวัดผลของกระทรวงศึกษาธิการแต่ละระดับ

วิชัย มั่นจันดา (2562, น.57) กล่าวถึง การวัดผลประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการหาผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน ระบบทวิภาคี โดยวัด 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (attribute) มีการรายงานผลความก้าวหน้าการประเมินผลการฝึกงานตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพ เพื่อการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สรุปได้ว่า ด้านการวัดผลประเมินผล หมายถึง กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายแทนคุณภาพหรือลักษณะของสิ่งที่ต้องการวัด และนำมาผ่านกระบวนการวินิจฉัยตัดสินคุณค่าโดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน โดยใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพใช้วิธีการที่หลากหลายและคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ ซึ่งครูผู้สอนทำการประเมินผลรายวิชาในสถานศึกษาและครูฝึกในสถานประกอบการประเมินผลการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

4. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

4.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความต้องการจำเป็นไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ศิริพร อัจปักษา (2558, น.7) ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นที่สังเกตได้ ซึ่งความแตกต่างนี้ทำให้เกิดปัญหาและหากไม่ได้รับการแก้ไข พัฒนาหรือสนองตอบจะก่อให้เกิดผลเสีย แต่หากได้รับการแก้ไข พัฒนาหรือสนองตอบก็จะเป็นผลดีต่อหน่วยงาน องค์กรบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้น ๆ

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น. 32 - 42) ได้สรุปและได้สังเคราะห์ความหมายของความต้องการจำเป็นในหลายมุมมองไว้ดังนี้

1. มุมมองทางจิตวิทยา เจ้าของทฤษฎีความต้องการจำเป็นในมุมมองนี้คือ Abraham Maslow โดยได้เสนอลำดับชั้นความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐาน 5 ชั้น คือ ความต้องการจำเป็นทางกายภาพ (physiological needs) ความต้องการจำเป็นด้านความมั่นคงปลอดภัย (security/safety needs) ความต้องการจำเป็นด้านความรักและการได้เป็นเจ้าของ (love and belonging needs) ความต้องการจำเป็นด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (esteem needs) และความต้องการจำเป็นในการบรรลุสัจการแห่งตน (self - actualization needs)

2. มุมมองทางการประเมิน มีนักการประเมินได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย แต่ที่ปรากฏชัดเจนสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแรกให้ความหมายของความต้องการจำเป็นคือความแตกต่าง/ ความขาดแคลน โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาผลต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์อยากให้เกิด กลุ่มที่สอง ความต้องการจำเป็นคือประโยชน์ที่ได้รับเป็นการนิยามเชิงวินิจฉัย (diagnostic needs) คือการกำหนดความต้องการจำเป็นสำหรับอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดความพอใจ (satisfaction) และระดับความพอใจนี้ขึ้นอยู่กับบริบท (context dependent) โดยสรุปแล้วนิยามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

2.1 การนิยามตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่เป็นอยู่จริง นิยามนี้ยังสามารถจำแนกออกได้ เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกกำหนดความต้องการจำเป็นในลักษณะของความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้กำหนดว่าต้องมีความแตกต่างกันเท่าใดจึงจะถือว่าเป็นความต้องการจำเป็น กลุ่มที่สอง กำหนดความต้องการจำเป็นว่าเป็นความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นก็ได้หรือไม่ก็ได้ แต่เกณฑ์การพิจารณาว่าจะเป็นการต้องการจำเป็นหรือไม่ ให้พิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับหากความต้องการจำเป็นได้รับการตอบสนอง หรือความเสียหาย หรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นหากความต้องการจำเป็นนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การ

ให้นิยามในแนวนั้นจะสะท้อนถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งหากไม่ได้รับ การตอบสนองจะทำให้เกิดสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น การนิยามตามโมเดลนี้ Scriven เรียกว่า performance needs

2.2 การนิยามตามโมเดลการแก้ปัญหา (Solution Model) หมายถึง สิ่งที่ต้องการและจำเป็นต้องทำให้ได้ หรือทำให้เกิด หรือทำให้มี หากไม่ได้รับจะอยู่ในสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งการนิยามตามโมเดลนี้ความต้องการจำเป็นไม่จำเป็นต้องกำหนดในรูปของความแตกต่างเสมอไป แต่สามารถกำหนดเป็นสิ่งซึ่งหากไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น หรือสิ่งที่แสดงให้เห็นแล้วว่ามีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ซึ่งจะต้องเสริมให้กับส่วนที่ขาดหายไปให้มีความสมบูรณ์ขึ้น นิยามตามโมเดลการแก้ปัญหา Scriven เรียกว่า treatment needs นิยามนี้ชี้ให้เห็นว่า การประเมินความต้องการจำเป็นต้องสามารถระบุแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นสิ่งทดลอง (treatment) ที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนางาน

เอกพจน์ สิงห์คำ (2560, น. 25) ให้ความหมายไว้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่ต้องได้รับการตอบสนอง โดยเกิดจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพความเป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ว่าเกิดช่องว่างมากน้อยเพียงใดและมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดที่จะต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข ตามข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบัน กับสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ตามลำดับก่อนหลัง

4.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการหรือนโยบายต่างๆ เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง มีนักวิชาการให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น. 62) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

กลอยใจ จันแท้ (2558, น. 28) สรุปไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงที่สังเกตได้ โดยมีเครื่องมือในการกำหนดและเกณฑ์การประเมิน แล้วนำผลที่ได้จัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อเป็น

ข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ไข หรือขจัดปัญหา หรือสนองความต้องการของความแตกต่างสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริงนั้นต่อไป

มงคล เกตุสุวรรณ (2561, น. 68) กล่าวถึง การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและความคิดเห็นต่อสภาวะนั้นในสภาวะที่มีความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อนำผลการเปรียบเทียบนั้นไปใช้ในการพัฒนาสภาวะนั้นต่อไป

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้ในความหมายของกระบวนการประเมินหาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นอย่างเป็นระบบโดยใช้การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้นแล้วเลือกความต้องการจำเป็นสูงสุดนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวกที่ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

4.3 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น. 26 - 27) กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นต่อการวางแผนหรือการพัฒนาองค์กรไว้ว่า การวางแผนการทำงานเริ่มจากการประเมินบริบท เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นจริงของหน่วยงาน และรู้ความต้องการของหน่วยงาน ว่าจำเป็นต้องได้รับการสนองตอบในด้านใด การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงมีการพัฒนาวิธีการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment research) เพื่อช่วยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข โดยเริ่มจากกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทางกิจกรรมการวางแผนและพัฒนาองค์กร จึงมี 2 ส่วน ได้แก่ กิจกรรมการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น และกิจกรรมการบริหารจัดการ ทั้งสองกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กิจกรรมส่วนแรกคือการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็น และกำหนดวิธีการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหมายถึงการวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร กิจกรรมส่วนที่สอง คือการบริหารจัดการตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ซึ่งจะนำสภาพที่ควรจะเป็นมาใช้กำหนดเป้าหมายการทำงานและทางเลือกที่กำหนดได้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะถูกนำมาใช้ในขั้นตอนการวางแผนงานการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความสำคัญต่อการวางแผนและพัฒนาองค์กร

กลอยใจ จันแผล (2558, น. 28) สรุปไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญในการวางแผนที่มีโอกาสเกิดสัมฤทธิ์ผลตามที่หวัง เป็นข้อมูลที่ใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการดำเนินงาน สะท้อนถึงปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไข มีการประเมินปัญหา แนวทาง เครื่องมือต่าง ๆ ทั้งในการวางแผนกลยุทธ์การทำงานของหน่วยงาน การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด

พรพนา บัญญัติ (2558, น. 44) สรุปไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญในการวางแผนที่มีโอกาสเกิดสัมฤทธิ์ผลตามที่หวัง เป็นข้อมูลที่ใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการ

ดำเนินงาน ทั้งในการวางแผนกลยุทธ์การทำงานของหน่วยงาน การพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม การประกัน การศึกษา เป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับครูผู้สอนในการศึกษาความต้องการจำเป็นของนักเรียน ทำความรู้จัก นักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบได้อีกด้วย

มงคล เกตุสุวรรณ (2561, น.68-69) กล่าวถึง การประเมินความต้องการจำเป็นเป็น กระบวนการที่มีการดำเนินการต่อเนื่องมาในหลายประเทศ โดยเริ่มจากประเทศทางตะวันตกในช่วงทศวรรษที่ 1930 ซึ่งจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดแนวคิดว่าการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาใน 2 ลักษณะที่สำคัญ คือ

1. ความสำคัญในแง่ของการวางแผนงาน ดังนี้

1.1 การมีโอกาสได้ทราบความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือปัญหาที่แท้จริงจะ เพิ่มโอกาสความสำเร็จของนโยบาย แผนงานและโครงการ

1.2 การเรียงลำดับปัญหาหรือความต้องการจำเป็นเร่งด่วนก่อนหลัง ตาม หลักการหรือแนวปฏิบัติในการประเมินความต้องการจำเป็น จะช่วยแก้ปัญหาไม่เกิดการสูญเปล่า องค์กรสามารถทุ่มเทงบประมาณหรือทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

1.3 การวิเคราะห์ปัญหา/ ความต้องการแล้วได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่ชัดเจน จะทำ ให้บุคลากรในองค์กรมองเห็นจุดเน้นในการแก้ไขปัญหาที่ตรงกันจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีเป้าหมายที่ชัดเจน มากยิ่งขึ้น

1.4 การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็นของกลุ่มต่างๆ แล้วพบว่าประสบ ปัญหาหรือมีความต้องการที่แตกต่างกันจะช่วยให้การกำหนดทิศทางของนโยบาย แผนงาน หรือ โครงการตรงกับความต้องการของผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น

2. ความสำคัญในแง่ของการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1 เป็นแหล่งข้อมูลที่ดีและน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานเพื่อสนองต่อนโยบาย แผนงาน และโครงการ

2.2 ลดความสูญเปล่าของงบประมาณ ทรัพยากร กำลังคนและเวลา

2.3 เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ตรงกับความต้องการ

2.4 เป็นกระบวนการที่อยู่ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานจึงสามารถส่งเสริม การพัฒนาองค์กรทั้งภาพรวมได้

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกหน่วยงานหรือ องค์กรควรสนับสนุน ส่งเสริมและให้ความสำคัญ เพราะการวางแผนการทำงานจะต้องเริ่มการ ประเมินบริบท เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นอยู่ของหน่วยงาน และรู้ความต้องการของหน่วยงานว่า จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในด้านใด

4.4 การจัดลำดับความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น. 263-265) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์หาสาเหตุและการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำผลไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาเรียงลำดับ ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย จะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความต้องการจำเป็น หรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น

การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในรูปดัชนีพัฒนาขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง กลุ่มวิธีใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลพหุส่วนประกอบ (Multicomponent Data Analysis/del-N) หรือกลุ่มวิธีใช้หลักการคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็นถ่วงน้ำหนัก (Weighted Needs Index/WNI) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 85-86) ในที่นี้ขอเสนอเพียงวิธีในกลุ่มที่ 1 เนื่องจากเป็นวิธีการที่คำนวณได้ไม่ยุ่งยาก และไม่จำเป็นต้องอาศัยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการใช้หลักประเมินความแตกต่างเป็นที่นิยมใช้กันมาก มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ ($I = \text{Importance}$) ของข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What should be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล ($D = \text{Degree of Success}$) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What is” สูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นแต่ละวิธีมีดังนี้

1. วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D

$$\text{สูตร } \text{MDF} = I - D$$

ข้อดีของวิธีหาผลต่างของค่าเฉลี่ย คือ เป็นวิธีที่สามารถวิเคราะห์ได้ง่าย ไม่ต้องใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูง สามารถวิเคราะห์ด้วยมือ และเป็นที่เข้าใจง่าย ข้อเสียของวิธีนี้คือ บางครั้งความต้องการจำเป็นหลายข้อมีคะแนนความแตกต่าง (difference score) เท่ากัน ทำให้มีการตีความว่าเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญเท่ากัน โดยไม่ได้ให้ความสนใจกับระดับสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นว่ามากหรือน้อย วิธีนี้จึงเป็นที่วิจารณ์กันว่าข้อรายการหลายข้อ อาจมีระดับความคาดหวัง (expected หรือ what should be) สูงมาก แต่ผลการวิเคราะห์อาจปรากฏว่าไม่ใช่ความต้องการจำเป็นในระดับต้น ๆ ถ้าหากว่าข้อรายการนั้นมีระดับบรรลุความสำเร็จหรือสภาพที่เป็นจริง (what is) สูงด้วย ในขณะที่บางข้อรายการที่ไม่ได้มีระดับความคาดหวังสูง (สำคัญน้อยกว่า) แต่ระดับสัมฤทธิ์ผลหรือสภาพที่เป็นจริงต่ำ อาจเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญสูงกว่า ด้วยข้อจำกัด

ของวิธีนี้จึงทำให้นักวิชาการคิดหาวิธีอื่นที่เหมาะสมกว่ามาใช้แทน โดยใช้น้ำหนักความสำคัญให้กับระดับที่คาดหวังเป็นตัวถ่วงคะแนน เรียกว่า วิธี Priority Needs Index (PNI)

2. วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุด และสูงสุดได้ Lane, Crofton และ Hall 1983, (อ้างถึงใน Witkin, 1984) โดยสร้างดัชนี ชื่อว่า Priority Needs Index (PNI) ซึ่งตัด แปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (mean difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

$$\text{สูตร PNI} = I - D$$

3. วิธี Modified Priority Needs Index : PNI modified เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิมของ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช ซึ่งเป็นวิธีที่หาค่าผลต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง (I-D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายในเชิงการเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันเป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, 279)

$$\text{สูตร PNI}_{\text{Modified}} = \frac{(I - D)}{D}$$

PNI_{Modified} แทน ดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
 I แทน ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด
 D แทน ค่าเฉลี่ยระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

การกำหนดให้ระดับความคาดหวังมีค่าเท่ากับ 5 ในทุกข้อรายการ คือ การที่จะต้องปฏิบัติในวิธีการต่าง ๆ เหล่านั้น การพิจารณาความต้องการจำเป็นจะพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่าค่าดัชนี PNI_{Modified} ที่มีค่า 0.30 ขึ้นไปถือเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ค่าดัชนีที่มีค่ามากแปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูง ที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าค่าดัชนีที่มีค่าน้อย

4. การวิเคราะห์เมทริกซ์ (matrix analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง (หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพที่เกิดขึ้นจริง จุดที่ใช้แบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง-ต่ำที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (cut-off score)

จากการศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เพราะมีข้อดี คือ คำนวณง่าย ให้สรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น

5. บริบทของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

5.1 ความเป็นมาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ประวัติความเป็นมา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรีเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่ 26 หมู่ 4 ตำบลพัฒนานิคมน อำเภอพัฒนานิคมน จังหวัดลพบุรี ห่างจากอำเภอพัฒนานิคมน 4.5 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดลพบุรี 45 กิโลเมตร ปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ 3 งาน 47 ตารางวา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี, 2566, น. 11-16)

พ.ศ. 2504 เดิมชื่อโรงเรียนเกษตรกรรมสงเคราะห์ลพบุรี รับนักเรียนที่จบ ม.ศ.3 (ม.3) เข้าเรียน 3 ปี โดยมีทุนสงเคราะห์ค่าอาหารและได้รับที่ดินคนละ 25 ไร่ เมื่อจบการศึกษา

พ.ศ. 2517 ยกฐานะ “โรงเรียนเกษตรกรรมสงเคราะห์ลพบุรี” เป็น “โรงเรียนเกษตรกรรมลพบุรี”

พ.ศ. 2522 กระทรวงศึกษาธิการยกฐานะ “โรงเรียนเกษตรกรรมลพบุรี” เป็น “วิทยาลัยเกษตรกรรมลพบุรี” เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

พ.ศ. 2537 จัดตั้ง “วิทยาลัยชุมชนพัฒนานิคมน” ภายในวิทยาลัยเกษตรกรรมลพบุรี

พ.ศ. 2538 เปลี่ยนชื่อเป็น “วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี” มาจนถึงปัจจุบัน

ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

ปรัชญา การศึกษา คือ ความเจริญ เพื่องาน ชีวิตและสังคม

อัตลักษณ์ นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี สามารถปฏิบัติงานได้จริงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

เอกลักษณ์ เมืองโคนม

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

วิสัยทัศน์

ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเกษตรสมรรถนะสูง พร้อมสู่ศตวรรษที่ 21”

พันธกิจ

พันธกิจที่ 1 ยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเกษตรสู่สากล

พันธกิจที่ 2 ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเกษตรสมรรถนะสูงพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21

พันธกิจที่ 3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือและขยายโอกาสทางการศึกษา

พันธกิจที่ 4 เสริมสร้างอาชีวศึกษาปลอดภัย

เป้าประสงค์

1. เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ
2. มีการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณที่มีคุณภาพ
3. มีสื่อการเรียนรู้ วัสดุ ครุภัณฑ์อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ทันสมัย
4. เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ อาคารสถานที่ให้มีความพร้อม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
5. มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศครอบคลุมทุกพื้นที่ของสถานศึกษา
6. มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และงานฟาร์ม ที่มีความพร้อม ได้มาตรฐาน รองรับการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
7. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง
8. ขับเคลื่อนและดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริฯ ในสถานศึกษา
9. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ และวัดผลประเมิน ให้มีมาตรฐานตรงตามสมรรถนะวิชาชีพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
10. เพื่อพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานวิจัยด้านเกษตรสมัยใหม่
11. เพื่อบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ฯ (อกท.)
12. มีระบบและกลไกในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา
13. เพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) สาขาวิชาสัตวศาสตร์
14. เพื่อเป็นศูนย์ทดสอบในการประเมินมาตรฐานวิชาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพสำหรับนักศึกษา
15. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
16. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต
17. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล
18. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

19. ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียนและมีเงินฝาก
20. สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทุกภาคส่วน
21. สถานศึกษาเป็นที่รู้จักและได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างประเทศ
22. เพื่อให้ประชากรวัยเรียนเข้าถึงระบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร
23. เพื่อให้ประชากรทั่วไปเข้าถึงการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร
24. เพื่อให้สถานศึกษามีความปลอดภัยในทุกด้าน
25. สถานศึกษาสามารถดำเนินงานดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างระบบและมี

ประสิทธิภาพ

26. ผู้เรียนมีความปลอดภัยในสถานศึกษาและได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่สากล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเกษตรสมรรถนะสูง เพื่อเป็นผู้ประกอบการ และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างเครือข่ายทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ขยายโอกาสทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 เสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา

กลยุทธ์

1. พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. พัฒนาคุณภาพการบริหารการเงินและงบประมาณ

3. พัฒนาคุณภาพสื่อการเรียนรู้ วัสดุ ครุภัณฑ์

4. พัฒนาสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ อาคารสถานที่

5. พัฒนาระบบสารสนเทศในสถานศึกษา

6. พัฒนาห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ งานฟาร์ม ให้ได้มาตรฐาน

7. ระดมทรัพยากรสนับสนุนการจัดการศึกษา

8. ขับเคลื่อนและดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริฯ

9. พัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผล

10. พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และ

งานวิจัยด้านเกษตรสมัยใหม่

11. บูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ฯ

12. จัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
13. ขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)
14. จัดตั้งศูนย์ทดสอบสมรรถนะคุณวุฒิวิชาชีพ
15. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน
16. พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางด้านทักษะวิชาชีพ
17. พัฒนาทักษะทางภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับผู้เรียนสู่สากล
18. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
19. ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนให้มีอาชีพ มีรายได้ มีงานทำ มีเงินฝาก
20. สร้างภาพลักษณ์และพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือภายในประเทศ
21. สร้างภาพลักษณ์และพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือกับต่างประเทศ
22. ขยายโอกาสทางการศึกษาสู่ประชากรวัยเรียน
23. ขยายโอกาสทางการศึกษาสู่ประชากรทั่วไป
24. จัดตั้งและขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ความปลอดภัย (OVEC Safety Center)
25. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
26. จัดกิจกรรมเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี, 2566, น. 17-19)

ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. การสำรวจความพร้อม

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีการสำรวจความพร้อมของสถานประกอบการ และความพร้อมของสถานศึกษา โดยศึกษาจาก

1.1 ด้านกำลังคน ได้แก่ ครูนิเทศของสถานศึกษา ครูฝึกหรือครูพี่เลี้ยงในสถานประกอบการ ผู้เรียน

1.2 ด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ

1.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ห้องสำนักงาน ห้องปฏิบัติการ

1.4 ด้านการบริหารจัดการ เช่น แผนการเรียน แผนการฝึกทักษะวิชาชีพ

2. การลงนามความร่วมมือ (MOU)

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตกำลังคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและท้องถิ่น โดยมีการพัฒนาหลักสูตรให้ผู้เรียนเกิดความรู้และมีทักษะวิชาชีพจากการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรีได้มีการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกับบริษัทเบทาโกร จำกัด และบริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด โดยสถานประกอบการได้ส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานทวิภาคี มาประสานงาน ร่วมประชุมกับวิทยาลัย ร่วมกันทำหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานจนเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย

3. การแนะแนวผู้เรียน

สถานศึกษาและสถานประกอบการ ประชาสัมพันธ์การแนะแนวการศึกษาต่อในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย เช่น โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี และพื้นที่ใกล้เคียง บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยการใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ อาทิ แผ่นพับ เว็บไซต์ของวิทยาลัย ป้ายประชาสัมพันธ์

4. การจัดแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ

สถานศึกษาและสถานประกอบการดำเนินการร่วมกัน โดยชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น การวัดผล ประเมินผล การนิเทศ การติดตามผู้เรียน ระยะเวลาเรียน ระยะเวลาการฝึกอาชีพ โดยดำเนินการในกรอบข้อตกลงของทั้ง 2 ฝ่าย

5. การคัดเลือกผู้เข้าเรียน

สถานศึกษาและสถานประกอบการดำเนินการร่วมกันโดยมีการจัดแผนการรับผู้เรียน ประชุมร่วมกันวางแผนกำหนดขั้นตอน วิธีการรับสมัคร วิธีการคัดเลือก ได้แก่ การสอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์ เป็นต้น หลังจากดำเนินการตามแผนงานที่กำหนด ประกาศผล มอบตัว และลงทะเบียน ในส่วนของสถานศึกษามีการรับสมัครตามประกาศของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี และมอบตัวเป็นนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยตามปกติ หลังจากนั้นมีการคัดเลือกนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยเพื่อเข้าร่วมโครงการทวิภาคีปศุสัตว์เบทาโกร และโครงการทวิภาคีพืชไร่ และโครงการทวิภาคีช่างกลเกษตร ร่วมกับบริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด โดยสถานประกอบการมาดำเนินการสอบสัมภาษณ์โดยเจ้าหน้าที่ของบริษัท

6. การปฐมนิเทศและการประชุมผู้ปกครอง

สถานศึกษาและสถานประกอบการปฐมนิเทศผู้เรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระเบียบสถานศึกษา ข้อบังคับของสถานประกอบการ แนวทางการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ผู้รับผิดชอบและการดูแลผู้เรียน หลักเกณฑ์การปฏิบัติของผู้เรียนระบบทวิภาคี

7. การจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ

สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดกระบวนการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ โดยประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรของสถานศึกษา เรื่องระเบียบ หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดการเรียนการสอน การฝึกอาชีพ ตารางสอน กำหนดหน้าที่ให้กับครูนิเทศ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก มีการอบรมสัมมนาครูฝึก ครูผู้สอน ครูนิเทศ

8. การนิเทศการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ

สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการนิเทศติดตามผลผู้เรียน ตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กระทรวงศึกษาธิการโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการฝึกอาชีพ การจัดทำแผนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศการฝึกอาชีพ ตรวจสอบบันทึกการฝึกอาชีพและแฟ้มสะสมผลงาน และรายงานผลการนิเทศ โดยครูผู้รับผิดชอบหลักสูตรและครูผู้สอน เข้าไปนิเทศติดตามผลผู้เรียนในระหว่างการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการโดยความร่วมมือกับครูฝึกในสถานประกอบการ

9. การวัดผลประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ

สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการวัดผลประเมินผลรายวิชาและการฝึกอาชีพเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลตามหลักสูตรแต่ละระดับที่เกี่ยวข้อง มีการวัดผลและประเมินผลรายวิชา/การฝึกอาชีพ โดยการประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับแผนการฝึกอาชีพ ผู้ประเมิน คือ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก ผู้ที่ได้รับมอบหมาย ตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

รายงานข้อมูลผู้เรียนทวิภาคีวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ปีการศึกษา 2566-2567

ที่	ภาค	ระดับชั้น						รวม	
		ปวช.1	ปวช.2	ปวช.3	ปวส.1	ปวส.2	ป.ตรี.1		ป.ตรี.2
ปีการศึกษา 2567									
1	กลาง	-	-	-	7	2	-	12	21
ปีการศึกษา 2566									
1	กลาง	-	-	-	3	12	11	1	27

ที่มา : ระบบบริหารจัดการฐานข้อมูล การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVE-DATA)

5.3 ผลการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ผลการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีผลการดำเนินงาน ปีการศึกษา 2566 ดังนี้ (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี, 2566, น. 42-53)

5.3.1 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ หรือการฝึกงานของวิทยาลัยนั้น ได้พัฒนาผู้เรียน และยกระดับกำลังคน ร่วมกับสถานประกอบการโดยบริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน) หรือภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ในสาขาวิชา/สาขางานทางด้านสัตวศาสตร์ โดยเน้นหลักไปที่ การผลิตสุกร และการผลิตสัตว์ปีก ที่มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะ สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในการพัฒนา ประเทศไทย 4.0 ในการผลิตและพัฒนาากำลังคนที่มีสมรรถนะและมีทักษะ ตรงตามความต้องการของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine Of Growth) เดิมที่มีศักยภาพ (First S-curve) ที่เป็นการต้องการเร่งด่วนของประเทศทั้งในปัจจุบันและรองรับความต้องการในอนาคต และมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

5.3.2 ความพึงพอใจของหน่วยงานสถานประกอบการหรือผู้ใช้ต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

จากรายงานสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการ ชุมชน และผู้รับบริการต่อผู้สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เจ้าของกิจการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ/ผู้อำนวยการ หัวหน้างาน คณบดี หัวหน้าสาขา และอื่นๆ รวมทั้งหมด 56 ราย ซึ่งเป็นการประเมินที่สำคัญ เพื่อให้สถานศึกษา

สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.3 ผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกด้านการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษา ปวช. ในหมวดวิชา สมรรถนะแกนกลาง 2.00 คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ปวส. ในหมวดวิชา สมรรถนะแกนกลาง 2.00 คิดเป็นร้อยละ 100 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามหลักสูตร ทดสอบรอบแรก ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ 89.62 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ 100 รวมทั้งสิ้น ร้อยละ 94.03 สถาบันทดสอบทางการศึกษา (องค์การมหาชน) ให้การยอมรับผู้เรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ประกอบด้วยการทดสอบด้านสมรรถนะหลัก และสมรรถนะทั่วไป ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

5.3.4 การประกวดหรือแข่งขันทักษะวิชาชีพ

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีผลงานได้รับรางวัลการแข่งขันทักษะวิชาชีพ ภายใต้โครงการเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ ฯ ระดับชาติ รางวัลชนะเลิศ จำนวน 4 ผลงาน รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 จำนวน 3 ผลงาน และรางวัลอื่น ๆ จากการส่งเสริมให้มีการแข่งขันทักษะวิชาชีพ ทักษะวิชาชีพพื้นฐาน และมีการส่งผู้เรียนแข่งขันประกวดทั้งหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอก ทำให้ได้รับการยอมรับจากชุมชน หน่วยงาน ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้สร้างผลงานและชื่อเสียงให้กับวิทยาลัย ฯ โดยการเข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางด้านวิชาชีพ ได้รับรางวัลในระดับชาติในระดับภาคเป็นที่น่าภาคภูมิใจของวิทยาลัย ฯ

5.3.5 การมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำและศึกษาต่อของนักเรียนระดับชั้นปวช. สาขาเกษตรศาสตร์ จำนวน 50 คน และระดับปวส. สาขาสัตวศาสตร์ จำนวน 33 คน ระดับปวส. สาขาพืชศาสตร์ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 93 คน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีกระบวนการในการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถติดตามผู้สำเร็จการศึกษาได้ร้อยละ 100

5.3.6 การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพหรือฝึกอาชีพ

การจัดการศึกษาพื้นฐานเป็นไปตามสาขาวิชา/สาขางาน ที่ยึดโยงกับการพัฒนาบริบทพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น ที่เป็นแหล่งอุตสาหกรรมทางด้านการผลิตสัตว์ โดยการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการที่มีบทบาทในแถบพื้นที่ของอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ที่เป็นฐานการผลิตไก่เนื้อ และเป็นฐานการผลิตโคนม ในลำดับต้นๆ ของประเทศ โดยมีคณะกรรมการคัดเลือกและตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้เรียน ร่วมกับสถานประกอบการ มีเครื่องมือและ

วิธีการในการคัดเลือกผู้เรียน และมีกระบวนการตรวจสอบคุณสมบัติ การวัดความรู้ พื้นฐานของผู้เรียนในการจัดแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

จินตนา รวมชมรัตน์ (2558, น.151-162) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสม และเพื่อประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า มีจำนวน 5 องค์ประกอบ และตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.510-0.837 ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีตัวแปร จำนวน 32 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการเรียนการสอน มีตัวแปรจำนวน 27 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีตัวแปรจำนวน 19 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4 การจัดหลักสูตรตามมาตรฐานวิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีตัวแปรจำนวน 9 ตัวแปร และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล มีตัวแปรจำนวน 3 ตัวแปร 2) รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสม สำหรับวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การจัดหลักสูตรตามมาตรฐาน วิชาชีพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการบริหารจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

นวลอนงค์ ธรรมเจริญ (2558, น.200-220) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ และพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการที่

พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ด้านความร่วมมือ และการจัดองค์กร ด้านหลักสูตร ด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านงบประมาณ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบและองค์ประกอบทุกรายการมีความเหมาะสมมากที่สุด 2) ผลการพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมตามรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ ประกอบด้วย (1) คู่มือการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ (2) หลักสูตรฝึกอบรม เทคนิคการสอนงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงาน และเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการสอนงานของครูฝึกในสถานประกอบการ

กฤติกา ไหวพริบ (2560, น.92-96) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ และเพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขสภาพปัญหาการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการและนักเรียนมีความเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร ตามลำดับ ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูฝึกในสถานประกอบการ และนักเรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ มีอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน เหตุผลในการเข้าศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย และมีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ค่าตอบแทนจากสถานประกอบการต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี จังหวัด สมุทรปราการ ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ไพโรจน์ ชูด้วง (2560, น.85-92) ได้ศึกษา ประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระบบทวิภาคีสาขาวิชาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะและเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบ

ทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยเทคนิค เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประชากรคือ ผู้จัดการฝ่ายบุคคลผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึกของสถานประกอบการ ที่ร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน รวม 123 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการ ตรวจสอบคุณภาพโดยวิธีหาฉันทมติจากผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่และ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า ระดับสมรรถนะของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลโรงงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.24, \sigma = 0.28$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และความต้องการจำเป็นสมรรถนะของนักเรียน อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลโรงงานในภาพรวมเท่ากับ 0.328 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับเร่งด่วนทุกด้าน ดังนี้ ด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (PNI (Modified) = 0.329) ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป (PNI(Modified) = 0.327) ด้านสมรรถนะวิชาชีพสาขาวิชาช่างกลโรงงาน (PNI(Modified) = 0.328)

ทรายทอง สมเป้า (2561, น.139-148) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา สภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 2) เพื่อนำเสนอ แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 297 คน ได้มาโดยการศึกษาตามสัดส่วนและสุ่มตัวอย่างอย่าง ง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การนิเทศการฝึกอาชีพ ความร่วมมือในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การวัดผลและประเมินผล การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และ การจัดหลักสูตร ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมควรมี การดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การนิเทศการฝึกอาชีพ ความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การวัดผลและ ประเมินผล การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และการจัดหลักสูตร ตามลำดับ และ 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล การ จัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการฝึกอาชีพ ตามลำดับ

วิชัย มั่นจันดา (2562, น.90-96) ได้ศึกษา การบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบ
 ทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์
 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา 2) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการ
 บริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
 อาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 238 คน เครื่องมือที่ใช้
 เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 ผลวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดส
 านักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา ทั้ง 4 ด้าน คือด้านคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา
 ด้านหลักสูตร ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล
 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษา
 ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา ทั้ง 4
 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ
 กับสถานศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) ข้อเสนอแนะ
 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้ (1) ด้านผู้สำเร็จการศึกษาผู้เรียนมี
 ทักษะเฉพาะด้านในด้านที่ตัวเองฝึกปฏิบัติอาชีพในสถานประกอบการ ทำให้ขาดทักษะในด้านอื่น ๆ
 และผู้เรียนขาดการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านอื่นๆ กับทางสถานศึกษา (2) ด้านหลักสูตร การสอน
 ในสถานประกอบการไม่สอดคล้องกับแผนฝึกอาชีพ (3) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและ
 สถานประกอบการ สถานประกอบการบางแห่งยังไม่มี ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
 (4) ด้านการวัดผล และประเมินผล ครูผู้สอนไม่สามารถไปนิเทศตามเกณฑ์ 3 ครั้งในหนึ่งภาคเรียนได้
 และไม่มีผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียน 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการ
 บริหารการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้ (1) ด้านผู้สำเร็จการศึกษา หลังจากฝึกอาชีพเสร็จคว
 รมีการประเมินความรู้และจัดอบรมในส่วนที่ผู้เรียนขาดหาย และให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกับสถาน
 ประกอบการและให้สถานประกอบการประเมินให้สถานศึกษา (2) ด้านหลักสูตรก่อนฝึกอาชีพควรมี
 การจัดทำแผนร่วมก่อนฝึกอาชีพและครูนิเทศติดตามผลตามแผนการฝึกอาชีพ (3) ด้านความร่วมมือ
 ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดประชุมแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
 ก่อนส่งผู้เรียนออกฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ (4) ด้านการวัดผลและประเมินผลนิเทศทางสื่อสังคม
 ออนไลน์และเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ร่วมสถานประกอบการ และหลังจากมีการฝึกอาชีพเสร็จสิ้น
 แล้วควรจัดประชุมเพื่อวิเคราะห์การประเมินผู้เรียน

สุรชัย ลาพิมพ์ (2562, น. 172-180) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา
 ระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)

ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของ อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี 2) พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของ อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และหัวหน้าแผนกวิชา ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและ แบบสัมภาษณ์ โดยศึกษาและสร้างเครื่องมือการวิจัยตามหลักเกณฑ์การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ปี พ.ศ. 2557 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษา ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณภาพ การบริหารจัดการ และด้านความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ ความเป็นเลิศโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ ความเป็นเลิศ โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก องค์กรประกอบการการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความ เป็นเลิศของอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษา ($PNI\ modified = 0.647$) คุณภาพความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ ($PNI\ modified = 0.441$) คุณภาพการบริหารจัดการ ($PNI\ modified = 0.387$) และคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ($PNI\ modified = 0.372$) เป็นลำดับ สุดท้าย 2) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของอาชีวศึกษาจังหวัด อุดรธานี พบว่า แนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษา มีการคัดเลือกผู้เรียนร่วมกับ สถานประกอบการ และมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย 7 แนวทาง 2) ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการเรียน นิเทศ ติดตามนักศึกษา และ กำหนดแนวทางการประเมินผู้เรียน ประกอบด้วย 10 แนวทาง 3) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ มี การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ครอบคลุมทุกด้าน ประกอบด้วย 10 แนวทาง 4) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ มีการนำ ผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 9 แนวทาง

นภาพร เหล่าพิชิต (2562, น. 101-108) ได้ศึกษา การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของ การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ และ (2) นำเสนอแนวทาง การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ วิธีการดำเนินการวิจัย จำแนกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการ ดาเนินงานระบบทวิภาคี และครูนิเทศก์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 189 คน

ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 และคำถามปลายเปิดเกี่ยวปัญหาของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน คณะกรรมการดำเนินงานระบบทวิภาคีจำนวน 2 คน ครูนิเทศก์จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 1 คน และผู้แทนสถานประกอบการจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แนวคำถามแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพปัจจุบันของการจัดการการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่นๆ คือ การนิเทศการศึกษา และปัญหาของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ที่พบมากที่สุดคือด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร และ (2) แนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ คือ สถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมด้านผู้เรียน สสำรวจความต้องการในการจัดทำหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูฝึกในสถานประกอบการ ส่งเสริมการนิเทศออนไลน์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

จงจิตร จับใจนาย (2563, น. 68-75) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามมาตรฐาน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูฝึกในสถานประกอบการของสถานศึกษา สังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามมาตรฐาน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า 1) ด้าน

คุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา การปฏิบัติงาน เกี่ยวกับอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องเน้นความ ยืดหยุ่นและความต้องการของสถานประกอบการ 2) ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของ สถานประกอบการ 3) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ สถานศึกษาควรกำหนดมาตรฐานและวิธีการประเมิน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 4) ด้านคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับ สถานศึกษา มีการประชุมแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีก่อนส่งผู้เรียนออกฝึกอาชีพที่ สถานประกอบการ

ธวัชชัย สุนประสพ (2563, น. 965-982) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและ แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) ประเมินความต้องการจำเป็น และ 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 115 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบเกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 4 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ 2) แบบสอบถามสภาพที่ พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ 3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 4) แบบประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อย ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพ ที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การประเมินความ ต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ ที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะและการ ประยุกต์ใช้ ด้านความรู้ และด้านการบริหารจัดการ และ 3) ผลการประเมินแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

6.2 ผลงานวิจัยต่างประเทศ

Diamond (2007, p. 95) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมและวัตถุประสงค์การทำงานอาชีพของ นักเรียนอาชีวศึกษา: การประเมินกระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียนอาชีวศึกษายุคใหม่ จากการศึกษา บรรณกรรม พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางวิชาการกับระดับการมีส่วนร่วมของนักเรียนใน กรณีสภานี้ได้ออกแบบมาเพื่อประเมินกระบวนการมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียนเมื่อนักเรียนได้เข้า เรียนเป็นครั้งแรกในระดับอาชีวศึกษา วิธีการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์ครูและนักเรียนอาชีวศึกษาถึง กระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียนว่าได้รับผลกระทบจากการกำหนดในหลักสูตรอาชีวศึกษาของสถานศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมที่ดีที่สุดจากมุมมองของนักเรียน และเพื่อระบุ ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียนและการดำเนินงานของโรงเรียนอาชีวศึกษาในปีที่

ผ่านมานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จากโรงเรียนมัธยมถูกจัดให้เป็นนักเรียนที่มีความเสี่ยงที่จะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรอาชีวศึกษาด้วยความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ๆ ของนักเรียนอาชีวศึกษา และการเตรียมวิชาชีพจากข้อสังเกตที่จะได้รับผลกระทบในโอกาสที่พวกเขาจะมีส่วนร่วมจากประสบการณ์การเรียนรู้และการทำงานขั้นพื้นฐานของหลักสูตรอาชีวศึกษา

Juul and Jorgensen (2011, pp. 289-303) ได้ศึกษาเรื่อง ความท้าทายของระบบทวิภาคีและการประกอบอาชีพในประเทศเดนมาร์ก : Challenges for the Dual System and Occupational Self-governance in Denmark. ผลการวิจัยพบว่า การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในเดนมาร์ก เป็นระบบทวิภาคี มีหลักการในการกำกับดูแล การฝึกงานต้องเผชิญกับความท้าทาย มีบูรณาการระบบ VET (Vocational Education Training) ภายใต้นโยบายการศึกษา มีการตรวจสอบระบบ VET จากการฝึกงาน

Kerton (2007, Abstracts) ได้ทำการวิจัยเรื่องอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมในบอสวานา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาของการพัฒนาทักษะในบอสวานาถูกตรวจสอบในบริบทของเศรษฐกิจโลกและการว่างงานของเยาวชนที่มีเวลาว่าง (1966) บอสวานาเป็นหนึ่งในสิบประเทศที่ยากจนที่สุดในโลก ในฐานะที่เป็นประเทศประชาธิปไตยสวัสดิการของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งปี 1967 วัตถุประสงค์หลักคือการปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพทั่วประเทศ เมื่อรายได้จากเพชรที่เพิ่มขึ้น การกระจายความเสี่ยงโดยการสร้างฐานอุตสาหกรรมที่แข็งแกร่งได้รับการพิจารณาความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจของเสียงการจ้างงานมากขึ้นสำหรับประชากรเยาวชนขยายตัวลดพึ่งพาแรงงานต่างชาติและการลงทุนเพิ่มเติมในโรงเรียนและการศึกษาสายอาชีพและการฝึกอบรม(VET) สถานประกอบการ แต่อุปทานและอุปสงค์ ของแรงงานที่มีฝีมือเป็นจังหวะที่นายจ้างไม่พอใจกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา VET ข้อมูลในความคิดเห็นของผู้มีประสิทธิผลของ VET ที่ได้รับจากหมู่บ้านของผู้สูงอายุและผู้ที่ยังเรียนจบแล้ว รวมทั้งครูและพ่อแม่ที่จบการฝึกอบรม VET อาจารย์ที่จบการศึกษาที่ผ่านมา VET มีผลต่อนายจ้างและบุคคลระดับสูงอื่น ๆ ทฤษฎีทุนมนุษย์และสมมติฐานที่ได้รับการค้นพบที่ไม่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาในขณะที่มันล้มเหลวที่จะต้องพิจารณาผลกระทบของวัฒนธรรมดั้งเดิมในการพัฒนาแนวทางแบบองค์รวมมากขึ้นบนพื้นฐานของเศรษฐกิจการเมืองของการพัฒนาทักษะที่ดูเหมือนจะเป็นความเหมาะสมมากขึ้น ผลกระทบของบรรทัดฐานแบบดั้งเดิมและความคาดหวังในการปฏิบัติอุตสาหกรรมตะวันตกเป็นจุดสำคัญซึ่งยังมีอิทธิพลเชิงลบของรูปแบบการเรียนการสอนการสอนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ความรู้ทางทฤษฎีการแก้ปัญหาและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน สถาบัน VET มีจุดเสียเปรียบโดยอาจารย์และอาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมและการเรียนการสอนที่จำกัด และตำแหน่งอุตสาหกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้ผลเพราะเงินทุนไม่เพียงพอสำหรับแนวทางและขั้นตอนการตรวจสอบ เพียงหนึ่งในสามของผู้ที่จบ VET ก็สามารถที่จะได้รับการทำงานที่เหมาะสมในการฝึกอบรมของพวกเขา การดำเนินการที่ดีในการปรับปรุงประสิทธิภาพของ VET ได้แนะนำ แต่พวกเขาต้องการความมุ่งมั่นในการพัฒนาจากผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด

Parker (2008, p. 85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหลักสูตร อาชีวศึกษาระดับมัธยมในรัฐมิสซิสซิปปี การศึกษาค้นคว้านี้ได้รับการออกแบบเพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้หลักสูตร อาชีวศึกษาประสบความสำเร็จ โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ครู และนักเรียน เช่น การจัดชั้นเรียน ครูผู้สอน วิธีการสอน จึงทำให้หลักสูตรนี้ประสบความสำเร็จ ผู้ มีส่วนร่วมประกอบด้วย ครู นักเรียน ที่อยู่ในหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษาในรัฐมิสซิสซิปปี พบว่า ประสบความสำเร็จมากที่สุด จากคะแนนการทดสอบ C-PAS ของการฝึกงานแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย สาขาวิชาช่างก่อสร้าง สาขาวิชาธุรกิจและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการตลาด และ สาขาวิชาสหเวชศาสตร์ จากผลการวิเคราะห์คะแนนทดสอบ MSCAPS พบว่า มีโรงเรียน 4 แห่ง ที่มีคะแนน สูงสุดจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อนามา วิเคราะห์ในการกำหนดปัจจัยที่มีความสำคัญในการศึกษาค้นคว้านี้ให้ประสบความสำเร็จ วิธีการที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลประกอบ ด้วยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน และการสนทนากลุ่ม ของนักเรียนที่เข้าร่วมในการศึกษา

Plowman (2008, Abstracts) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาทางอาชีพและการฝึกอบรม ของอินเดีย การมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการปรับปรุงรายได้ในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า การศึกษา อาชีวศึกษาและการฝึกอบรม (VET) โปรแกรมการศึกษาได้แสดงให้เห็นหลักฐานที่แตกต่างกันว่าการฝึกอบรม วิชาชีพนำไปสู่การปรับปรุงผลการตลาดแรงงานทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา อย่างไรก็ตาม การศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในตลาดแรงงานสามารถเพิ่มรายได้ใน ครัวเรือนในขณะที่ยังมีการเสริมสร้างศักยภาพสตรีและการปรับปรุงวิถีชีวิตของพวกเขา โปรแกรม VET จะมี ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการปรับปรุงส่วนร่วมของผู้หญิงในตลาดแรงงานโดยเฉพาะ อย่างยิ่งในขณะที่ผู้หญิงจะได้รับภายใต้การเป็นตัวแทนเนื่องจากบรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้พบว่าการฝึกอาชีพสำหรับผู้หญิงและรายได้ของครัวเรือนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องในขณะที่การศึกษา สถานภาพการจ้างงานและระดับขั้นทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีรายได้ในครัวเรือนแม้จะมีความจริงที่ว่า การฝึกอบรมวิชาชีพไม่มีความเกี่ยวข้องกับรายได้ของครัวเรือนปรับตัวดีขึ้นที่จะสามารถมีผลกระทบต่อ การจ้างงานที่เป็นบวก นอกจากนี้ผลที่ได้ชี้ให้เห็นว่าการลงทุนทุนมนุษย์ในด้านการศึกษาและการเลือกปฏิบัติ เป็นผลมาจากกระบวนการมีแนวโน้มที่จะเพิ่มรายได้ในครัวเรือนในประเทศอินเดีย นโยบายนี้หมายถึงการ ลงทุนอย่างต่อเนื่องในการศึกษาในทุกกระดับและการบังคับใช้นโยบายการตอบรับที่อยู่ในวัฒนธรรมแบ่งที่ ชัดเจนระหว่างเรียน แต่ในท้ายที่สุดเสริมสร้างศักยภาพของผู้หญิงและบูรณาการให้เป็นแรงงานที่อาจจะใช้ วิธีการแบบองค์รวมมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาการศึกษาการเลือกปฏิบัติและระดับภูมิภาค

Ramsaroop (2001, p. 85) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของการอาชีวศึกษาที่เป็นแนว ทางการเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของตรินิแดดและโตเบโก จากการศึกษาวิเคราะห์ลำดับความสำคัญพบว่า มี 8 ปัจจัยที่ถูกระบุว่าเป็นตัวกำหนดในการพัฒนาเศรษฐกิจของตรินิแดดและโตเบโก ประกอบด้วย ปัจจัย

การเข้าถึงและคุณภาพการศึกษาของการอาชีวศึกษา ปัจจัยด้านหลักสูตรที่สูงขึ้นของการอาชีวศึกษา ปัจจัยด้านคุณภาพของหลักสูตร ปัจจัยด้านความครอบคลุมของหลักสูตร ปัจจัยด้านคุณลักษณะพื้นฐาน ปัจจัยด้านการเตรียมความพร้อมความก้าวหน้าในอาชีพ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน นักศึกษาและความต้องการหลักสูตร และปัจจัยความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการเรียนระบบอาชีวศึกษา ซึ่งแต่ละปัจจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นถึงจุดสำคัญของการอาชีวศึกษาที่สัมพันธ์กับกิจกรรมต่างๆ ส่งผลต่อการเริ่มต้นในการพัฒนาเศรษฐกิจ ปัจจัยสำคัญที่สุดปัจจัยแรกคือ ปัจจัยด้านการเข้าถึงและคุณภาพการศึกษาของ การอาชีวศึกษาคิดเป็นร้อยละ 15 ของความแปรปรวนที่สามารถอธิบายปัจจัยได้ ปัจจัยที่สองรองลงมา คือ ปัจจัยด้านคุณภาพหลักสูตรการอาชีวศึกษาและปัจจัยด้านคุณลักษณะพื้นฐานของการอาชีวศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ 0.800 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ 0.889 และมีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากการศึกษาวรรณกรรมการวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปตัวแปร 5 ตัว ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา การจัดหลักสูตร และการวัดผลประเมินผล นำไปสู่การวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำตัวแปรทั้ง 5 ไปศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากร
2. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

1.1 ประชากร

1.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 60 คน (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี, 2566, น. 26)

1.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและวรรณกรรมต่าง ๆ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานะในการดำเนินงานระบบทวิภาคี และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การบริหารจัดการ 3) ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

4) การจัดหลักสูตร และ 5) การวัดผลประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น.100) แบ่งเกณฑ์ระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้า ข้อมูล เอกสารต่าง ๆ ตำรา วารสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

2.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .97 และค่าความเที่ยงสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .98

2.2.5 ปรับแก้ไขแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 ฉบับ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กลุ่มประชากร คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรีและให้กลุ่มประชากรตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตัวเอง

1.3.3 ผู้วิจัยได้ติดตามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนโดยผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง หลังจากนำส่งเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 60 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100.00 และผู้วิจัยนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกลุ่มประชากรวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ซึ่งมีระดับผลการดำเนินงาน โดยยึดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (Best, 1986, p. 182)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ซึ่งเป็นวิธีหาความแตกต่างของสภาพที่พึงประสงค์และสภาพปัจจุบัน แล้วหารด้วยสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไป โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 279)

$$\text{สูตร } PNI_{Modified} = \frac{(I - D)}{D}$$

PNI_{Modified} แทน ค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

นำค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified} = (I-D)/D$ มาวิเคราะห์สรุปจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับแบบสัมภาษณ์ ที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และครูฝึกจำนวน 1 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งหมด จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ บุคคลที่ได้ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่า 5 ปี ประกอบด้วยดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

นายอภิวัฒน์ จันทวรรณ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

นางสาวจรรุตา อินทรกองแก้ว

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ

2.1.3 ครูฝึก

นายณรงค์ชัย จุลอำพันธ์

ตำแหน่ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

หัวหน้าส่วนบุคคล บริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด (กลุ่มไทยรุ่งเรือง)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นแนวคำถามที่มุ่งค้นหาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

2.3 การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในระยะที่ 1 ศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และสร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อพิจารณาปรับปรุง จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยการไปพบผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามกำหนดการนัดหมาย และดำเนินการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล สัมภาษณ์คนละประมาณ 1 ชั่วโมง ในช่วงเดือนสิงหาคม 2567

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอสรุป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี โดยสอบถาม ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูนิเทศก์ ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 60 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา สถานะในการดำเนินงานระบบทวิภาคี และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูฝึก รวมจำนวน 3 คน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
μ	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
PNI _{Modified}	แทน	ค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น
I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานะในการ
ดำเนินงานระบบทวิภาคี และประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

			(N = 60)
สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. เพศ			
ชาย	27	45.00	
หญิง	33	55.00	
รวม	60	100.00	
2. อายุ			
ต่ำกว่า 25 ปี	2	3.33	
ระหว่าง 25 – 35 ปี	21	35.00	
ระหว่าง 36 – 45 ปี	22	36.67	
อายุ 46 ปีขึ้นไป	15	25.00	
รวม	60	100.00	
3. วุฒิการศึกษา			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	3.33	
ปริญญาตรี	46	76.67	
ปริญญาโท	12	20.00	
ปริญญาเอก	0	0.00	
รวม	60	100.00	
4. สถานะในการดำเนินงานระบบทวิภาคี			
ผู้บริหาร	2	3.33	
ครูผู้สอน	28	46.67	
ครูนิเทศ	3	5.00	
ครูฝึก	13	21.67	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

(N = 60)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ควบคุมการฝึก	6	10.00
บุคลากรทางการศึกษา	8	13.33
รวม	60	100.00
5. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	11	18.33
5 – 10 ปี	34	56.67
10 ปีขึ้นไป	15	25.00
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีสถานะในการดำเนินงานระบบทวิภาคีเป็นครูผู้สอน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 และมีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็น ร้อยละ 56.67

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์ใน 5 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา การจัดหลักสูตร และการวัดผลประเมินผล ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ปรากฏรายละเอียด ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี โดยรวมและรายด้าน

(N = 60)

การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.46	0.53	มาก	4.64	0.47	มากที่สุด
ด้านการบริหารจัดการ	4.52	0.41	มากที่สุด	4.68	0.43	มากที่สุด
ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ กับสถานศึกษา	4.36	0.53	มาก	4.55	0.52	มากที่สุด
ด้านการจัดหลักสูตร	4.14	0.61	มาก	4.51	0.55	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.46	0.47	มาก	4.63	0.47	มากที่สุด
โดยรวม	4.39	0.44	มาก	4.60	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.41$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.47$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.53$) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.53$) และด้านการจัดหลักสูตร ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.61$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.43$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.47$) ด้านการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.47$) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.52$) และด้านการจัดหลักสูตร ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.55$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน

(N = 60)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษาและสถาน ประกอบการร่วมกันออกแบบ กำหนด วิเคราะห์เนื้อหา และ จัดทำหลักสูตรร่วมกัน	4.58	0.61	มากที่สุด	1	4.76	0.46	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษาและสถาน ประกอบการออกแบบการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม กระบวนการคิด การสร้าง นวัตกรรมหรือโครงการ วิชาชีพที่ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ตามสมรรถนะและตรง ตามสาขาอาชีพ	4.43	0.76	มาก	4	4.63	0.55	มากที่สุด	4
3. สถานศึกษามีกระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกับสถานประกอบการ	4.50	0.65	มาก	2	4.70	0.53	มากที่สุด	2
4. สถานศึกษาและสถาน ประกอบการจัดการเรียนการ สอนและการฝึกอาชีพให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและ มาตรฐานวิชาชีพ	4.48	0.70	มาก	3	4.61	0.61	มากที่สุด	5
5. สถานศึกษามีการส่งเสริมการ ค้นคว้าและสร้างนวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและ สถานประกอบการในการ พัฒนาวิชาชีพ	4.41	0.61	มาก	5	4.65	0.54	มากที่สุด	3

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

(N = 60)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
6. สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.38	0.61	มาก	6	4.51	0.59	มากที่สุด	6
โดยรวม	4.46	0.53	มาก		4.64	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันออกแบบ กำหนด วิเคราะห์เนื้อหา และจัดทำหลักสูตรร่วมกัน ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.61$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.65$) และสถานศึกษาและสถานประกอบการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและมาตรฐานวิชาชีพ ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.70$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.61$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันออกแบบ กำหนด วิเคราะห์เนื้อหา และจัดทำหลักสูตรร่วมกัน ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.46$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.53$) และมีการส่งเสริมการค้นคว้าและสร้างนวัตกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.54$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.59$)

ตารางที่ 4.4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการบริหารจัดการ

(N = 60)

ด้านการบริหารจัดการ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการกำหนด ยุทธศาสตร์งานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับ นโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา	4.40	0.66	มาก	7	4.55	0.62	มากที่สุด	8
2. สถานศึกษามีการดำเนินงานตาม กลยุทธ์งานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีที่กำหนดไว้	4.51	0.59	มากที่สุด	6	4.75	0.47	มากที่สุด	2
3. สถานศึกษามีการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีและ แผนปฏิบัติการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีไว้อย่างเป็นระบบ	4.63	0.48	มากที่สุด	1	4.66	0.54	มากที่สุด	5
4. สถานศึกษามีการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณเพื่อบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่าง มีคุณภาพ	4.36	0.73	มาก	8	4.63	0.60	มากที่สุด	7
5. สถานศึกษามีการพัฒนา บุคลากรที่ดำเนินงานระบบทวิ ภาคีภายในสถานศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ	4.56	0.59	มากที่สุด	4	4.70	0.49	มากที่สุด	4
6. สถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริม การฝึกทักษะและประสบการณ์ ตรงให้กับบุคลากรใน สถานศึกษาและสถาน ประกอบการเพื่อการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.60	0.58	มากที่สุด	3	4.71	0.49	มากที่สุด	3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

(N = 60)

ด้านการบริหารจัดการ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
7. สถานศึกษาพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลและสารสนเทศของ งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ	4.53	0.56	มากที่สุด	5	4.66	0.57	มากที่สุด	6
8. สถานศึกษามีการใช้ข้อมูล สารสนเทศเพื่อการดำเนินงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่าง เป็นระบบและมีคุณภาพ	4.61	0.52	มากที่สุด	2	4.76	0.42	มากที่สุด	1
โดยรวม	4.52	0.41	มากที่สุด		4.68	0.43	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้อย่างเป็นระบบ ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.48$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.52$) และสถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริมการฝึกทักษะและประสบการณ์ตรงให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.58$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพ ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.73$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.42$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินงาน

ตามกลยุทธ์งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนดไว้ ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.47$) และสถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริมการฝึกทักษะและประสบการณ์ตรงให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.49$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.62$)

ตารางที่ 4.5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา (N = 60)

ด้านความร่วมมือระหว่างสถาน ประกอบการกับสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดทำข้อตกลงร่วมกันในการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อย่างเป็นทางการ	4.58	0.59	มากที่สุด	2	4.78	0.41	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน เกี่ยวกับกระบวนการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การ นิเทศ การวัดและประเมินผลการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.63	0.58	มากที่สุด	1	4.68	0.62	มากที่สุด	2
3. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันรับผิดชอบในการจัด หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการวัดผล ประเมินผล	4.48	0.70	มาก	3	4.61	0.66	มากที่สุด	3
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ติดต่อประสานงานความร่วมมือใน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคีอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ	4.16	0.78	มาก	5	4.43	0.78	มาก	5

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

(N = 60)

ด้านความร่วมมือระหว่างสถาน ประกอบการกับสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
5. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันประเมินความร่วมมือใน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาคีอย่างรอบด้านและเป็น รูปธรรม	4.21	0.78	มาก	4	4.46	0.83	มาก	4
6. สถานศึกษาและสถานประกอบการ นำผลการประเมินไปประกอบการ พัฒนาความร่วมมือการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.08	0.84	มาก	6	4.35	0.77	มาก	6
โดยรวม	4.36	0.53	มาก		4.55	0.52	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนเกี่ยวกับกระบวนการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การวัดและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.58$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นทางการ ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.59$) และสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันรับผิดชอบในการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการวัดผลประเมินผล ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.70$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการนำผลการประเมินไปประกอบการพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.84$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นทางการ ($\mu = 4.78$, σ

= 0.41) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนเกี่ยวกับกระบวนการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การวัดและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.62$) และสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันรับผิดชอบในการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการวัดผลประเมินผล ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.66$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการนำผลการประเมินไปประกอบการพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.77$)

ตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดหลักสูตร

(N = 60)

ด้านการจัดหลักสูตร	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการรับผิดชอบ เกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคี อย่างชัดเจนจากกลุ่ม ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.18	0.74	มาก	2	4.55	0.67	มากที่สุด	3
2. สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อ วางแผนการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการจัดทำและ ปรับปรุงหลักสูตรร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษาและ สถานประกอบการ	4.16	0.71	มาก	3	4.58	0.69	มากที่สุด	2
3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของสถาน ประกอบการและชุมชน	4.10	0.75	มาก	4	4.30	0.78	มาก	5

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

(N = 60)

ด้านการจัดหลักสูตร	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
4. สถานศึกษาส่งเสริมให้ ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำ ความเข้าใจหลักสูตร อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ก่อนนำไปใช้	4.01	0.83	มาก	5	4.66	0.50	มากที่สุด	1
5. สถานศึกษาจัดหลักสูตรโดย การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม กับสาขาวิชา	4.23	0.81	มาก	1	4.46	0.83	มาก	4
โดยรวม	4.14	0.61	มาก		4.51	0.55	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดหลักสูตร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาจัดหลักสูตรโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสาขาวิชา ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.81$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคีอย่างชัดเจนจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.74$) และสถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.71$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้ ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.83$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดหลักสูตร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้ ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.50$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกัน

ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ($\mu = 4.58$, $\sigma = 0.69$) และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคีอย่างชัดเจนจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.67$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและชุมชน ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.78$)

ตารางที่ 4.7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการวัดและประเมินผล

(N = 60)

ด้านการวัดและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน	4.41	0.61	มาก	3	4.65	0.54	มากที่สุด	3
2. สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.38	0.61	มาก	5	4.51	0.59	มากที่สุด	5
3. สถานศึกษาและสถานประกอบการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ตามแผนการประเมินที่กำหนดไว้	4.40	0.66	มาก	4	4.55	0.62	มากที่สุด	4

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

(N = 60)

ด้านการวัดและประเมินผล	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	μ	σ	ระดับ	ลำดับ	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
4. สถานศึกษาและสถาน ประกอบการใช้วิธีที่หลากหลาย ในการวัดประเมินผลผู้เรียนได้ อย่างครอบคลุมสมรรถนะ รายวิชา	4.51	0.59	มากที่สุด	2	4.68	0.53	มากที่สุด	2
5. สถานศึกษาและสถาน ประกอบการใช้เครื่องมือและ เกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการวัด ประเมินผลผู้เรียนตาม มาตรฐานวิชาชีพ	4.60	0.52	มากที่สุด	1	4.75	0.47	มากที่สุด	1
โดยรวม	4.46	0.47	มาก		4.63	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการวัดประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.52$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้วิธีที่หลากหลายในการวัดประเมินผลผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมสมรรถนะรายวิชา ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.59$) และสถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.61$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.61$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma =$

0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการวัด ประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ ($\mu = 4.75, \sigma = 0.47$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้วิธีที่หลากหลายในการวัดประเมินผลผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมสมรรถนะรายวิชา ($\mu = 4.68, \sigma = 0.53$) และสถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน ($\mu = 4.65, \sigma = 0.54$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม ได้แก่ สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\mu = 4.51, \sigma = 0.59$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี

การวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ทำการวิเคราะห์โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) เป็นวิธีหาความแตกต่างของสภาพที่พึงประสงค์ (I) และสภาพปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยสภาพปัจจุบัน (D) ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไป ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 5 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา การจัดหลักสูตร และการวัดและประเมินผล

ตารางที่ 4.8 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ในแต่ละด้าน

ความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	PNI _{Modified}	ลำดับ
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.64	4.46	0.040	3
2. ด้านการบริหารจัดการ	4.68	4.52	0.035	5
3. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา	4.55	4.36	0.043	2
4. ด้านการจัดหลักสูตร	4.51	4.14	0.089	1
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.63	4.46	0.038	4

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ภาพรวมรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified}) โดยจัดลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหลักสูตร มีค่าเท่ากับ (PNI = 0.089) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา (PNI = 0.043) ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI = 0.040) ด้านการวัดและประเมินผล (PNI = 0.038) และด้านการบริหารจัดการ (PNI = 0.035)

ตารางที่ 4.9 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	PNI Modified	ลำดับ
1. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันออกแบบ กำหนด วิเคราะห์ เนื้อหา และจัดทำหลักสูตรร่วมกัน	4.76	4.58	0.039	4
2. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม กระบวนการคิด การสร้างนวัตกรรม หรือโครงการวิชาชีพที่ประยุกต์ใช้ ความรู้ ทักษะ ตามสมรรถนะและตรง ตามสาขาอาชีพ	4.63	4.43	0.045	2
3. สถานศึกษามีกระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนร่วมกับสถาน ประกอบการ	4.70	4.50	0.044	3
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและมาตรฐาน วิชาชีพ	4.61	4.48	0.029	5

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	PNI Modified	ลำดับ
5. สถานศึกษามีการส่งเสริมการค้นคว้า และสร้างนวัตกรรมร่วมกันระหว่าง ผู้เรียนและสถานประกอบการในการ พัฒนาวิชาชีพ	4.65	4.41	0.054	1
6. สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.51	4.38	0.029	6

จากตารางที่ 4.9 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.054 – 0.029 ข้อที่มีความสำคัญลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมการค้นคว้าและสร้างนวัตกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ PNI_{Modified} = 0.054 ลำดับที่ 2 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด การสร้างนวัตกรรมหรือโครงการวิชาชีพที่ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ตามสมรรถนะและตรงตามสาขาอาชีพ PNI_{Modified} = 0.045 ลำดับที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ PNI_{Modified} = 0.044 ลำดับที่ 4 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันออกแบบ กำหนด วิเคราะห์เนื้อหา และจัดทำหลักสูตรร่วมกัน PNI_{Modified} = 0.039 ลำดับที่ 5 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและมาตรฐานวิชาชีพ PNI_{Modified} = 0.029 และลำดับสุดท้าย ได้แก่ สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี PNI_{Modified} = 0.029

ตารางที่ 4.10 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
 วิทยาลัยของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	PNI Modified	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์งาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา	4.55	4.40	0.034	3
2. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนดไว้	4.75	4.51	0.053	2
3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีและแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีไว้อย่างเป็นระบบ	4.66	4.63	0.006	8
4. สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน งบประมาณเพื่อบริหารงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพ	4.63	4.36	0.061	1
5. สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรที่ ดำเนินงานระบบทวิภาคีภายใน สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.70	4.56	0.030	5
6. สถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริมการฝึก ทักษะและประสบการณ์ตรงให้กับ บุคลากรในสถานศึกษาและสถาน ประกอบการเพื่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	4.71	4.60	0.023	7
7. สถานศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูล และสารสนเทศของงานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ	4.66	4.53	0.028	6

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การบริหารจัดการ	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	PNI Modified	ลำดับ
8. สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อ การดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ	4.76	4.61	0.032	4

จากตารางที่ 4.10 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.061 – 0.006 ข้อที่มีความสำคัญลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพ PNI_{Modified} = 0.061 ลำดับที่ 2 ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามกลยุทธ์งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนดไว้ PNI_{Modified} = 0.053 ลำดับที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา PNI_{Modified} = 0.034 ลำดับที่ 4 ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ PNI_{Modified} = 0.032 ลำดับที่ 5 ได้แก่ สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานระบบทวิภาคีภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ PNI_{Modified} = 0.030 ลำดับที่ 6 ได้แก่ สถานศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ PNI_{Modified} = 0.028 ลำดับที่ 7 ได้แก่ สถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริมการฝึกทักษะและประสบการณ์ตรงให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี PNI_{Modified} = 0.023 และลำดับสุดท้าย ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้อย่างเป็นระบบ PNI_{Modified} = 0.006

ตารางที่ 4.11 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านความร่วมมือระหว่างสถาน
 ประกอบการกับสถานศึกษา

ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ กับสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	PNI Modified	ลำดับ
1. สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำ ข้อตกลงร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีอย่างเป็นทางการ	4.78	4.58	0.043	4
2. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน กำหนดนโยบาย วางแผนเกี่ยวกับ กระบวนการจัดหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน การนิเทศ การวัดและประเมินผล การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.68	4.63	0.010	6
3. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน รับผิดชอบในการจัดหลักสูตร การจัดการ เรียนการสอน การนิเทศและการวัดผล ประเมินผล	4.61	4.48	0.029	5
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการติดต่อ ประสานงานความร่วมมือในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและ สม่ำเสมอ	4.43	4.16	0.064	2
5. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน ประเมินความร่วมมือในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างรอบด้านและ เป็นรูปธรรม	4.46	4.21	0.059	3
6. สถานศึกษาและสถานประกอบการนำผลการ ประเมินไปประกอบการพัฒนาความร่วมมือ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.35	4.08	0.066	1

จากตารางที่ 4.11 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา พบว่า มีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.066 – 0.010 ข้อที่มีความสำคัญลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการนำผลการประเมินไปประกอบการพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี $PNI_{Modified} = 0.066$ ลำดับที่ 2 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการติดต่อประสานงานความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ $PNI_{Modified} = 0.064$ ลำดับที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างรอบด้านและเป็นรูปธรรม $PNI_{Modified} = 0.059$ ลำดับที่ 4 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นทางการ $PNI_{Modified} = 0.043$ ลำดับที่ 5 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันรับผิดชอบในการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการวัดผลประเมินผล $PNI_{Modified} = 0.029$ และลำดับสุดท้าย ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนเกี่ยวกับกระบวนการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การวัดและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี $PNI_{Modified} = 0.010$

ตารางที่ 4.12 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดหลักสูตร

การจัดหลักสูตร	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	PNI Modified	ลำดับ
1. สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคี อย่างชัดเจนจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.55	4.18	0.088	3
2. สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและ ปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการ	4.58	4.16	0.100	2
3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยการมี ส่วนร่วมของสถานประกอบการและ ชุมชน	4.30	4.10	0.048	5

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การจัดหลักสูตร	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	PNI Modified	ลำดับ
4. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษา และทำความเข้าใจหลักสูตร อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้	4.66	4.01	0.162	1
5. สถานศึกษาจัดหลักสูตรโดยการนำ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้ เหมาะสมกับสาขาวิชา	4.46	4.23	0.054	4

จากตารางที่ 4.12 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการจัดหลักสูตร พบว่า มีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.162 – 0.048 ข้อที่มีความสำคัญลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้ PNI_{Modified} = 0.162 ลำดับที่ 2 ได้แก่ สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ PNI_{Modified} = 0.100 ลำดับที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคีอย่างชัดเจนจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี PNI_{Modified} = 0.088 ลำดับที่ 4 ได้แก่ สถานศึกษาจัดหลักสูตรโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสาขาวิชา PNI_{Modified} = 0.054 และลำดับสุดท้าย ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและชุมชน PNI_{Modified} = 0.048

ตารางที่ 4.13 การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	PNI Modified	ลำดับ
1. สถานศึกษาและสถานประกอบการ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน	4.65	4.41	0.054	1
2. สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงและสร้าง ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางใน การวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตร อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.51	4.38	0.029	5
3. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการฝึกอาชีพของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ตามแผนการประเมินที่กำหนดไว้	4.55	4.40	0.034	3
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้วิธีที่ หลากหลายในการวัดประเมินผลผู้เรียนได้ อย่างครอบคลุมสมรรถนะรายวิชา	4.68	4.51	0.037	2
5. สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้ เครื่องมือและเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการ วัดประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ	4.75	4.60	0.032	4

จากตารางที่ 4.13 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.054 – 0.029 ข้อที่มีความสำคัญลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน PNI_{Modified} = 0.054 ลำดับที่ 2 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้วิธีที่หลากหลายในการวัดประเมินผลผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมสมรรถนะรายวิชา PNI_{Modified} = 0.037 ลำดับที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษาและสถาน

ประกอบการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ตามแผนการประเมินที่กำหนดไว้ $PNI_{Modified} = 0.034$ ลำดับที่ 4 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการวัดประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ $PNI_{Modified} = 0.032$ และลำดับสุดท้าย ได้แก่ สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี $PNI_{Modified} = 0.029$

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี รวมจำนวน 3 คน ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ในแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.14 แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
คนที่ 1	<p>ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1) การจัดทำแผนการเรียนรู้และแผนการฝึกควรกำหนดข้อตกลงร่วมกันให้ชัดเจน ให้นักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าและจัดทำนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ในเรื่อง ที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางาน หรือเพิ่มประสิทธิภาพในงานของสถานประกอบการ โดยมีคณะครูและครูฝึกในสถานประกอบการเป็นที่ปรึกษาช่วยควบคุมดูแลและให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน</p> <p>2) สถานศึกษาและสถานประกอบการควรกำหนดแผนการเรียนรู้โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และฝึกจากสถานการณ์ที่จำลองสภาพจริงหรือให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง ในฟาร์มทดลอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือแก้ไขปัญหา ตามที่สถานประกอบการและวิทยาลัยกำหนด และสอดคล้องกับภารกิจของสถานประกอบการ</p> <p>ด้านการบริหารจัดการ</p> <p>1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อกำหนดและจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ชัดเจนและ สร้างความเข้าใจ ให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในความสำคัญ ของการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p>

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
	<p>พร้อมทั้งการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อน ให้เป็นไปตามแผนงาน และ ผู้บริหาร ต้องมี การควบคุม กำกับติดตามประเมินผล เป็นระยะ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและบรรลุตามวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>2) กำหนดภารกิจร่วมในสถานศึกษาโดย การมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย สร้างการรับรู้กับทุกฝ่ายในสถานศึกษา ถึงความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเมินสภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม ด้านปัจจัยต่าง ๆ ในการขับเคลื่อน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้กับผู้มีส่วนได้เสีย เช่นผู้ปกครองนักเรียนชุมชนและสถานประกอบการ การแนะแนวอาชีพและจัดหางาน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสถานประกอบการ การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมขับเคลื่อนภารกิจจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และต้องมีแผนการกำกับติดตามและประเมินผล เป็นระยะ</p> <p>ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา</p> <p>1) การประเมินจะต้องประเมินตามกรอบภารกิจที่กำหนดร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วม และรับรู้ของทั้งสองฝ่าย ผลของการประเมินหากไม่เป็นไปตามข้อกำหนดหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันวิเคราะห์ว่าเกิดจากสาเหตุอะไรและจากจุดไหน หรือ ฝ่ายใด และต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และถ้าผลของการประเมินบรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งสองฝ่ายควรจะกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานในระดับที่สูงขึ้นเพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และควรมีการมอบรางวัลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์</p> <p>2) ในการจัดทำความร่วมมือต้องกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ของแต่ละฝ่ายตลอดจนข้อตกลงต่าง ๆ ให้ชัดเจนและให้รับรู้ร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งสองฝ่ายจะต้องจัดทำแผนการขับเคลื่อนโดยมอบหมายบุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจนและแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายรับทราบ และมีช่องทางในการติดต่อร่วมกัน และมีการจัดประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินการกิจพร้อมทั้งมีการกำกับติดตามรายงานความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะอย่างเป็นระบบ</p>

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
	<p>ด้านการจัดหลักสูตร</p> <p>1) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีแนวทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ประชุมอบรมสร้างความเข้าใจในหลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้องให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และประชาสัมพันธ์ให้ ผู้มีส่วนได้เสียเช่นครูผู้ปกครองนักเรียนนักศึกษาชุมชนสถานประกอบการได้เข้าใจในประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดการการศึกษาในระบบทวิภาคี</p> <p>2) กำหนดให้มีการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันโดยให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันเพื่อให้ได้หลักสูตร ที่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและมีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพ</p>
	<p>ด้านการวัดและประเมินผล</p> <p>1) การวัดและประเมินผล ทั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินประเมินผล โดยเน้น ตามสภาพจริง และมีวิธีการ ที่หลากหลายสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและภาระภารกิจของสถานศึกษาและเป็นไปตามมาตรฐานรายวิชามาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพที่กำหนด สถานศึกษาและสถานประกอบการ จะต้องแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและผู้ปกครองได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามระดับความสามารถและเป็นการวัดเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบระดับความสามารถของตนเองและพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สูงขึ้นต่อไป</p> <p>2) สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องกำหนดรูปแบบในการวัดประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับความสามารถ และความถนัด ของแต่ละบุคคล เป็นไปตามระดับ ความสามารถปฏิบัติงานตามที่กำหนด ร่วมกัน รูปแบบและวิธีการวัดและประเมินประเมินผลจะต้องเป็นการวัดสมรรถนะที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงมิใช่เป็นการวัดความจำหรือความรู้ และสถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องแจ้งผลการวัดและประเมินผลให้กับผู้เรียนได้รับทราบและต้องจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในส่วนที่ยังด้อยเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในรายวิชาได้ครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ</p>

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
คนที่ 2	<p data-bbox="488 465 820 499">ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p data-bbox="488 521 1406 667">1) เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง โดยมีคณะครูและครูฝึกในสถานประกอบการที่มีความร่วมมือ กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ</p> <p data-bbox="488 689 1406 947">2) ควรส่งเสริมให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เข้ารับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีความร่วมมือ และครูฝึกในสถานประกอบการจะต้องได้รับการอบรมเพื่อมีความรู้ในการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้านการวัดผลประเมินผล</p> <p data-bbox="488 969 743 1003">ด้านการบริหารจัดการ</p> <p data-bbox="488 1025 1406 1126">1) ผู้บริหาร ครู ควรรักษาและทำความเข้าใจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้บริหารจัดการได้ถูกต้อง</p> <p data-bbox="488 1149 1406 1339">2) ผู้บริหาร ครู จะต้องเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่กำหนดโดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องมีการมอบหมายหน้าที่ให้กับผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนและกำกับดูแลควบคุมให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนงานและวัตถุประสงค์ เป้าหมายการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี</p> <p data-bbox="488 1361 1158 1395">ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา</p> <p data-bbox="488 1417 1406 1787">1) สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันโดยการกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และไม่ขัดแย้งต่อข้อกำหนด/ข้อบังคับของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกำหนดกรอบ ทิศทางการพัฒนาและการจัดการอาชีวศึกษาโดยมีระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาการพัฒนาหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่กำหนดให้มีการปรับและพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศ</p> <p data-bbox="488 1809 1406 1948">2) การสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการของสถานประกอบการและสังคม ประเทศชาติ</p>

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
	<p>ด้านการจัดหลักสูตร</p> <p>1) ควรกำหนดระยะเวลาการจัดทำหลักสูตร ทุก ๆ 5 ปี หลักสูตรจะเกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและได้รับการรับรองจากสถานประกอบการและเป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง (มีความยืดหยุ่น)</p> <p>2) สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดเพื่อจัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียนให้มีสมรรถนะสูงขึ้น และต้องให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง</p> <p>ด้านการวัดและประเมินผล</p> <p>1) กำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงให้ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ หากเห็นว่าผู้เรียนยังขาดองค์ความรู้สถานศึกษาควรจัดการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับภารกิจของสถานประกอบการ การวัดและประเมินต้องมีความหลากหลายตามสภาพจริง เน้นความสามารถในด้านการปฏิบัติได้จริงมากกว่าการวัดที่องค์ความรู้โดยการทำข้อสอบ และการวัดและประเมินผลต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสมรรถนะที่กำหนด วัดเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงสมรรถนะตนเองและให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนให้สูงขึ้นและตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระได้ในอนาคต</p> <p>2) จัดอบรมให้ความรู้กับครูฝึกในสถานประกอบการให้เข้าใจหลักการวัดผลและประเมินผลโดยสอดคล้องกับสมรรถนะที่ร่วมกันกำหนด การวัดและประเมินผลเพื่อวัดความเข้าใจและการปฏิบัติได้จริงมากกว่าการมุ่งเน้นด้านการทำข้อสอบ/การจำและการวัดและประเมินผลจะต้องคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสมตามกรอบมาตรฐานอาชีพที่ร่วมกันกำหนด</p>

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
<p>คนที่ 3</p>	<p>ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1) เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง โดยมีคณะครูและครูฝึกในสถานประกอบการที่มีความร่วมมือ กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ และสถานประกอบการพยายามจัดครูฝึก ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงตามหลักสูตรที่เขียนไว้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ</p> <p>2) ควรส่งเสริมให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เข้ารับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีความร่วมมือ ครูเข้ามาฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการได้และไม่ขัดข้อง แต่ไม่ค่อยจริงจัง มาสังเกตการณ์เล็กน้อย แล้วก็ไม่มีมาอีก คือไม่ให้เวลากับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ และดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ครูฝึกในสถานประกอบการจะต้องได้รับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ในการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้านการวัดผลประเมินผล ครูฝึกในสถานประกอบการขอเข้ามาอบรม เพื่อให้มีความรู้ในการสอน การถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กที่เข้ามาฝึกงาน เนื่องจากไม่มีความรู้เรื่องการสอน ไม่มีความรู้ด้านการเป็นครูสอน ครูฝึกได้เข้ามาอบรมเรื่องจิตวิทยา ในการสอน การควบคุม กำกับ ดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน ระหว่างอยู่ฝึกงานหรือเรียนในสถานประกอบการ</p> <p>ด้านการบริหารจัดการ</p> <p>1) ผู้บริหาร ครู ควรศึกษาและทำความเข้าใจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้บริหารจัดการได้ถูกต้อง</p> <p>2) ผู้บริหาร ครู จะต้องเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองตามที่กำหนดโดยเฉพาะ ผู้บริหารจะต้องมีการมอบหมายหน้าที่ให้กับผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนและกำกับดูแล ควบคุมให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนงานและวัตถุประสงค์ เป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี</p>

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
	<p>ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา</p> <p>1) สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันโดยการกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และไม่ขัดแย้งต่อข้อกำหนด/ข้อบังคับของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และสถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกำหนดกรอบ ทิศทางการพัฒนาและการจัดการอาชีวศึกษาโดยมีระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาการพัฒนาหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่กำหนดให้มีการปรับและพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศ</p> <p>2) การส่งเสริมทางด้านภาษี (นำไปลดหย่อนภาษี ได้ 200 %) การเชิญเกียรติสถานประกอบการ และการสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการของสถานประกอบการและสังคม ประเทศชาติ</p> <p>ด้านการจัดหลักสูตร</p> <p>1) ควรกำหนดระยะเวลาการจัดทำหลักสูตร ทุก ๆ 5 ปี หลักสูตรจะเกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและได้รับการรับรองจากสถานประกอบการและเป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง (มีความยืดหยุ่น) สถานประกอบการมีความประสงค์และต้องการเขียนหลักสูตรร่วมกัน โดยหลักสูตรนั้นต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการต่อยอดหรือศึกษาต่อได้ในอนาคต (คือไม่ใช่เขียนหลักสูตรเพื่อให้ทำงานได้ในสถานประกอบการอย่างเดียว คือตรงกับความต้องการของสถานประกอบการอย่างเดียว คือเขียนหลักสูตรร่วมกัน โดยรายวิชาที่ผู้เรียนไปเรียนต่อแล้วไม่ต้องไปเรียนรายวิชาใหม่เพิ่ม) และสถานประกอบการแจ้งว่าในการจัดทำหลักสูตร หรือเขียนหลักสูตรร่วมกันกับสถานประกอบการ อยากให้มีการรับรอง คือควรให้สอดคล้อง มีการรับรองหลักสูตรจากส่วนกลาง หรือจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (อันนี้สถานประกอบการอาจไม่เข้าใจ เพราะเราจะอิงหลักสูตรหรือใช้หลักสูตรจาก สอศ.มาใช้ในการเขียนร่วมกันอยู่แล้ว)</p>

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
	<p>2) สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดเพื่อจัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียนให้มีสมรรถนะสูงขึ้น และต้องให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง</p> <p>ด้านการวัดและประเมินผล</p> <p>1) กำหนดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงให้ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ หากเห็นว่าผู้เรียนยังขาดองค์ความรู้สถานศึกษาควรจัดการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับภารกิจของสถานประกอบการ การวัดและประเมินต้องมีความหลากหลายตามสภาพจริง เน้นความสามารถในด้านการปฏิบัติได้จริงมากกว่าการวัดที่องค์ความรู้โดยการทำข้อสอบ และสถานประกอบการต้องการให้ครูฝึกได้เรียนรู้ระดับการวัดผลของผู้เรียนแต่ละระดับ เนื่องจากมีนักศึกษาเข้ามาฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการหลายระดับ คือ ระดับ ปวช. ระดับ ปวส. และระดับ ป.ตรี</p> <p>2) สถานประกอบการขอส่งบุคลากร ได้แก่ ครูฝึก มาอบรมความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามกระบวนการ วิธีการวัดผลตามที่สถานศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด การวัดและประเมินผลเพื่อวัดความเข้าใจและการปฏิบัติได้จริงมากกว่าการมุ่งเน้นด้านการทำข้อสอบ/การจำ และการวัดและประเมินผลจะต้องคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสมตามกรอบมาตรฐานอาชีพที่ร่วมกันกำหนด</p>

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 3 คน สรุปแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1 การจัดทำแผนการเรียนรู้และแผนการฝึก ควรกำหนดข้อตกลงร่วมให้ชัดเจนให้นักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าและจัดทำนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ในเรื่องที่จะช่วยแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา หรือเพิ่มประสิทธิภาพในงานของสถานประกอบการ โดยมีครูผู้สอนและครูฝึกในสถานประกอบการเป็นที่เล็งช่วยควบคุมดูแลและให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน

1.2 สถานศึกษาและสถานประกอบการ ควรกำหนดแผนการเรียนรู้โดยจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ และฝึกจากสถานการณ์ที่จำลองสภาพจริงหรือให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง ในฟาร์มทดลอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือแก้ไขปัญหา ตามที่สถานประกอบการและวิทยาลัยกำหนด และสอดคล้อง กับภารกิจของสถานประกอบการ

1.3 เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง โดยมีครูผู้สอนและครูฝึกในสถานประกอบการที่มีความร่วมมือ กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ และสถานประกอบการพยายามจัดครูฝึก ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงตามหลักสูตรที่เขียนไว้ ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

1.4 ควรส่งเสริมให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เข้ารับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีความร่วมมือ ครูฝึกในสถานประกอบการควรได้รับการอบรมเพื่อให้ความรู้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ในการสอน การถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ ให้กับเด็กที่เข้ามาฝึกงาน และครูฝึกควรได้เข้ามาอบรมเรื่องจิตวิทยา ในการสอน การควบคุม กำกับ ดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน ระหว่างอยู่ฝึกงานหรือเรียนในสถานประกอบการ

2. ด้านการบริหารจัดการ

2.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดและจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีให้ชัดเจนและ สร้างความเข้าใจ ให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในความสำคัญของการจัดทำ แผนปฏิบัติงานด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พร้อมทั้งการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อน ให้เป็นไปตามแผนงาน และผู้บริหารต้องมีการควบคุม กำกับติดตามประเมินผล เป็นระยะ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและบรรลุตามวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่กำหนด

2.2 กำหนดภารกิจร่วมในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สร้างการรับรู้กับทุกฝ่ายในสถานศึกษา ถึงความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเมินสภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม ด้านปัจจัยต่าง ๆ ในการขับเคลื่อน

2.3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้กับผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้ปกครองนักเรียนชุมชนและสถานประกอบการ การแนะแนวอาชีพและจัดหางาน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสถานประกอบการ การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมขับเคลื่อนภารกิจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและต้องมีแผนการกำกับติดตามและประเมินผลเป็นระยะ

3. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

3.1 การประเมินจะต้องประเมินตามกรอบภารกิจที่กำหนดร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วม และรับรู้ของทั้งสองฝ่าย ผลของการประเมินหากไม่เป็นไปตามข้อกำหนดหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันวิเคราะห์ว่าเกิดจากสาเหตุอะไรและจากจุดไหน หรือ

ฝ่ายใด และต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และถ้าผลของการประเมินบรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งสองฝ่ายควรจะกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานในระดับที่สูงขึ้นเพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และควรมีการมอบรางวัลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

3.2 การจัดทำความร่วมมือต้องกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ของแต่ละฝ่ายตลอดจนข้อตกลงต่าง ๆ ให้ชัดเจนและให้รับรู้ร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งสองฝ่ายจะต้องจัดทำแผนการขับเคลื่อนโดยมอบหมายบุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจนและแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายรับทราบ และมีช่องทางในการติดต่อร่วมกัน และมีการจัดประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินภารกิจพร้อมทั้งมีการกำกับติดตามรายงานความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะอย่างเป็นระบบ

3.3 สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันโดยการกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และไม่ขัดแย้งต่อข้อกำหนด/ข้อบังคับของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาและการจัดการอาชีวศึกษาโดยมีระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาการพัฒนาหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่กำหนดให้มีการปรับและพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศ

3.4 การส่งเสริมทางด้านภาษี (นำไปลดหย่อนภาษี ได้ 200 %) การเชิดชูเกียรติสถานประกอบการ และการสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการของสถานประกอบการและสังคม ประเทศชาติ

4. ด้านการจัดหลักสูตร

4.1 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีแนวทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ประชุมอบรมสร้างความเข้าใจในหลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้องให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และประชาสัมพันธ์ให้ ผู้มีส่วนได้เสียเช่นครูผู้ปกครองนักเรียนนักศึกษา ชุมชนสถานประกอบการได้เข้าใจในประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดการการศึกษาในระบบทวิภาคี

4.2 กำหนดให้มีการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันโดยให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันเพื่อให้ได้หลักสูตร ที่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและมีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพ

4.3 ควรกำหนดระยะเวลาการจัดทำหลักสูตร ทุก ๆ 5 ปี หลักสูตรจะเกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับความต้องการของสถาน

ประกอบการและได้รับการรับรองจากสถานประกอบการและเป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และปฏิบัติจริง (มีความยืดหยุ่น)

4.4 สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดเพื่อจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ให้กับผู้เรียนให้มีสมรรถนะสูงขึ้น และต้องให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ โดยเน้น การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง

5. ด้านการวัดผลประเมินผล

5.1 การวัดและประเมินผล ทั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัด ประเมินประเมินผล โดยเน้นตามสภาพจริง และมีวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพ ผู้เรียนและภาระภารกิจของสถานศึกษาและเป็นไปตามมาตรฐานรายวิชามาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพที่ กำหนด สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนและผู้ปกครองได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามระดับความสามารถและเป็นการวัดเพื่อการประเมินผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบระดับความสามารถของตนเองและพัฒนาให้ผู้เรียนมี สมรรถนะที่สูงขึ้นต่อไป

5.2 สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องกำหนดรูปแบบในการวัดประเมินผลที่ หลากหลายสอดคล้องกับความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคล เป็นไปตามระดับ ความสามารถปฏิบัติงานตามที่กำหนดร่วมกัน รูปแบบและวิธีการวัดและประเมินประเมินผลจะต้อง เป็นการวัดสมรรถนะที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงมิใช่เป็นการวัดความจำหรือความรู้ และสถานศึกษาและ สถานประกอบการจะต้องแจ้งผลการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนได้รับทราบและต้องจัดการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนในส่วนที่ยังด้อยเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในรายวิชาได้ครบถ้วนสมบูรณ์และมี ประสิทธิภาพ

5.3 จัดอบรมให้ความรู้กับครูฝึกในสถานประกอบการให้เข้าใจหลักการวัดผลและ ประเมินผลโดยสอดคล้องกับสมรรถนะที่ร่วมกันกำหนด การวัดและประเมินผลเพื่อวัดความเข้าใจและ การปฏิบัติได้จริงมากกว่าการมุ่งเน้นด้านการทำข้อสอบ/การจำ และการวัดและประเมินผลจะต้อง คำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสมตามกรอบ มาตรฐานอาชีพที่ร่วมกันกำหนด

5.4 สถานประกอบการขอส่งบุคลากร ได้แก่ ครูฝึก มาอบรมความรู้ในเรื่องการวัดผล และประเมินผลตามกระบวนการ วิธีการวัดผลตามที่สถานศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษากำหนด การวัดและประเมินผลเพื่อวัดความเข้าใจและการปฏิบัติได้จริงมากกว่าการมุ่งเน้น

ด้านการทำข้อสอบ/การจำ และการวัดและประเมินผลจะต้องคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน
ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสมตามกรอบมาตรฐานอาชีพที่ร่วมกันกำหนด

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

1.1.2 เพื่อศึกษาลำดับความจำเป็นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 60 คน (วิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยีลพบุรี, 2566, น. 26)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจาก
การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและวรรณกรรมต่าง ๆ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน
คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน
และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67
- 1.00 และได้ค่าความเที่ยงของสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .97 และค่าความเที่ยงของสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ
.98

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ที่เป็นกลุ่มประชากรด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมายกำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน และติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.4.2 ข้อมูลวิเคราะห์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกลุ่มประชากร วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

1.4.3 การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญจำเป็น (Needs Assessment) โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร } PNI_{\text{Modified}} = \frac{(I - D)}{D}$$

1.5 ผลการวิจัย

1.5.1 **สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี** สรุปได้ว่า

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมการค้นคว้าและสร้างนวัตกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด การสร้างนวัตกรรมหรือโครงการวิชาชีพที่ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ตามสมรรถนะและตรงตามสาขาอาชีพ สถานศึกษามีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันออกแบบ กำหนด วิเคราะห์เนื้อหา และจัดทำหลักสูตรร่วมกัน สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและมาตรฐานวิชาชีพ และสถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2) ด้านการบริหารจัดการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษา

มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนดไว้ สถานศึกษามีการกำหนด ยุทธศาสตร์งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานระบบทวิภาคีภายใน สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริมการฝึกทักษะและประสบการณ์ตรงให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และสถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้อย่างเป็นระบบ

3) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการนำผลการประเมินไปประกอบการพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการติดต่อประสานงานความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างรอบด้านและเป็นรูปธรรม สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นทางการ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันรับผิดชอบในการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศและการวัดผลประเมินผล และสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนเกี่ยวกับกระบวนการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การวัดและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4) ด้านการจัดหลักสูตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษา และทำความเข้าใจหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคีอย่างชัดเจนจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาจัดหลักสูตร โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสาขาวิชา และสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและชุมชน

5) ด้านการวัดและประเมินผล วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบ

ทวิภาคีร่วมกัน รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้วิธีที่หลากหลายในการวัด ประเมินผลผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมสมรรถนะรายวิชา สถานศึกษาและสถานประกอบการดำเนินการ วัดผลและประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ตามแผนการประเมินที่ กำหนดไว้ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการวัด ประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ และสถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.5.2 ความต้องการจำเป็นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย

เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มี ความต้องการจำเป็นทุกข้อ โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.054 – 0.029 ข้อที่มีความสำคัญ ลำดับที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน $PNI_{Modified} = 0.054$ ลำดับที่ 2 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้วิธีที่หลากหลายในการวัด ประเมินผลผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม สมรรถนะรายวิชา $PNI_{Modified} = 0.037$ ลำดับที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ตามแผนการ ประเมินที่กำหนดไว้ $PNI_{Modified} = 0.034$ ลำดับที่ 4 ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้ เครื่องมือและเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการวัด ประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ $PNI_{Modified} = 0.032$ และลำดับสุดท้าย ได้แก่ สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องถึง แนวทางในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี $PNI_{Modified} = 0.029$

1.5.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีลพบุรี สรุปได้ว่า

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน

(1) การจัดทำแผนการเรียนรู้และแผนการฝึก ควรกำหนดข้อตกลงร่วมให้ ชัดเจน ให้นักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าและจัดทำนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ในเรื่องที่ช่วยแก้ไขปัญหา หรือพัฒนางาน หรือเพิ่มประสิทธิภาพในงานของสถานประกอบการ โดยมีครูผู้สอนและครูฝึกในสถาน ประกอบการเป็นที่เกี่ยวข้องควบคุมดูแลและให้การสนับสนุนอย่างชัดเจน

(2) สถานศึกษาและสถานประกอบการ ควรกำหนดแผนการเรียนรู้โดยจัด ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และฝึกจากสถานการณ์ที่จำลองสภาพจริงหรือให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง ใน ฟาร์มทดลอง โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือแก้ไขปัญหา ตามที่สถานประกอบการและวิทยาลัยกำหนด และสอดคล้องกับภารกิจของสถานประกอบการ

(3) ควรส่งเสริมให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เข้ารับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีความร่วมมือ ครูฝึกในสถานประกอบการควรได้รับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ในการสอน การถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กที่เข้ามาฝึกงาน และครูฝึกควรได้เข้ามาอบรมเรื่องจิตวิทยา ในการสอน การควบคุม กำกับดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน ระหว่างอยู่ฝึกงานหรือเรียนในสถานประกอบการ

2) ด้านการบริหารจัดการ

(1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดและจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ชัดเจนและ สร้างความเข้าใจ ให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในความสำคัญของการจัดทำแผนปฏิบัติงานด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พร้อมทั้งการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อน ให้เป็นไปตามแผนงาน และผู้บริหารต้องมีการควบคุม กำกับติดตาม ประเมินผล เป็นระยะ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานและบรรลุตามวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(2) กำหนดภารกิจร่วมในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สร้างการรับรู้กับทุกฝ่ายในสถานศึกษา ถึงความจำเป็นและความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเมินสภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม ด้านปัจจัยต่าง ๆ ในการขับเคลื่อน

(3) การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้กับผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้ปกครองนักเรียนชุมชนและสถานประกอบการ การแนะแนวอาชีพและจัดหางาน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสถานประกอบการ การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมขับเคลื่อนภารกิจจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและต้องมีแผนการกำกับติดตามและประเมินผล เป็นระยะ

3) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

(1) การประเมินจะต้องประเมินตามกรอบภารกิจที่กำหนดร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วมและรับรู้ของทั้งสองฝ่าย ผลของการประเมินหากไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันวิเคราะห์ว่าเกิดจากสาเหตุอะไรและจากจุดไหน หรือ ฝ่ายใด และต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และถ้าผลของการประเมินบรรลุตามวัตถุประสงค์ ทั้งสองฝ่ายควรจะกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และควรมีการมอบรางวัลให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

(2) การจัดทำความร่วมมือต้องกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ตลอดจนข้อตกลงต่าง ๆ ให้ชัดเจนและให้รับรู้ร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งสองฝ่ายจะต้องจัดทำแผนการขับเคลื่อนโดยมอบหมายบุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจนและแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายรับทราบ และมี

ช่องทางในการติดต่อร่วมกัน และมีการจัดประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินการกิจพร้อมทั้งมีการกำกับติดตามรายงานความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะอย่างเป็นระบบ

(3) สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน โดยการกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และไม่ขัดแย้งต่อข้อกำหนด/ข้อบังคับของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาและการจัดการอาชีวศึกษาโดยมีระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาการพัฒนาหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่กำหนดให้มีการปรับและพัฒนาหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศ

(4) การส่งเสริมทางด้านภาษา (นำไปลดหย่อนภาษี ได้ 200 %) การเชิดชูเกียรติสถานประกอบการ และการสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการของสถานประกอบการและสังคม ประเทศชาติ

4) ด้านการจัดหลักสูตร

(1) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีแนวทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ประชุมอบรมสร้างความเข้าใจในหลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้องให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และประชาสัมพันธ์ให้ ผู้มีส่วนได้เสียเช่นครูผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษาชุมชนสถานประกอบการได้เข้าใจในประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดการการศึกษาในระบบทวิภาคี

(2) กำหนดให้มีการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันโดยให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันเพื่อให้ได้หลักสูตร ที่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและมีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพ

(3) ควรกำหนดระยะเวลาการจัดทำหลักสูตร ทุก ๆ 5 ปี หลักสูตรจะเกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและได้รับการรับรองจากสถานประกอบการและเป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง (มีความยืดหยุ่น)

5) ด้านการวัดผลประเมินผล

(1) การวัดและประเมินผล ทั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินประเมินผล โดยเน้นตามสภาพจริง และมีวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและภาระภารกิจของสถานศึกษาและเป็นไปตามมาตรฐานรายวิชามาตรฐานคุณวุฒิ

วิชาชีพที่กำหนด สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินผล การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและผู้ปกครองได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามระดับความสามารถและเป็นการวัดเพื่อการประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบระดับความสามารถของตนเองและพัฒนาให้ผู้เรียนมี สมรรถนะที่สูงขึ้นต่อไป

(2) สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องกำหนดรูปแบบในการวัด ประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคล เป็นไปตาม ระดับ ความสามารถปฏิบัติงานตามที่กำหนดร่วมกัน รูปแบบและวิธีการวัดและประเมินประเมินผล จะต้องเป็นการวัดสมรรถนะที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงมิใช่เป็นการวัดความจำหรือความรู้ และสถานศึกษา และสถานประกอบการจะต้องแจ้งผลการวัดและประเมินผลให้กับผู้เรียนได้รับทราบและต้องจัดการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียนในส่วนที่ยังด้อยเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในรายวิชาได้ครบถ้วนสมบูรณ์และมี ประสิทธิภาพ

(3) จัดอบรมให้ความรู้กับครูฝึกในสถานประกอบการให้เข้าใจหลักการ วัดผลและประเมินผลโดยสอดคล้องกับสมรรถนะที่ร่วมกันกำหนด การวัดและประเมินผลเพื่อวัดความ เข้าใจและการปฏิบัติได้จริงมากกว่าการมุ่งเน้นด้านการทำข้อสอบ/การจำ และการวัดและประเมินผล จะต้องคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสมตาม กรอบมาตรฐานอาชีพที่ร่วมกันกำหนด

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

2.1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีลพบุรี มียุทธศาสตร์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านทักษะวิชาชีพให้มีคุณภาพและ มาตรฐาน ส่งเสริมการฝึกอบรมวิชาชีพ บริการวิชาชีพแก่ชุมชน สังคม และท้องถิ่น สนับสนุน ส่งเสริม การสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการวิจัย พร้อมทั้งปลูกจิตสำนึกของบุคลากร นักเรียน นักศึกษา ให้มีคุณธรรม จริยธรรม (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี, 2566) จึงมีผลให้สภาพปัจจุบันของการ

จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ จุฑาพร บุญวรรณ (2562, น.11) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ภาคทฤษฎีควบคู่กับมีทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้วจะมีความพร้อมในการลงมือปฏิบัติโดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้เรียนมาทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สุนประสพ (2563, น. 965-982) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และอยู่ในลำดับสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้อย่างเป็นระบบ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง พัฒนาและส่งเสริมการฝึกทักษะและประสบการณ์ตรงให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับแนวคิดของ สุรชัย ลาพิมพ์ (2562, น.35-38) กล่าวว่า การบริหารจัดการ สถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายในสถานศึกษา กำกับติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานตามแผน มีการจัดสรรและบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ พัฒนาเสริมสร้างทักษะบุคลากรร่วมกัน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ วัดและประเมินผล มีแผนปฏิบัติการทวิภาคีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และโครงการที่ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงจิตร จับใจนาย (2563, น. 68-75) ศึกษาการจัดการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการบริหารจัดการ ในภาพรวมการบริหารอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ถึงแม้ว่าวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี จะให้ความสำคัญในการจัดหลักสูตรโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสาขาวิชา แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคีอย่างชัดเจน จัดประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่เกี่ยวข้องยังต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้ นอกจากนี้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการปรับตัวให้ทันสมัย เพื่อการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ นวลอนงค์ ธรรมเจริญ (2558, น.30) กล่าวว่า

การจัดหลักสูตร เป็นแผนการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ประกอบไปด้วยกระบวนการหรือกิจกรรม สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ สร้างทักษะและเจตคติ ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สุนประสพ (2563, น. 965-982) ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมี การศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อการพัฒนาหรือการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น เอื้อให้ สถานศึกษาและครูสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและบริบทที่มีความแตกต่าง หลากหลาย

2.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีนโยบายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนาอาคารสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน สื่อการสอน ผู้สำเร็จการศึกษามี สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพิ่มเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา พัฒนา คุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษา (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี, 2566) สอดคล้องกับ แนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, น. 3) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ การวัดและการ ประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สุนประสพ (2563, น. 965-982) ศึกษาสภาพความต้องการ จำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึง ประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และอยู่ในลำดับสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีการใช้ข้อมูล สารสนเทศเพื่อการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ พัฒนาและ ส่งเสริมการฝึกทักษะและประสบการณ์ตรงให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกราช เจริญสวัสดิ์ (2562, น.9) กล่าวถึง การบริหารจัดการ เป็นการดำเนินการในด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ดำเนินการจัดกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดทำเครื่องมือในการตรวจสอบและประเมินผล วิเคราะห์ ศักยภาพความพร้อมของสถานประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชัย ลาพิมพ์ (2562, น. 172-180) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ ความเป็นเลิศ ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ถึงแม้ว่าวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีการจัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและชุมชน แต่ยังคงขาดการส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจ หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย มั่นจันดา (2562, น.57) กล่าวถึง การจัดหลักสูตร เป็นการร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะให้กับการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพต่างๆ เข้าประชุมปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนการเรียนและแผนการฝึก รายวิชาในแต่ละภาคเรียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สุนประสพ (2563, น. 965-982) ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.1.3 การศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ภาพรวมรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified}) มากที่สุดคือ ด้านการจัดหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ได้มุ่งพัฒนา ผลผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ตอบสนองความต้องการของสังคม โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีเอกลักษณ์คือ ฝีมือดี มีอาชีพ บริการชุมชน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน การจัดหลักสูตร ถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งต้องให้ความสำคัญโดยคำนึงถึงคุณลักษณะที่แท้จริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งหลักสูตรการเรียนรู้ในสถานประกอบการแบบทวิภาคี เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้เกิดทักษะ การปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาในงาน รวมถึงการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและลักษณะนิสัยในการทำงานที่ดี ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้การกำหนดแผนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของงาน ซึ่งเป็นผลที่ได้จากข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี, 2566) สอดคล้องกับแนวคิดของ ญัฐวุฒิ ประทุมชาติ (2556, น. 20) กล่าวว่า การจัดหลักสูตร เป็นการวางแผนการเรียนรู้อันร่วมกันของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถานประกอบการในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติกา ไหวพริบ (2560, น.99) ได้ศึกษา การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรทวิภาคีตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการฝึกปฏิบัติจริงจากสถานประกอบการได้มีประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง ๆ

ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ลำดับสุดท้ายคือด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ถึงแม้ว่าวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี มีการนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ วางแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และงบประมาณ พัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบสำรองข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดประชุมคณะกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงาน พัฒนาระบบการจัดการหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล ดังนั้นการบริหารจัดการถือเป็นเรื่องสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกราช เจริญสวัสดิ์ (2562, น.9) กล่าวถึง การบริหารจัดการ เป็นการดำเนินการในด้านบริหารธุรการ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดทำเครื่องมือในการตรวจสอบและประเมินผล การวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของสถานประกอบการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สุนประสพ (2563, น. 974) ได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษารวมกัน จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการพัฒนาระบบครูช่วยครูอย่างต่อเนื่อง ให้เกิดความรู้ใหม่ทันสมัยแทนการเปลี่ยนแปลงตามยุคข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา

2.2 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี พบว่า มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดทำแผนการเรียนรู้และแผนการฝึก กำหนดข้อตกลงร่วมให้ชัดเจน ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าและจัดทำนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ในเรื่องที่ช่วยแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางาน กำหนดแผนการเรียนรู้โดยจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ และฝึกจากสถานการณ์ที่จำลองสภาพจริง ส่งเสริมให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เข้ารับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีความร่วมมือ ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร เหล่าพิชิต (2562, น. 101-108) ได้ศึกษา การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีมากขึ้น เช่น ผู้ปกครอง สถานประกอบการ เกี่ยวกับที่พัก สวัสดิการ ค่าเลี้ยงชีพ เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีพได้ขณะฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่อยู่เขต

นอกพื้นที่ สถานศึกษาควรสอนเสริมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ปรับความรู้พื้นฐานเบื้องต้นตามสาขางานให้นักศึกษาก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนการเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสหมุนเวียนฝึกทักษะด้านอื่นๆ สถานศึกษาควรส่งครูไปฝึกประสบการณ์กับสถานประกอบการเพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่

2.2.2 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ชัดเจนและสร้างความเข้าใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในความสำคัญของการจัดทำแผนปฏิบัติงานพร้อมทั้งการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามแผนงาน กำหนดภารกิจร่วมในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เช่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและสถานประกอบการ การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมขับเคลื่อนภารกิจการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านการบริหารจัดการ (ราชกิจจานุเบกษา 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย สุนประสพ (2563, น. 965-982) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาร่วมกัน จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษารวมถึงควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการพัฒนาระบบครูช่วยครูอย่างต่อเนื่อง ให้เกิดความรู้ใหม่ทันสมัยแทนการเปลี่ยนแปลงตามยุคข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา โดยควรมีนวัตกรรม การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาที่ทันสมัยและตรงเป้าหมาย

2.2.3 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ควรมีการจัดทำความร่วมมือกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ตลอดจนข้อตกลงต่าง ๆ ให้ชัดเจนและให้รับรู้ร่วมกันทั้งสองฝ่าย มีการจัดประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินภารกิจ พร้อมทั้งมีการกำกับติดตามรายงานความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะอย่างเป็นระบบ ร่วมกำหนดกรอบทิศทาง การพัฒนาและการจัดการอาชีวศึกษาโดยมีระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศ เชิดชูเกียรติสถานประกอบการ และการสร้าง การรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการของสถานประกอบการและสังคม ซึ่งอาชีวศึกษามี มาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชัย ลาพิมพ์ (2562, น. 172-180) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของ วิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า สถานศึกษาและสถานประกอบการนำผลการ

ประเมินมาใช้ในการพัฒนาการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ครอบคลุมสมรรถนะผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถาน ประกอบการต่างประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดประชุมเพื่อ เตรียมการประเมินร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สร้างระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับชุมชนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน การประสานงานเรื่องการจัดทำ สื่อการสอนระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา โดยเน้นเนื้อหาให้ตรงหลักสูตร ส่งเสริม พัฒนาบุคลากรร่วมกับสถานประกอบการ จัดการศึกษาดูงานและฝึกประสบการณ์

2.2.4 ด้านการจัดหลักสูตร ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีแนวทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ประชุมอบรมสร้างความเข้าใจในหลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ครู ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา ชุมชน สถานประกอบการ ได้เข้าใจในประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดการการศึกษาในระบบทวิภาคี ร่วมกันกำหนดเพื่อจัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้กับผู้เรียนให้มีสมรรถนะสูงขึ้น และให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ และเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง และมีการติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรที่ได้จากการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านหลักสูตรอาชีวศึกษาสถานศึกษาใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการ ตลาดแรงงาน มีการปรับปรุงรายวิชาเดิม หรือกำหนดรายวิชาใหม่ หรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติม (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทราญทอง สมเป่า (2561, น. 139-148) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการจัดหลักสูตร ควรจัดหลักสูตรที่มุ่งเน้นการปรับตัวของผู้เรียนให้เหมาะสมกับตลาดแรงงานในปัจจุบันและในอนาคต สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคีอย่างชัดเจนจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้ และสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลจากการนำหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไปใช้ จัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ และชุมชนท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรเพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน และภาคอุตสาหกรรมหรือสาขาใหม่ในอนาคต สถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เกี่ยวข้องมีการจัดประชุม สัมมนาเพื่อนำเสนอผลการประเมินหลักสูตรและหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน และจัดหลักสูตรโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสาขาวิชาและรองรับการ

เปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมในอนาคต และควรได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดหลักสูตรส่งเสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่นเพื่อการอาชีพ

2.2.5 ด้านการวัดผลประเมินผล ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผล โดยเน้นตามสภาพจริง และมีวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียนและภาระภารกิจของสถานศึกษาและเป็นไปตามมาตรฐานรายวิชามาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพที่กำหนด แจ้างหลักเกณฑ์และวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและผู้ปกครองได้รับทราบ และมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องเป็นไปตามระดับความสามารถและเป็นการวัดเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทราบระดับความสามารถของตนเองและพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สูงขึ้นต่อไป จัดอบรมให้ความรู้กับครูฝึกในสถานประกอบการ ให้เข้าใจหลักการวัดผลและประเมินผลโดยสอดคล้องกับสมรรถนะที่ร่วมกันกำหนด การวัดและประเมินผลจะต้องคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสมตามกรอบมาตรฐานอาชีพที่ร่วมกันกำหนด ซึ่งอาชีพศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านวัดผลประเมินผล (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทราญทอง สมเป่า (2561, น.139-148) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการวัดผลประเมินผล ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน และสถานศึกษาจัดประชุมชี้แจง และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ควรใช้เครื่องมือและเกณฑ์ที่ได้มาตรฐาน ในการวัดผลประเมินผลผู้เรียน การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมสมรรถนะทุกด้าน หลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์เนื้อหาสาระและสมรรถนะตามหลักสูตร และควรจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือของผู้เรียนตามสาขาอาชีพ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผู้วิจัยได้สรุปผลและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีจากผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำเสนอผลการวิจัยไปใช้ดังต่อไปนี้

3.1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีแนวทางในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ประชุมอบรมสร้างความเข้าใจในหลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้อง

3.1.2 สถานศึกษาควรนำผลการประเมินไปประกอบการพัฒนาความร่วมมือการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดทำข้อตกลงร่วมกันโดยการกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และไม่ขัดแย้งต่อข้อกำหนด/ข้อบังคับของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

3.1.3 สถานศึกษาควรร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผล โดยเน้นตามสภาพจริง และมีวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน และภารกิจของ สถานศึกษา และเป็นไปตามมาตรฐานรายวิชามาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพที่กำหนด

3.1.4 สถานศึกษาควรจัดทำแผนการเรียนรู้และแผนการฝึก กำหนดแผนการเรียนรู้ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และฝึกจากสถานการณ์ที่จำลองสภาพจริง ควรส่งเสริมให้ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เข้ารับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีความร่วมมือ

3.1.5 สถานศึกษาควรจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้ชัดเจนและสร้างความเข้าใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อน ให้เป็นไปตามแผนงาน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสถานประกอบการ

3.2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบวิชาการการจัดการเรียนการสอนและการ จัดทำหลักสูตรที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของผู้เรียนระบบทวิภาคี

3.2.3 ควรมีการวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพวิชาการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยศึกษาความคิดเห็นจากสถานประกอบการ และผู้เรียนระบบทวิภาคี เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค เพื่อนำมาพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อพัฒนาทักษะด้านการ ประกอบอาชีพต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช

บรรณานุกรม

- กนกลักษณ์ จุลเดช. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ระดับปฐมวัย กับการบริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กนกภรณ์ เทศผล. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กรรต์น์ พิพัฒน์ผล. (2557). องค์ประกอบความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาในสถานประกอบการขนาดใหญ่. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กฤติกา ไหวพริบ. (2560). การบริหารการศึกษาระบบทวิภาคี โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ จังหวัดสมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กลอยใจ จันทแท้. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- กัญจรัตน์ สินธุรัตน์. (2559). การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จงสถาพร ดาวเรือง. (2560). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2559-2569) [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- จงจิตร จีบใจนาย. (2563). การศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- จัตตุงศ์ สุราโพธิ์. (2563). สภาพและแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. ราชภัฏอุบลราชธานี.

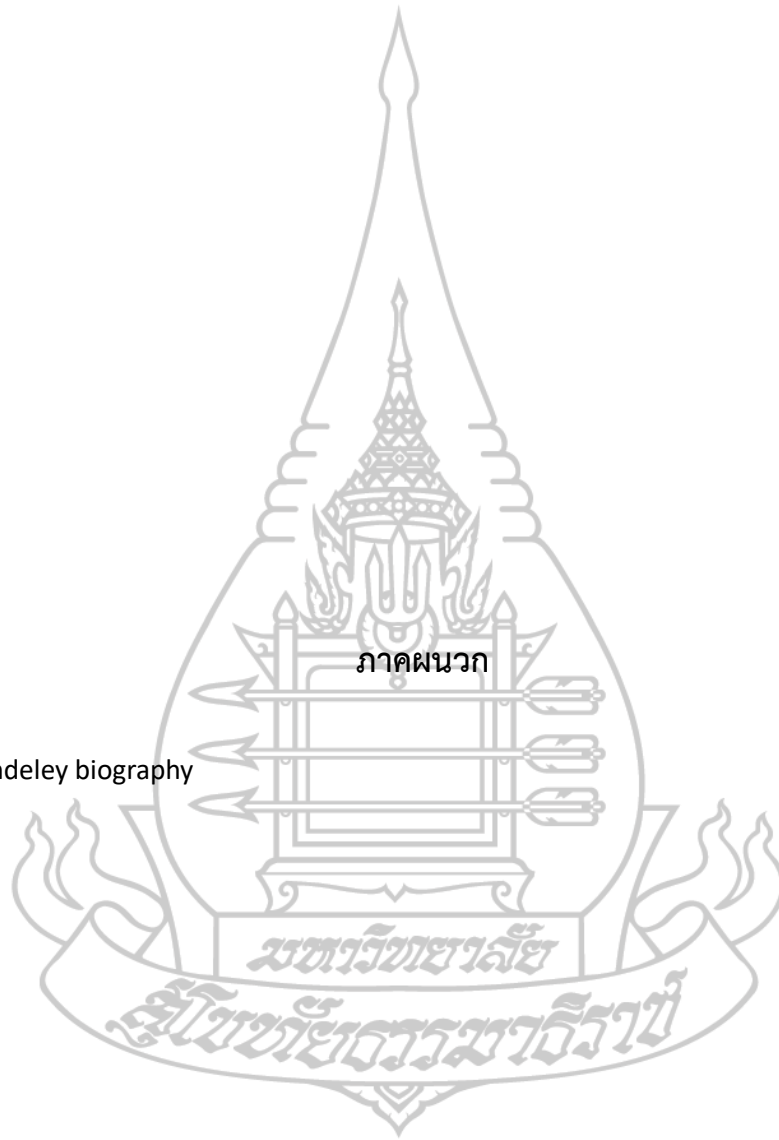
- จันทร์หา อิมโนบุญ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จินตนา รวมชมรัตน์. (2558). *รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. [ดุสิตวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จุฑาทพร บุญวรรณ. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ชญานิน สง่าเพ็ชร. (2560). *การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณัฐภูมิ ประทุมชาติ. (2556). *การพัฒนาารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย สุนประสพ. (2563). *สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐจังหวัดนครพนม*. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(3), 963-977.
- ธีรฤติ บุญยโสภณ. (2556). *แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีของประเทศ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ศูนย์ผลิตตำราเรียน.
- ธีรรุช ชมใจ. (2554). *การพัฒนาารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี* [ดุสิตวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทรายทอง สมเป่า (2561) *สภาพและแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นวลอนงค์ ธรรมเจริญ. (2558). *การพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ* [ดุสิตวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นภาพร เหล่าพิชิต. (2562). *การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นันทพล รัตน์ชู. (2561). แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นันทิชา มารแพ. (2561). การนำเสนอรูปแบบการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. [ดุขุณีนิพนธ์ปริญญาดุขุณีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บัณฑิต ออกแมน. (2560). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากับนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร [ดุขุณีนิพนธ์ปริญญาดุขุณีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เบญจวรรณ ศรีค่านวล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ในจังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 10(2), 2535-2547.
- ปาริฉัตร จันโทธิ. (2555). การศึกษาระบบทวิภาคี ทางออกของปัญหาแรงงานไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 35(135), 29-39.
- พรทิพย์ บรรเทา. (2558). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 (เลย –หนองบัวลำภู. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรพนา บัญชีโต. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จังหวัดอ่างทอง [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พัชรี มั่นสนิท. (2560). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสมกับประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม [ดุขุณีนิพนธ์ปริญญาดุขุณีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ไพโรจน์ ชูด้วง. (2560). *ประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลโรงงานวิทยาลัยเทคนิคเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มงคล เกตุสุวรรณ. (2561). *ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันโชค วารินิน. (2558). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี. (2566). *ข้อมูลสารสนเทศ*. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี.
- วิชัย มั่นจันดา. (2562). *การบริหารการศึกษาอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพะเยา* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ศิริพร อางปักษา. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี*. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 10(2), 1251-1264.
- ศิวพร ปานเกต. (2561). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการกับสถานศึกษาในอาชีวศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี. (2557). *เกณฑ์การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ ปี พ.ศ. 2557*. ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี.
- _____. (2566). *เกณฑ์การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี.
- สมพร ชูทอง. (2560). *การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่มาตรฐาน ของวิทยาลัยการอาชีพกาญจนภิเษกหนองจอก*. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 7 สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สมปอง ชาสิงห์แก้ว. (2560). *ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, บทความทางวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 2(1), 10.

- สิริอร สกุลเดช. (2557). *การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม*. [ดุสิตนิพนธ์ปริญญาคุษณบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรัชย์ ลาพิมพ์. (2562) *การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา*. สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร.
- _____. (2558). *การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563). *การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนัญญา ปันงาม. (2559). *สภาพและปัจจัยการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรุณี ทองนพคุณ. (2558). *บทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ 14 การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- เอกพจน์ สิงห์คำ. (2560). *การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เอกราช เจริญสวัสดิ์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของอาชีวศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- Best, J. W. (1986). *Research in Education*. 5th ed. Prentice Hall.
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. McGraw-Hill.

- Diamond, M. (2007). *Vocational Student's Engagement and Career Objectives: Assessment of Engagement Processes in New Vocational Students*. University of Pittsburgh, Pittsburgh.
- Hoy, Wayne K., & Cecil G, Miskel. (2001). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. (6th ed.). Mc Graw – Hill International Edition.
- Juul, I. & Jorgensen, C.H. (2011). Challenges for the Dual System and Occupational Self-Government in Denmark. *Journal of Vocational Education and Training* 30(3), 289-330.
- Kerton, G A J. (2007). *Vocational education and training in Botswana*. Ph.D. Dissertations. Cardiff University (United Kingdom).
<http://search.proquest.com/docview/1370370773?accountid=31098>.
- Kimbrough, R. B. (2000). *Education Administration: An Introduction*. (3rd ed.). Macmillan.
- Parker, E. L. (2008). *Factor that Contribute to a Successful Secondary Vocational Education Program in the State of Mississippi*. University of Southern Mississippi.
- Plowman, T. (2008). *India's vocational education and training programs: Is women's participation improving household incomes?*. M.P.P. Dissertations. University of Georgetown. <http://search.proquest.com/docview/304155265?accountid=31098>.
- Ramsaroop, E. V. (2001). *Vocational and Technical Education Changes that are Potential Contributors to the Economic Development of Trinidad and Tobago*. Polytechnic Institute and State University of Virginia.

This is Mendeley biography

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัย

สุรินทร์ราชภัฏราชภัฏ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายอภิวัฒน์ จันทวรรณ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี จังหวัดลพบุรี

วุฒิการศึกษา ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. นางสาวอนงค์ลักษณ์ อัจฉังกร

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จังหวัดลพบุรี

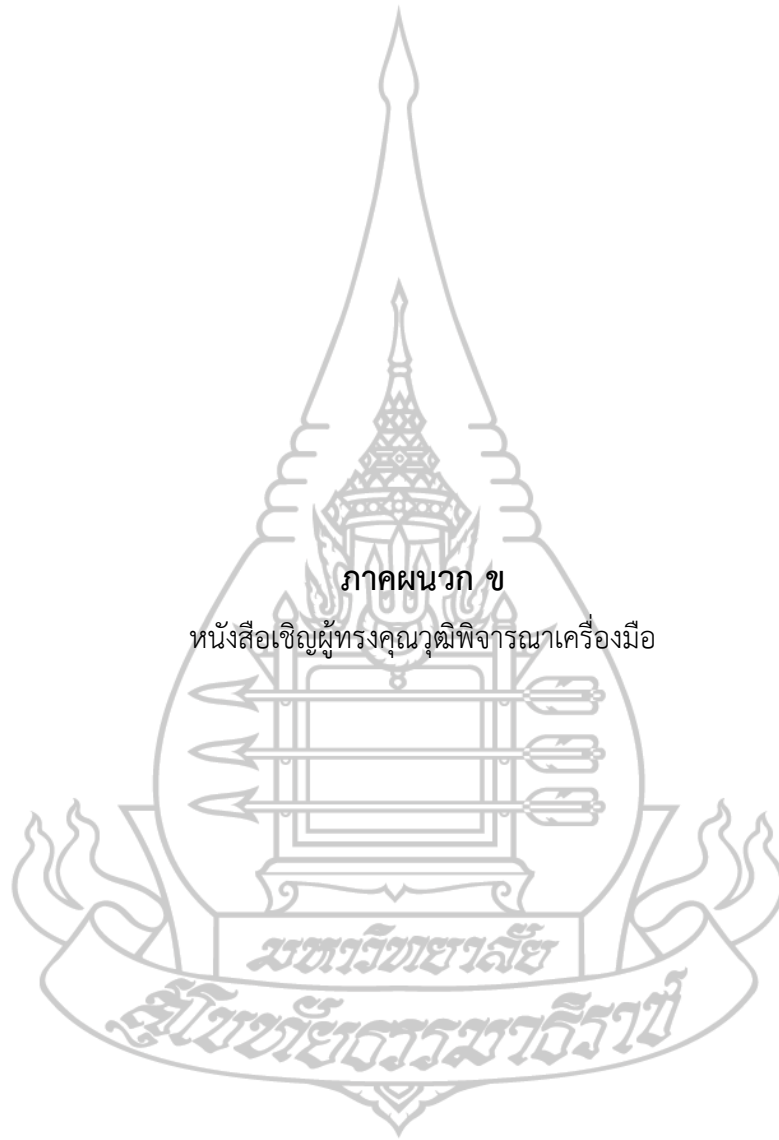
วุฒิการศึกษา ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

3. นายอาคม นาคน้อย

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเทคนิคนครนายก จังหวัดนครนายก

วุฒิการศึกษา ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

มหาวิทยาลัย

สุรินทร์ราชภัฏ

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๘๓๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

11 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอภิวัฒน์ จันทร์วรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิบริบูรณ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การแนวทางพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ตามโครงการ การศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-851-2431

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๕๖๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

11 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวอนงค์ลักษณ์ อาจมั่งกร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิจรุญณ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การแนวทางพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ตามโครงการ การศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน ด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-851-2431

ที่ อว.0602.16 (บ) / ๕๖๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๑ กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอาคม นาคน้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางจันทร์จิราภรณ์ อองสากิจบริบูรณ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การแนวทางพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ตามโครงการ การศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ ได้ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โปรดพิจารณาตรวจสอบและ ให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีวีวัฒน์ วิฒณกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 081-851-2431

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

บันทึกข้อความ

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	โลบบุรี
วันที่.....	๒๙๘
วันที่.....	๕ ๗ ส.ค. ๒๕๖๗
เวลา.....	๐๙.๐๐ น.

ส่วนที่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ที่ ๘๖๐๘/๒๕๖๗

วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ด้วย ข้าพเจ้านางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิจรุญณ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการกำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระดำเนินการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี: Guidelines for Development of Dual System Vocational Education Management in Lopburi College of Agriculture and Technology เพื่อประกอบการศึกษาต่อปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเพื่อผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา จึงขออนุญาตดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

๒. ขอนั่งขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปวิจัย ไปยังสถานประกอบการที่ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี จำนวน ๒ แห่ง คือ

- ๑) บริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด
- ๒) บริษัท เบทาโกร จำกัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิจรุญณ์)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

๐๙๓๓
๕๓๐๘
๗ ส.ค. ๒๕๖๗

ที่ ศธ. ๐๖๔๕.๙/๓๓๕

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี
อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี ๑๕๑๔๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าส่วนบุคคล บริษัท น้ำตาลสระบุรี จำกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิกรกิจบำรุง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ซึ่งข้อมูลการวิจัยในเรื่องนี้จะนำไปใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นั้น

ในการนี้ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี เห็นว่าการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากหน่วยงานของท่าน โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก รวมถึงครูในสถานประกอบการซึ่งเป็นผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการที่ปฏิบัติงานที่ร่วมกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิวัฒน์ จันทวรรณ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ฝ่ายวิชาการ

โทรศัพท์ ๐ ๓๖๔๙ ๑๓๗๐

E-mail:kasetlopburio๔@hotmail.com

ที่ ศธ. ๐๖๔๕.๙/๓๓๕

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี
อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี ๑๕๑๔๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน เจ้าหน้าที่อาวุโสทรัพยากรมนุษย์ ศูนย์สหกิจศึกษาและทวิภาคี เครือ เบทาโกร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิจรุณี ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ซึ่งข้อมูลการวิจัยในเรื่องนี้จะนำไปใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นั้น

ในการนี้ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี เห็นว่าการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากหน่วยงานของท่าน โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก รวมถึงครูในสถานประกอบการซึ่งเป็นผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการที่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการวิจัยแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิวัฒน์ จันทวรรณ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ฝ่ายวิชาการ

โทรศัพท์ ๐ ๓๖๔๙ ๑๓๗๐

E-mail:kasetlopburio๔@hotmail.com

ภาคผนวก ง

เครื่องมือเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สหประชาชาติ

แบบสอบถามเพื่อวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสบุรี

คำชี้แจง

1. การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสบุรี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ รวมถึงแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสบุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานะในการดำเนินงานระบบทวิภาคี และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสบุรี ใน 5 ด้าน คือ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอน 2. ด้านการบริหารจัดการ 3. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา 4. ด้านการจัดหลักสูตร และ 5. ด้านการวัดและประเมินผล แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

แบบสอบถามสำหรับการวิจัยฉบับนี้ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือองค์กร ซึ่งจะ
เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณใน
ความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิจรินุรณ์

แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

สถานภาพทั่วไป

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 25 ปี	☐ ระหว่าง 25 ปี – 35 ปี
☐ ระหว่าง 36 ปี – 45 ปี	☐ อายุ 46 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
4. สถานะในการดำเนินงานระบบทวิภาคี

☐ ผู้บริหาร	☐ ครูผู้สอน
☐ ครูนิเทศก์	☐ ครูฝึก
☐ ผู้ควบคุมการฝึก	☐ บุคลากรทางการศึกษา
5. ประสบการณ์การทำงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี	☐ 5 - 10 ปี
☐ 10 ปีขึ้นไป	

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับระดับความคิดเห็นที่ตรงกับท่านมากที่สุดเพียง 1 ข้อ

5 หมายถึง	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนการสอน											
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน ออกแบบ กำหนด วิเคราะห์เนื้อหา และ จัดทำหลักสูตรร่วมกัน										
2	สถานศึกษาและสถานประกอบการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม กระบวนการคิด การสร้างนวัตกรรมหรือ โครงการวิชาชีพที่ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ตามสมรรถนะและตรงตามสาขาอาชีพ										
3	สถานศึกษามีกระบวนการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ										
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดการ เรียนการสอนและการฝึกอาชีพให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และมาตรฐานวิชาชีพ										
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมการค้นคว้าและ สร้างนวัตกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและ สถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ										
6	สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี										
ด้านการบริหารจัดการ											
1	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์งาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับ										

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา										
2	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามกลยุทธ์งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนดไว้										
3	สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้อย่างเป็นระบบ										
4	สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพ										
5	สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานระบบทวิภาคีภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ										
6	สถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริมการฝึกทักษะและประสบการณ์ตรงให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี										
7	สถานศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ										
8	สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ										
ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา											
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นทางการ										

แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. รายนามของผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง

() ผู้บริหาร

() ครูฝึก

2. วุฒิการศึกษา

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. ประสบการณ์การทำงานด้านระบบทวิภาคี

() ต่ำกว่า 1 ปี

() 1 - 2 ปี

() 3 - 4 ปี

() 5 ปีขึ้นไป

4. ชื่อ/ที่อยู่สถานที่ทำงาน

.....

5. ชื่อผู้ดำเนินการ/ผู้จัดบันทึก

ชื่อ - สกุล

6. วัน เวลา ที่สัมภาษณ์

.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสพบุรี

1. การจัดการเรียนการสอน

1) สถานศึกษามีแนวทางในการส่งเสริมการค้นคว้าและสร้างนวัตกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด การสร้างนวัตกรรมหรือโครงการวิชาชีพที่ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ตามสมรรถนะ และตรงตามสาขาอาชีพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. การบริหารจัดการ

1) สถานศึกษามีแนวทางในการบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) สถานศึกษามีแนวทางในการดำเนินงานตามกลยุทธ์งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนดไว้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

1) สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแนวทางในการนำผลการประเมินไปประกอบการพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแนวทางในการติดต่อประสานงานความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมออย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. การจัดหลักสูตร

1) สถานศึกษามีแนวทางในการในการส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) สถานศึกษามีแนวทางในการจัดประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. การวัดและประเมินผล

1) สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) สถานศึกษาและสถานประกอบการมีแนวทางในการใช้วิธีที่หลากหลายในการวัด ประเมินผลผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมสมรรถนะรายวิชาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ค่าความตรงของเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สุโขทัยธรรมมาธิราช

ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
(Index of Item-Objective Congruence: IOC)

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC	ผล
		1	2	3			
ด้านการจัดการเรียนการสอน							
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันออกแบบ กำหนด วิเคราะห์เนื้อหา และจัดทำหลักสูตรร่วมกัน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษาและสถานประกอบการออกแบบการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด การสร้าง นวัตกรรมหรือโครงการวิชาชีพที่ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ตามสมรรถนะและตรงตามสาขาอาชีพ	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนร่วมกับสถานประกอบการ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดการเรียนการ สอนและการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและมาตรฐานวิชาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมการค้นคว้าและสร้าง นวัตกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถาน ประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการบริหารจัดการ							
1	สถานศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์งานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามกลยุทธ์งาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่กำหนดไว้	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและ แผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้อย่างเป็น ระบบ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC	ผล
		1	2	3			
4	สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านงบประมาณเพื่อ บริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีคุณภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินงานระบบ ทวิภาคีภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษาพัฒนาและส่งเสริมการฝึกทักษะและ ประสบการณ์ตรงให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและ สถานประกอบการเพื่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษาพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ของงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นปัจจุบัน อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการ ดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา							
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดทำข้อตกลง ร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่าง เป็นทางการ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนด นโยบาย วางแผนเกี่ยวกับกระบวนการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การวัดและ ประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
3	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน รับผิดชอบในการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการ สอน การนิเทศและการวัดผลประเมินผล	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการติดต่อ ประสานงานความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC	ผล
		1	2	3			
5	สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันประเมินความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างรอบด้านและเป็นรูปธรรม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษาและสถานประกอบการนำผลการประเมินไปประกอบการพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดหลักสูตร							
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรทวิภาคีอย่างชัดเจนจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีก่อนนำไปใช้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษาจัดหลักสูตรโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสาขาวิชา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล							
1	สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผลผู้เรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาและสถานประกอบการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ตามแผนการประเมินที่กำหนดไว้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC	ผล
		1	2	3			
4	สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้วิธีที่ หลากหลายในการวัดประเมินผลผู้เรียนได้อย่าง ครอบคลุมสมรรถนะรายวิชา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษาและสถานประกอบการใช้เครื่องมือและ เกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในการวัดประเมินผลผู้เรียนตาม มาตรฐานวิชาชีพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อสกุล	นางจันทร์จิราภรณ์ อองศาภิจรินุรณ์
วัน เดือน ปี เกิด	10 พฤศจิกายน 2513
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	64 หมู่ 3 ตำบลป่าตาล อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาปฐพีศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาปฐพีศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี

